

HYRYNSALMI

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2024

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

25.3.2025
27.5.2025

SISÄLLYSLUETTELO

1 TOIMINTAKERTOMUS.....	3
1.1 Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa	3
1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus	3
1.1.2 Hyrynsalmen kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	4
1.1.3 Taloudellinen kehitys tilinpäätösvuonna	7
1.1.4 Hyrynsalmen kunnan toiminnan ja talouden kehitys	9
1.1.5 Hyrynsalmen kunnan henkilöstö.....	10
1.1.6 Ympäristöasiat.....	15
1.1.7 Hallinnon ja asioiden hallinnan riskit	15
1.1.8 Arvio tulevasta kehityksestä.....	16
1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.....	16
1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	17
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	18
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	18
1.3.2 Toiminnan rahoitus	19
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset	21
1.5 Kokonaistulot ja -menot.....	22
1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	22
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	23
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	27
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	28
1.6.4 Arvio konsernin tulevasta kehityksestä.....	28
1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	28
1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	29
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	32
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	33
2.1 Seuranta koskeva sääntely ja tavoitteet	33
2.2 Tavoitteiden toteutuminen	33
2.2.1 Yleiset strategiset tavoitteet	33
2.2.2 Talousarvion mukaiset talouden tasapainottamistavoitteet ja tasapainottamistoimenpiteet	35
2.3 Määrärahojen ja talousarvioiden toteutuminen	36
2.3.1 Käyttötalouden toteutuminen	36
2.3.2 Hallinto- ja elinvoimapaalvelut	37
2.3.3 Sivistyslautakunta/Sivistyspalvelut	58

2.3.4 Ympäristölautakunta / Tekniset palvelut	86
2.3.5 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	100
2.3.6 Verotulojen ja valtionosuuksien erittely	100
2.3.7 Investointien toteutuminen	102
2.3.8 Rahoitusosan toteutuminen.....	103
2.3.9 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	104

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT..... 106

3.1 Tuloslaskelma	106
3.2 Rahoituslaskelma	107
3.3 Tase	108
3.4 Konsernilaskelmat	109

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 112

4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	112
4.1.1 Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät	112
4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	112
4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	113
4.3 Tasetta koskevat liitetiedot	117
4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	117
4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	119
4.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot...	121
4.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot..	122
4.6 Organisaatorakenne / Tilikartta	125
4.7 Tosittelajit.....	135
4.8 Tilinpäätösasiakirjat	135
4.9 Tilinpäätöksen allekirjoitukset	136

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Hyrynsalmen kunnan asukasluku vuoden 2024 lopussa oli 2004. Väestön väheneminen jatkui noin 2,8 %:n vuosivauhdilla. Tämä johtuu ennen muuta suhteellisen korkeasta kuolleisuudesta, joka puolestaan johtuu vanhusvaltaisesta väestöstä. Nuorten ikäluokkien poismuutto työn ja opiskelupaikkojen perässä on jatkunut jo pitkään ja aiheuttanut sen, että väestörakenne on ikääntynyt, eläkeläisten osuus väestöstä on noussut jo yli 50 %:iin. Myös kokonaismuuttoliike oli toimintakertomusvuonna tappiollinen, kuntien välinen nettomuutto -35 henkilöä (vaihtelee paljon vuosittain), ainoastaan maahanmuutto oli hieman plussalla (6 henkilöä). Pieni nuorten tulomuutto, alhainen syntyvyys ja pienet nuorten ikäluokat eivät siis kykene enää riittävästi uudistamaan kunnan väestöpohjaa. Tämä rakenteellinen vinouma on pitkän aluerakenteellisen keskittymiskehityksen seurausta, ja se koskee valtaosaa Suomen kunnista. Ilmiöön on erittäin vaikea vaikuttaa pelkästään kunnan omilla keinoilla – suunnan kääntämiseksi tarvittaisiin myös erittäin vahvaa yhteiskunta- ja aluepolitiikkaa.

Kunta voi vaikuttaa parhaiten vetovoimaansa relevantilla kuntastrategialla ja sen taitavalla toteutuksella. Tästä on toimivana esimerkkinä Hyrynsalmen pitkäjänteinen matkailun kehittäminen. Matkailijat ja mökkiläiset tuplaavat Hyrynsalmen kunnan väkiluvun matkailusesonkiaikoina, mikä virkistää erilaisten palvelujen kysyntää alueella. Tämä vaatii myös kunnan tuottamilta palveluilta joustavuutta: vapaa-ajan palveluiden ja sähköisesti verkosta saatavien palveluiden kysyntä on kasvussa.

Kunnan työpaikoista (493 työpaikkaa) 80 % on palveluissa (palveluista noin puolet julkisissa palveluissa), 11 % jalostuksessa ja 9 % alkutuotannossa. Vanhusvaltaisen kunnan elinkeinorakenne oli siis toimintakertomusvuoden palvelumallilla ja palvelurakenteella erittäin vahvasti hyvinvointialue- ja kuntapalvelupainotteinen. Julkiset palvelut tukevat myös yksityisiä palvelun tuottajia, sillä kunta ja kuntakonserni ostivat, ja ostavat jatkossakin, sopimusten ja kilpailutusten kautta suhteellisen paljon myös erilaisia yritysten tuottamia palveluja, esim. logistiikkaan, investointeihin, hankkeisiin, suunnitteluun ja tekniseen huoltoon liittyen. Myös kunnan investoinnit (olivat vuonna 2024 noin 0,75 M euroa) ja suuret alueelliset yksityiset investoinnit, erityisesti tuulivoimaan, tukevat vahvasti kunnan yrityselämää ja elinvoiman säilymistä.

Hyrynsalmen kunnan vahvuus on suhteellisen hyvä työpaikkaomavaraisuus ja iskunkestävä, resilientti mikroyrityskanta, joka kestää hyvin suhdannevaihteluita. Selvästi suurin yritystoimiala, sekä työpaikkojen että liikevaihdon suhteen, on kuljetus ja varastointi, joka hyötyy tuulivoimarakentamisesta sekä aktiivisesta metsätaloudesta. Julkisten palveluiden suhteellisen suuri osuus työpaikoista (yli kolmannes) sekä suuri eläkeläisten osuus väestöstä tuovat toisaalta osaltaan vakautta suhdannevaihteluihin, mutta ovat toisaalta myös haaste innovatiiviselle kehittämis- ja uudistamisdynamiikalle. Kehittämisen painopiste onkin siirtymässä yhä enemmän hyvinvointipalvelujen monipuolistamiseen, mahdollistavan infrastruktuurin ja erilaisten verkostojen sekä digiosaamisen kehittämiseen. Kehittämistyötä on tehostettu erilaisella relevantilla hanketoiminnalla: omilla kuntastrategiaa tukevilla hankkeilla ja osallistumalla erilaisiin maakunnallisiin yhteishankkeisiin. Vahvoja painopisteitä kunnan omassa kehittämishanketoiminnassa ovat vuoden 2024 aikana olleet matkailun ja vihreän siirtymän edistäminen.

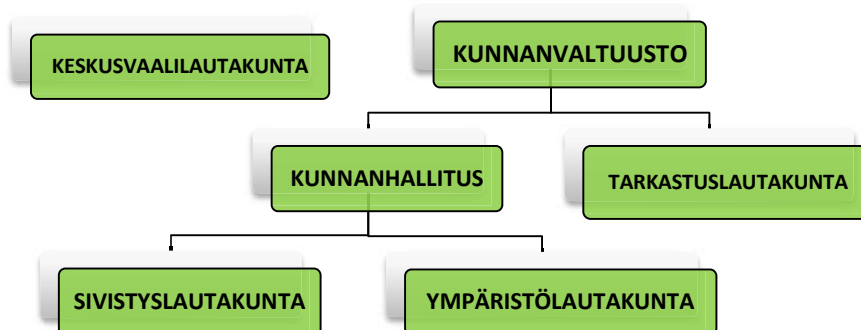
Hyrynsalmella on toimivat ja monipuoliset palvelut kuntakokoon nähden, ja kuntatalous on tasapainossa. Erityisesti matkailun ja tuulivoiman kehittämiseen vahvasti satsanneen alueen suhdannekehitys ja verokertymä on ollut toimintakertomusvuonna suhteellisen hyvä, vaikka valtakunnallinen yleinen talous- ja työllisyystilanne on heikentynyt selvästi viime vuosina. Hyrynsalmella alennettiin kunnallisveron ja vakituisen asumisen kiinteistöveroprosentteja vuodelle 2024, mutta tästäkin huolimatta verojen kertyminen ylitti selvästi odotukset ja siivitti kunnan ja kuntakonsernin erinomaiseen tulokseen, selvästi talousarviota parempaan. Jatkossa yleiset kuntatalouden kehitysnäkymät ovat toimintakertomusvuotta hieman epävarmemmat, mutta talousennusteiden ja taloussuunnitelmien mukaan Hyrynsalmi pärjää hyvin myös lähivuosina.

Koko kuntakonserni on taloudellisesti tasapainossa. Myös kunnan lainakanta on pienentynyt talouden pitkäjänteisen tervehdyttämishojelman ansiosta yhdeksi Suomen pienimmistä; peruskunta oli käytännössä lähes velaton vuoden 2024 lopussa. Kunnan tulos oli yli 1,2 M euroa plussalla ja konsernin osalta myös lähes samaa tasoa (lähes 1 M €). Tämä tarjoaa erittäin hyvät edellytykset kuntastrategian mukaisille investoinneille ja palvelujen kehittämiseksi myös jatkossa.

Kunnalta ja koko kuntakonsernilta vaaditaan jatkossa nykyistäkin enemmän strategista ketteryyttä, sillä joka tapauksessa talouden niukkuus, palvelujen digitalisointi ja uudenlaiset yhteistyö- ja tuotanto- sekä kehittämismallit kunnallisissa palveluissa lisääntyvät. Ja erityisesti tekoälyn kiihtyvä laajentuminen palvelujärjestelmiin vain vauhdittaa tätä kehitystä. Kuntalaisten tärkeinä pitämät ilmasto- ja luontoarvot on otettava konkreettisesti huomioon myös kunnan päätöksenteossa ja kuntapalvelujen tuottamisessa. Toimintansa vakiinnuttanut hyvinvointialue ja vuoden 2025 alusta aloittanut uusi kokonaan kunnille siirtynyt TE-palvelukokonaisuus pakottavat kunnan ja kuntakonsernin uudistamaan toimintatapojaan, työnjakoa ja palvelujaan jatkuvasti.

1.1.2 Hyrynsalmen kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnan organisaatio ja toiminnot jakautuvat luottamushenkilöorganisaatioon ja palveluorganisaatioon (ks. kuva alla). Kunnallinen päätösvalta perustuu kuntien edustukselliseen demokratiaan. Aasukkaat valitsevat vaaleissa ylimmän päättävän toimielimen, valtuuston. Muut kunnalliset luottamushenkilöistä koostuvat elimet ovat kunnanhallitus, lautakunnat sekä erilaiset johtokunnat ja toimikunnat. Hyrynsalmen luottamushenkilöorganisaatio on suhteellisen kevyt. Valtuustokauden vaihtuessa 1.8.2021 alkaen kunnanhallituksen, sivistyslautakunnan ja ympäristölautakunnan jäsenmääriä pienennettiin aiemmasta.

Kunnanvaltuusto

Toimintavuoden aikana kunnanvaltuusto (21 valtuutettua) kokoontui 4 kertaa.

Valtuutetut 1.1.–31.12.2024

Bäckman Markku	SDP
Hankkila Juha	SDP
Heikkinen Aira	KESK
Heikkinen Helena	KESK
Heikkinen Pertti	KESK
Heikkinen Tarmo	KESK
Helenius Anssi	VAS
Juntunen Ari	PS
Kaartinen Kati	KESK
Kempainen Esa	KESK
Kempainen Tapani	KESK

Keränen Pauli	KESK
Keränen Taisto	KESK
Kivijärvi Tuula	KESK
Kortelainen Juha	VAS
Kurkinen Herkko	KESK
Kuvaja Outi	SDP
Moilanen Heimo	PS
Nykänen Kati	KESK
Sorri Johanna	KESK
Tolonen Jussi	SDP

Valtuutettuja yht. 21

Valtuuston puheenjohtaja	Sorri Johanna
Valtuuston I varapuheenjohtaja	Heikkinen Pertti
Valtuuston II varapuheenjohtaja	Bäckman Markku

Kunnanhallitus

Hyrynsalmen kunnanhallitukseen kuului 7 jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Kunnanhallitus kokoontui vuoden 2024 aikana 12 kertaa.

Kunnanhallituksen jäsenet 1.1.–31.12.2024:

Jäsenet		Varajäsenet	
Heikkinen Aira	KESK	Puhakka Iris	KESK
Kaartinen Kati	KESK	Kurkinen Herkko	KESK
Kemppainen Esa	KESK	Keränen Taisto	KESK
Kemppainen Tapani	KESK	Keränen Pauli	KESK
Kivijärvi Tuula	KESK	Heikkinen Helena	KESK
Kortelainen Juha	VAS	Helenius Anssi	VAS
Tolonen Jussi	SDP	Kuvaja Outi	SDP

Jäseniä yht. 7

Kunnanhallituksen puheenjohtaja	Kemppainen Tapani
Kunnanhallituksen varapuheenjohtaja	Kortelainen Juha

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnassa on viisi jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2024 aikana 8 kertaa.

Tarkastuslautakunnan jäsenet 1.1.–31.12.2024:

Jäsenet		Varajäsenet	
Heikkinen Tarmo	KESK	Kemppainen Esa	KESK
Heikkinen Ulla	KESK	Tolonen Helka	KESK
Kemppinen Tarja	VAS	Mäkeläinen Sirpa	VAS
Kuusela Raimo	SDP	Leinonen Pekka	SDP
Nykänen Kati	KESK	Heikkinen Pertti	KESK

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja	Nykänen Kati
Tarkastuslautakunnan varapuheenjohtaja	Heikkinen Tarmo

Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunnassa oli 5 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Sivistyslautakunta koontui vuoden 2024 aikana 8 kertaa.

Sivistyslautakunnan jäsenet 1.1.–31.12.2024

Jäsenet

Heikkinen Aira	KESK
Juntunen Ari	PS
Kaartinen Kati	KESK
Kurkinen Herkko	KESK
Kuvaja Outi	SDP

Varajäsenet

Puhakka Iris	KESK
Moilanen Heimo	PS
Kivijärvi Tuula	KESK
Leinonen Antti-Lassi	KESK
Heikkinen Asta	SDP

Sivistyslautakunnan puheenjohtaja
Sivistyslautakunnan varapuheenjohtaja

Kurkinen Herkko
Kuvaja Outi

Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnassa on 5 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Ympäristölautakunta kokoontui vuoden 2024 aikana 6 kertaa.

Ympäristölautakunnan jäsenet 1.1.–31.12.2024:

Jäsenet

Hankkila Juha	SDP
Heikkinen Helena	KESK
Keränen Taisto	KESK
Kivijärvi Tuula	KESK
Moilanen Heimo	PS

Varajäsenet

Leinonen Pekka	SDP
Tolonen Helka	KESK
Keränen Pauli	KESK
Kaartinen Kati	KESK
Juntunen Ari	PS

Ympäristölautakunnan puheenjohtaja
Ympäristölautakunnan varapj.

Keränen Taisto
Moilanen Heimo

Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunnassa on viisi jäsentä ja varajäsentä.

Keskusvaalilautakunnan jäsenet 1.1.–31.12.2024:

Jäsenet

Heikkinen Kari
Heikkinen Ulla
Keränen Olli
Saukko Tuulikki
Suutari Eija

Varajäsenet

Pehkonen Tiina

- valtuusto myönsi eron 12.11.2024
§ 24. Tilalle valittiin Markku Suutari.

Keränen Pauli
Kivijärvi Matti
Moilanen Alpo
Pekkala Risto

- valtuusto myönsi eron 12.11.2024
§ 25. Tilalle valittiin Raija Kytölä.

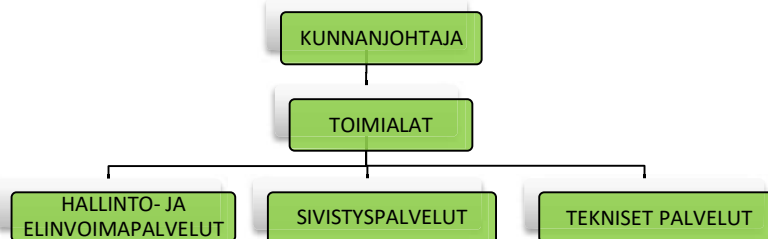
Hyrynsalmen kunnan palveluorganisaatio

Hyrynsalmen kunnan **palveluorganisaation** muodostavat seuraavat osastot: hallinto- ja elinvoimapaalvelut, sivistyspalvelut ja tekniset palvelut (ks. seuraava kuva). Osastojen välistä tehtävienjakoa sääntelee hallintosääntö. Osastojen välistä käytännön yhteistyötä on koordinoitu lähinnä johtoryhmätyöskentelyn kautta.

Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat, joille on hallintosäännöissä määritelty päätösvaltaa (ks. kuva alla). Näitä ovat

- hallinto- ja elinvoimapaalvelujen osalta: kunnanjohtaja, kehityspäällikkö, hallintopäällikkö (huom. aluearkkitehdin virka täyttämättä)
- sivistyspalvelujen osalta: sivistyspalvelujen osastopäällikkö, rehtorit ja varhaiskasvatuspäällikkö sekä kirjastopalvelupäällikkö
- teknisten palvelujen osalta: teknisten palvelujen osastopäällikkö, käyttöpäällikkö, rakennustarkastaja, palveluesimies ja asuntosihteeri.

Kaikkiaan kunnan palveluorganisaatiossa työskenteli vuoden 2024 lopussa 70 henkilöä. Kunta on siis edelleen paikallisesti erittäin merkittävä työllistäjä. Vaikka osastoilla on paljon yhteistä palvelutuotantoa ja tiimejä, on niillä myös selkeät omat roolit. Sivistys- ja tekniset palvelut ovat toiminnallisten asiakaspalvelujen tuottajia. Hallinto puolestaan johtaa yleistä elinvoima- ja elinkeinojen kehittämistä sekä organisoii operatiivisella tasolla kuntademokratiaa ja koko organisaation, myös koko kuntakonsernin, hallintoa ja seurantaa sekä tuottaa niihin liittyviä palveluja.

1.1.3 Taloudellinen kehitys tilinpäätösvuonna

Maailman ja Suomen talouskehityksen yleispiirteitä

Alkuvuoden 2024 aikana Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun, mutta vuositasolla bruttokansantuote (BKT) jää vuonna 2024 0,3 prosenttia pienemmäksi kuin vuonna 2023. Eniten tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen ja yksityisen kulutuksen lasku. Kasvua sen sijaan tulee ulkomaankaupasta. Inflaatio on hidastunut selvästi ja lähivuosina se pysyy maltillisena, ollen keskimäärin 1,5 prosenttia vuosina 2024–2027. Inflaatiota ylläpitävät kuluttajahintoja nostavat veronkorotukset sekä palvelujen hintojen nousu. Energian hintojen lasku ja korkojen aleneminen puolestaan tukevat inflaation hidastumista. Inflaation hidastumisen myötä kotitalouksien reaalitytulot ovat kääntyneet kasvuun. Tämä ei ole kuitenkaan heti näkynyt kulutuksessa kotitalouksien säästämisen kasvun myötä. Työllisyys heikkeni vuonna 2024 ja työttömyysaste vuoden lopussa oli 12 %. Työmarkkinat alkavat elpyä vuonna 2025, mutta työttömyyden lasku on hidasta.

Vuoden 2025 osalta talouden näkymät ovat varovaisen positiiviset. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku kääntävät sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun. Kasvua heikentävät kuitenkin julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotukset. Vuonna 2025 BKT kasvaa 1,6 prosenttia ja 1,5 prosenttia vuosina 2026 ja 2027. Globaali poliittinen tilanne jatkuu epävakana aiheuttaen

merkittäviä riskejä maailmantalouden kasvulle, joka on säilynyt kohtuullisen vahvana jännitteistä huolimatta. Keskeinen uhka maailmantalouden kasvulle on Yhdysvaltojen tuleva kauppapolitiikka ja muiden maiden vastaus siihen.

Vuosi 2024 on ollut julkiselle taloudelle vaikea. Rahoituksen alijäämä heikkeni 4,2 prosenttiin BKT:sta, kun se edellisenä vuonna oli 2,4 prosenttia. Alijäämän heikkenemiseen ovat vaikuttaneet heikko suhdanne, varautumismenojen kasvu sekä aiempien vuosien nopea inflaatio. Heikon suhdanteen vuoksi verotulojen kasvu on ollut maltillista. Vuonna 2025 verotulojen odotetaan kasvavan nopeammin, kun talouden toipuminen saa vauhtia ja veroja korotetaan. Alijäämä alkaa parantua vuodesta 2025 alkaen hitaasti suurista sopeutustoimista huolimatta, sillä suuret hankinnat lisäävät samalla menoja. Ennusteen mukaan vuonna 2025 alijäämä paranee 3,5 prosenttiin. Alijäämä pienenee alle 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2026, josta se jatkaa pienenemistään 2 prosentin tuntumaan vuonna 2029. Paikallishallinnossa nopein menojen kasvu näyttää nyt olevan takana, mutta paljon on kiinni tulevista palkkasopimuksista.

Julkisyhteisöjen velkasuhde nousee vuonna 2024 yli 82 prosentin kasvaen reilut 5 prosenttiyksikköä edellisvuodesta. Vuonna 2025 velkasuhteen kasvu hidastuu, kun säästötoimet alkavat vaikuttaa ja taloustilanne parantuu. Tämän jälkeen velkasuhteen kasvu hidastuu edelleen ja velkasuhde on ennustejakson lopussa vuonna 2029 noin 87 prosenttia

Kainuun talousalueen kehitys

Kainuun liiton mukaan Kainuun aluetaloudessa, yritysdynamiikassa ja työpaikka- ja työllisyyskehityksessä on ollut erittäin vahva positiivinen kehitys viime vuosina. Hyvä kehitys on kuitenkin taittunut tai ainakin tasaantunut monilla toimialoilla vuoden 2024 aikana. Samaan aikaan myös työttömyys, myös pitkäaikaistyöttömyys, on lisääntynyt ja trendinomainen väestön väheneminen jatkunut viimeaikaisista lievästä muuttovoitoista (johtuu siirtolaisuudesta) huolimatta. Kainuun työttömyysaste on edelleen suhteellisen matala (12,2 %), vaikka se on noussut hieman aikaisemmasta. Uusia avoimia työpaikkoja on edelleen tarjolla, ja joillakin toimialoilla on edelleen jopa rekrytointiongelmia.

Kainuun tilannekuvasta nousevat keskeisimmät aluekehityksen pullonkaulat ovat osaavan työvoiman saatavuus, saavutettavuuden kehittäminen sekä uusien investointien saaminen alueelle. Kehittämistyössä onnistumisella on suora kytkentä myös alueen kuntatalouteen, kuten onnistuneet yritys- ja tuulivoimahankkeet ovat osoittaneet. Myös erilaisilla kehittämishankkeilla ja yritysrahoituksella on merkittävä rooli alueen haasteiden ratkaisussa, mutta käytännössä aluetalouden kannalta vaikuttavimpia ovat suuret investoinnit. Yritysten varovaisuus investointeihin ja kehittämiseen on suhdanteiden heikkenemisen myötä lisääntynyt. Toisaalta suuret uudet investointipäätökset, erityisesti datakeskukset, ovat parantaneet alueen suhdannenäkymiä ja tulevaisuudenuskoa.

Kainuun liiton mukaan Kainuussa aluetalouden kasvuvauhti on ollut kaikista maakunnista nopeinta viimeisen kymmenen vuoden ajan. Aluetalous on kasvanut erityisesti kärkitoimialojen (kaivannaisala ja kemianteollisuus, matkailu, teknologiateollisuus ja biotalous) vetämänä. Toimialojen laaja-alaisuus on tuonut vahvaa ja kriisinkestävää kasvua alueelle. Erityisesti datakeskustoimiala on kehittynyt voimakkaasti ja Kainuun datakeskusekosysteemiä kehitetään määrätietoisesti. Myös vihreän siirtymän energiainvestointeja (tuuli- ja aurinkovoimaa) on toteutunut (mm. Hyrynsalmelle 4 puistoa) ja on suunnitteilla alueelle paljon.

Suomen talouden epävarmuus ja erityisesti valtiontalouden säästöpainet ja vaikeudet heijastuvat myös Kainuuseen - myös alueen kuntiin ja kuntatalouteen.

Kunnallistalous

Kuntahallinnon alijäämä on vuonna 2024 likimain edellisen vuoden tasoa, eli n. 1,2 miljardia euroa, jolloin alijäämä suhteessa BKT:hen on 0,4 prosenttia. Talouden alavireisyys laskee kuntien saamia yhteisöverotuloja vuonna 2024, mutta muiden verolajien arvioidaan kehittyvän suotuisasti. Kuntahallinnon alijäämä syvenee vuosina 2025–2027 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen, mikä johtuu mm. kulutusmenojen ja investointien kasvusta sekä valtionosuuksiin tehtävistä leikkauksista.

Yleisen hintojen nousun lisäksi kuntien kulutusmenojen volyymi kasvaa poikkeuksellisesti vuonna 2025, mikä johtuu TE-palvelu-uudistuksesta. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Työllisyyskehitys vaikuttaa uudistuksen jälkeen entistä enemmän kuntien talouteen, mikä tekee kuntahallinnosta herkemman suhdannevaihteluille. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin edelleen koulutus- ja sivistyspalveluihin, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannuksia saataisiin pienennettyä samaa tahtia.

Vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle aiemmin sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kunta-alan palkkasopimukset päättyvät keväällä 2025, ja siksi sopimusratkaisut tuleville vuosille selviävät vasta myöhemmin. Kulutusmenojen kasvupaineiden lisäksi kuntahallinnon menoja kasvattavat investoinnit. Investointien välttämättömyyttä on kuntien heikkenevän taloustilanteen ja kohonneiden rahoituskustannusten vuoksi harkittava entistäkin tarkemmin. Välttämättömiä investointeja on kuitenkin paljon, sillä kuntien investoinnit kohdistuvat valtaosin rakennuksiin, teihin sekä muuhun perusinfrastruktuuriin.

Vuonna 2025 kuntien tulonsiirrot valtiolta kasvavat TE-palveluiden järjestämisestä muodostuvan uuden valtionosuustehtävän myötä. Valtionosuuksiin tehdään kuitenkin samanaikaisesti tuntuja leikkauksia vuosina 2025–2027 muun muassa sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien ja hallituksen päättämän yhden prosenttiyksikön indeksijarrun vuoksi. Verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde. Kuntien talousnäkymien heikkenemisen ennakoitiin heijastuvan kuntiin veronkorotuspaineina, mutta veroprosenttiaan vuodelle 2025 nostaneita kuntia oli vain noin viidennes kunnista. Keskimääräinen kunnallisvero nousee vuonna 2025 koko Suomessa 7,59 prosenttiin, minkä arvioidaan lisäävän kunnallisverotuloja n. 85 milj. euroa vuositasolla. Verorahoitus ei kuitenkaan yksin riitä kuntahallinnon kasvaviin menopaineisiin, vaan menojen kasvua on hillittävä erilaisin sopeutustoimin. Kuntien on pohdittava paitsi palvelujen tuottamisen laajuutta, myös erilaisia toteutustapoja. Palvelut eivät kuitenkaan välttämättä vähene, vaan muuttavat muotoaan mm. digitalisaation ja kuntien välisen yhteistyön kautta.

1.1.4 Hyrynsalmen kunnan toiminnan ja talouden kehitys

Hyrynsalmi edustaa Pohjois-Suomessa ja Kainuun maakunnassa tyypillistä harvaan asutun (n. 1,6 as/km²) maaseudun pientä kuntaa, jossa korkeasta kuolleisuudesta ja poismuutosta johtuva väestön väheneminen on jatkunut 1960-luvulta lähtien. Vuoden 2024 lopussa hyrynsalmelaisia oli 2004, joista 47 % on vähintään 65-vuotiaita ja hieman yli 50 % eläkeläisiä. Miesten enemmisyys on selvä työikäisissä, mikä johtuu naisten herkemmästä muuttoaktiivisuudesta. Naisia puolestaan on lievää enemmistö yli 65-vuotiaissa, mikä johtuu naisten korkeammasta keski- ja eliniästä. Alle 15-vuotiaiden osuus oli vain noin 8,5 %. Tällainen väestörakenne muodostaa haastavan elinkeinojen kehittämisympäristön ja vaativan kunnallisten palvelujen järjestämisympäristön. Haasteeseen vastaa-miseksi hallintoa, lakisääteisten varhaiskasvatus- ja sivistyspalvelujen sekä teknisten palvelujen ja kaavoituksen rakenteita on virtaviivaistettu ja toimintoja tehostettu. Elin- ja vetovoiman kehittämisessä on hyödynnetty tehokkaasti myös ulkopuolista hankerahoitusta.

Hyrynsalmen kunta ja koko kuntakonserni pääsivät toimintakertomusvuonna hyvään tulokseen, ja hyvä tulokunto jatkunee myös lähivuosina. Jatkossa kuntatalouden näkymät muuttuvat yleisesti hieman epävarmemmaksi, joka johtuu valtion erittäin vaikeasta taloustilanteesta. Taloussuunnitelua vaikeuttavat muun muassa tuleva valtionosuusuudistus sekä työllisyyspalveluiden siirtyminen kuntien vastuulle (ja siitä mahdollisesti aiheutuvat enakoimattomat kustannukset). Maailmankau-pan yleinen epävarmuus ja levoton kansainvälinen tilanne vaikuttavat, ainakin epäsuorasti, myös kuntatalouteen. Myös varautumiseen satsataan ja kiinnitetään selvästi aiempaa enemmän huomiota.

Tällä hetkellä Hyrynsalmen kunnan talous on vakaa ja tasapainossa. Hyrynsalmen kunta ja kuntakonserni saivat vuonna 2022 pitkäjänteisen talouden tervehdyttämisen tuloksena taseeseen kertyneet alijäämät katetuksi, ja erittäin positiivinen tuloskehitys on jatkunut myös vuosina 2023 ja 2024.

Olennaiset muutokset Hyrynsalmen kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vanhusvaltaisen kunnan elinkeinorakenne on luonnollisesti nykyisellä palvelumallilla julkis palvelupainotteinen, joka näkyy kunnan suurena roolina paikallisyhteisössä – sekä palvelujen tuottajana että työllistäjänä. Pääosin julkisilla varoilla operoivat kunta ja hyvinvointialue ovat selvästi kunnan suurimmat työllistäjät (noin kolmannes työpaikoista).

Kunnan organisaatio on toteuttanut säästöohjelmaa koko edellisen valtuustokauden ja sovelletusti myös kuluvan kauden. Määrätietoisien työn tulos on nyt konkretisoitunut. Talous on saatu hyvin tasapainoon ja myös taseen ylijäämää on kartutettu vuosina 2022–2024 positiivisilla tuloksilla (tase on vuoden 2024 lopussa kunnalla n. 5,3 kuntakonsernilla n. 4,1 M €).

Toimintaympäristöstä nouseviin haasteisiin on vastattu Hyrynsalmella edelleen yhtenäistämällä organisaatiota, parantamalla palvelurakennetta ja puuttamalla ei lakisääteisten palvelujen priorisointiin ja tasoon. Myös velkaantuminen on pidetty kurissa – investointeja on toteutettu harkitusti kassavaroilla, pääpaino on ollut rakenteellisissa investoinneissa, joilla on parannettu palvelujen laatua ja tehostettu käyttötaloutta pitkällä tähtäyksellä. Kunta on tällä hetkellä lähes velaton (peruskunnalla on ainoastaan pieni, noin kassan kokoinen, kassanhallintalaina), mikä antaa mahdollisuuksia uusille investoinneille ja helpottaa huomattavasti uusien hankkeiden suunnittelua ja toteuttamista. Kuntaan on rakennettu vuoden 2024 aikana myös lisää tuulivoimaa (4. puisto valmistui kesällä 2024), mikä parantaa ratkaisevasti kunnan taloudellista vakautta (kohoavien kiinteistöverotulojen ansiosta).

Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut on kilpailutuksen kautta tuottanut vuoden 2023 alusta alkaen Kuntalaskenta Oy. Ateria- ja puhtaanapitopalvelut kilpailutettiin yhdessä hyvinvointialueen ja Kuhmon kaupungin sekä Ristijärven kunnan kanssa ja ne siirtyivät yksityiselle toimijalle 1.2.2024 alkaen. Muutos oli merkittävä palvelu-ulkoistus sekä taloudellisesti että henkilöstön osalta, kun koko ateria- ja puhtaanapitopalveluiden vakituinen henkilöstö siirtyi vanhoina työntekijöinä uuden toimijan palvelukseen (selittää suuren henkilöstön määrän vähenemisen edellisestä vuodesta, ks. seuraava luku).

Vuoden 2024 lopulla suunniteltiin myös luottamushenkilöorganisaation virtaviivaistaminen: kunnanvaltuustoa pienennettiin ja ei lakisääteiset lautakunnat päätettiin lakkauttaa (hallintosääntö uudistettiin näiltä osin vuoden 2025 alussa).

1.1.5 Hyrynsalmen kunnan henkilöstö

Henkilöstön määrä ja rakenne

Hyrynsalmen kunnan palveluksessa oli 31.12.2024 lähes talousarviota vastaavasti yhteensä 70 henkilöä, joista vakinaisessa työsuhteessa oli 48 (7 osa-aikaista) ja määräaikaisia 21 (sijaisuuksia 7 ja projektiluonteisia 7). Henkilötyövuosina (HTV 2) henkilöstön määrä on 75,4 htv (2024). Erityisesti toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa olevan henkilöstön vähentyminen edelliseen vuoteen nähden selittyy lähes kokonaan ateria- ja puhtaanapitopalveluiden ulkoistuksella, jossa henkilöstö siirtyi uudelle työnantajalle 1.2.2024 alkaen.

Seuraavat taulukot ja kuvat osoittavat henkilöstön määrän, työsuhteiden luonteen, ikääntymisen sekä eläkkeelle siirtymisen.

Palvelussuhteen luonne

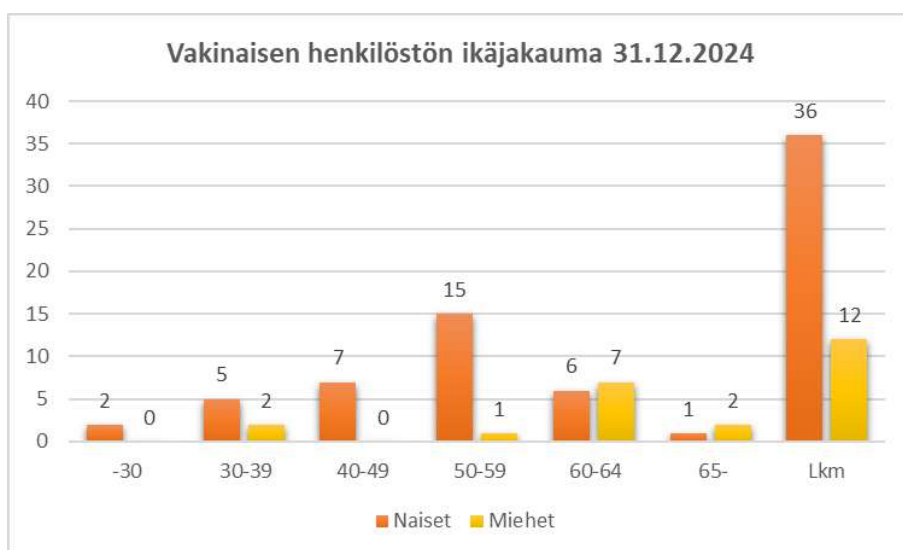
Henkilöstö	31.12.2024	31.12.2023	<i>Muutos</i>
Toistaiseksi voimassa oleva	48	60	-12
Määräaikainen	21	22	-1
Oppisopimus	1	1	0
Palkkatuki		5	-5
Yhteensä	70	88	-18

Päätoimisuus

Henkilöstö 31.12.2024	Hallinto- ja elinvoimapaalvelut	Sivistyspalvelut	Tekniset palvelut	Yht.
Kokoaikatyö (vak.)	5	28	7	40
Osa-aikatyö (vak.)		7	1	8
Kokoaikatyö (määräaikainen)	5	11	1	17
Osa-aikatyö (määräaikainen)	2	2		4
Oppisopimus (määräaikainen)		1		1
Kokoaikatyö (palkkatuki)				
Osa-aikatyö (palkkatuki)				
Yht.	12	49	9	70

Ikärakenne

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä on 52,2 (miehet 56,7 ja naiset 50,8).

Eläkkeelle siirtyminen

Vuoden 2024 aikana vanhuuseläkkeelle on siirtynyt 1 henkilö.

Eläkemuoto	2021	2022	2023	2024
Kuntoutustuki				
Vanhuuseläke	3	3	2	1
Työkyvyttömyyseläke				
Yhteensä:	3	3	2	1

Kuntien eläkevakuutus (Keva) on julkaissut marraskuussa 2023 eläköitymisennusteensa vuosille 2024–2043. Ennusteen mukaan joka kolmas kuntatyöntekijä eli yli 107 000 työntekijää jää eläkkeelle seuraavien kymmenen vuoden aikana. Eläköityminen on suurta mm. perhepäivähoitajien, opetusalan johtajien, kirjastotyöntekijöiden, yleissihteerien ja siivoojien ammattiryhmissä. Kainuussa kunta-alan eläköityminen on vielä koko maan keskiarvoa suurempaa, 36,5 % seuraavan kymmenen vuoden aikana. Erityisesti pienissä kunnissa eläköitymisen osuus työntekijöistä on suuri. Hyrynsalmella

kuntatyöntekijöiden eläköityminen on ennusteen mukaan suhteellisesti Suomen kuntien suurinta: seuraavan kymmenen vuoden päästä eläkkeelle on jäämässä 59,3 prosenttia työntekijöistä, joista 7,9 % täydelle- tai osatyökyvyttömyyseläkkeelle. Luvuissa ovat mukana vielä ateria- ja puhtaanapitopalveluiden henkilöstö, jossa on tilastojen mukaan odotettavissa erityisen suuri eläköityminen, jopa 76 %, seuraavan 10 vuoden aikana. Kun ateria- ja puhtaanapitopalveluiden henkilöstö on 1.2.2024 siirtynyt ulkoisten yhtiöiden palvelukseen, eniten eläköitymisiä kunnan henkilöstössä on seuraavan kymmenen vuoden aikana odotettavissa yleissihteerien, opettajien ja kiinteistönhoitajien ammattiryhmissä.

Kuntien lisäksi eläköitymisennuste on samoissa lukemissa valtion ja hyvinvointialueiden osalta. Kiron työntekijöistä on seuraavan kymmenen vuoden aikana eläköitymässä noin 43 % työntekijöistä. Eläköitymiset haastavat kuntien palvelutuotantokykyä erityisesti väestöään menettävillä alueilla, joissa väestö yleensäkin vanhenee. Palveluntuotannon vaikeutuminen voi johtaa palveluiden keskittämiseen entistä enemmän suurempiin keskuksiin. Toisaalta erilaiset tavat tuottaa palveluita – kuten digitaaliset palvelut sekä yhteistyöllä tuotetut palvelut - voivat tukea niiden säilymistä lähellä kuntalaisia. Valtion tasolla keinoja varautua tilanteeseen ovat mm. eläkkeelle siirtyneiden työntekijöiden kannustaminen osallistumaan työelämään esim. verohelpotuksin, koulutusmäärien lisääminen kriittisillä aloilla sekä työperäisen maahanmuuton tukeminen. Kunnassa voidaan pyrkiä suunnitelmallisesti edistämään työntekijöiden työkykyä siten, etteivät he eläköityisi ainakaan ennenaikaisesti, parantamaan työntekijöiden mahdollisuuksia kehittää omaa osaamistaan työn ohella sekä kehittämään työn tekemisen tapoja ja edellytyksiä (mm. etätö). Tulevaisuudessa on varauduttava myös joustaviin, houkutteleviin työnkuviin, jotta rekrytointimarkkinaa saadaan laajemmaksi.

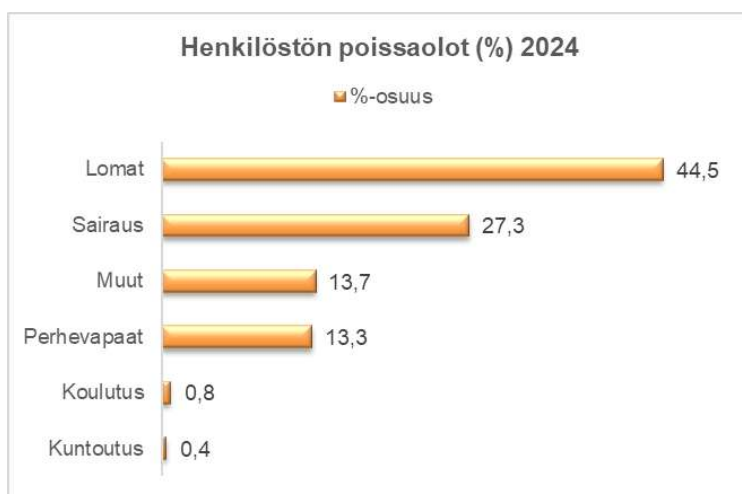
Palvelussuhteet, työaika ja työpanos

Kunnan vakinainen henkilöstö on erittäin kokenutta ja iso joukko henkilöstöstä on työskennellyt kunnan palveluksessa jo kymmeniä vuosia. Ikärakenne sekä keskimäärin pitkään jatkuneet työsuhteet näkyvät toimintakertomusvuonna erityisesti runsaissa vuosilomien määrissä.

Sairauspoissaoloja oli keskimäärin 13,3 päivää/henkilö/vuosi (http). Sairauspoissaolojen määrä on jonkin verran enemmän kuin edellisvuotena 2023, jolloin se oli 10,8 pv/http. Sairauspoissaolojen määrät heilahtelevat jonkin verran vuosittain, kun yksittäiset pitkät sairauspoissaolot nostavat keskiarvoa pienessä henkilöstössä. Vuonna 2022 sairauspoissaolot olivat 13,2 pv/hlö, tartuntatautilain mukaiset poissaolot mukaan lukien 16,7 pv/hlö. Kunta-alan keskimääräinen sairauspoissaolomäärä oli vuonna 2023 16,4 pv/hlö. Vuoden 2024 lukemia ei vielä ole saatavilla.

Seuraavassa taulukossa on koottuna henkilöstön poissaolopäivät jaoteltuna poissaololuokittain sekä osastoittain. Henkilöstön poissaolojen prosentuaalinen jakautuminen eri poissaololuokkiin esitetään kuvassa Henkilöstön poissaolot (%) 2024. Lukuja ei ole eritelty osastoittain, jotta tietosuoja ei pienten henkilömäärien vuoksi vaarannu. Mukana luvuissa on koko henkilöstö, eivät pelkästään vakituiset työntekijät. Poissaololuokka 'Muut' sisältää mm. palkalliset merkkipäivä- ja muut virka-/työvapaat. Poissaololuokka 'Koulutus palkaton' sisältää mm. opintovapaat ja oppisopimuskoulutuksen teoriajaksot.

Poissaolot

Poissaolot 2024	Työpäivät yhteensä	%-osuus
Kuntoutus	14	0,4
Koulutus	28	0,8
Perhevapaat	491	13,3
Muut	503	13,7
Sairaus	1004	27,3
Lomat	1638	44,5
Yhteensä:	3678	100

Osaamisen kehittäminen ja johtaminen

Johtoryhmätyöskentelyn, laajennetun johtoryhmän sekä puheenjohtajiston ja johtoryhmän yhteistyön kautta on hallittu taloutta sekä toteutettu kuntastrategiaa konkretisoimalla yhteistä strategista näkemystä, kuntaorganisaatiossa ja koko kuntakonsernissa. Opiskeluun on kannustettu - erityisesti tarjonnaltaan lisääntyneen ja kustannustehokkaan etäopiskelun kautta. Ideana on, että oppimista tukeva organisaatio ja digitalisaation edistäminen mahdollistavat tehokkuuden ja palvelujen jatkuvan paranemisen, yhä nopeammin muuttuvassa toimintaympäristössä.

Kunnan tehokasta ja tuloksellista toimintaa on pyritty edistämään vuoden 2024 aikana:

- Yhteinen näkemys tulevaisuudesta: Vuosittaiseen talousarvioon ja toimintasuunnitelmaan kirjattua yhteistä visiota ja perustehtävää sekä tavoitteita on yhdessä konkretisoitu arvojen mukaiseksi päätöksenteoksi ja käytännön toimenpiteiksi kaikessa palvelutuotannossa.
- Tehokas tiimitoiminta, viestintä ja joustava oppimisympäristö ovat nykyisen organisaation toiminnan perusta, jota parannettu uusituilla viestintävälineillä ja uudelle etäkoulutuslustoilla (ICT-uudistus, koulutukset ja ryhmätyöskentelyalustojen hyödyntäminen sekä etäkokousten ja etätöiden hyödyntäminen niissä tehtävissä, joihin se luontevasti soveltuu); myös uusi haasteellinen talous- ja henkilöstöhallinnon tuotantoympäristö on saatu vihdoin toimimaan (vaikka talouden seurannassa ja tilinpäätöksen valmistelussa oli suuria vaikeuksia vuoden 2024 alkupuoliskolla).
- Henkilökohtaista pätevyyttä, itsensä johtamista ja työmotivaatiota sekä ymmärrystä kunnan palveluprosesseista ja perustehtävästä on pohdittu uudesta näkökulmasta (myös työnohjauksen avulla). Jousto- ja etätöskulttuuri sekä hybridikokoukset ja hajautetut tiimit ovat tulleet jäädäkseen, niin kunnan sisällä kuin yhteistyöverkostoissakin.

- Keskustelevaa johtamista on edistetty kiinnittämällä huomiota esihenkilötyöhön. Kunta on osallistunut kuntien yhteiseen esihenkilötyön kehittämishankkeeseen vuoden 2023 aikana; ja työtä jatkettiin vuonna 2024 ryhmätyönohjauksilla hallinto- ja elinvoimapalveluissa sekä teknisissä palveluissa. Erityisen – tunnistetun – haasteen esihenkilötyölle asettaa HR-palveluiden niukka resurssointi; kunnassa ei ole päätoimista ”henkilöstöpäällikköä”.
- Työn vaativuuden arviointi on otettu käyttöön koko organisaatiossa jo vuosia sitten; ja se on edelleen kehittämistyön kohteena, samoin kuin henkilökohtaisen palkanosan käyttöönotto. Tämä helpottaa toimenkuvien, työnjaon ja tiimien rakentamista sekä entistä oikeudenmukaisemman palkkausjärjestelmän kehittämistä. Loppuvuodesta 2024 saatiin tieto KVTES:n uudesta tasopalkkamallista, joka korvaa tällä sopimusallalla tehtävän vaativuuden arviointiin perustuvan palkkauksen. Muilla sopimusaloilla jatketaan edelleen TVA -palkkausmallilla.

Terveydellinen toimintakyky ja hyvinvointi

Henkilöstön sairaudesta ja tapaturmista johtuvien poissaolojen määrä on ollut jo useita vuosia peräkkäin selkeästi laskeva, mutta vuonna 2024 sairauspoissaolojen määrä kasvoi edellisvuosiin nähden. Lisääntyneet sairauspoissaolot liittyivät kuitenkin pääosin yksittäisiin pidempiin sairauspoissaoloihin. Terveydellistä toimintakykyä on pyritty tukemaan ennen kaikkea työterveyspalveluiden kautta. Tärkeää on myös esimiehen tuki ja ennakoivat toimet esimerkiksi käytössä olevan aktiivisen tuen mallin mukaisin toimin. Esimiesten työhyvinvoinnin tukemisen osaamista pyritään edelleen vahvistamaan.

Henkilöstön jaksamista tuettiin esimiestyöllä, kehityskeskusteluilla ja osalla henkilöstöä henkilökohtaisilla työnohjauksilla. Myös ryhmätyönohjausta kokeiltiin kahdessa eri tiimissä. Työsuojelutoimintaa kehitettiin ja aktivoitiin. Henkilöstölle järjestettiin virkistyspäiviä kaikissa yksiköissä ja toiminnoissa. Osassa toiminnoissa on ollut käytössä henkilöstön työhyvinvointitiimi, ja käytäntöä pyritään laajentamaan koskemaan kaikkia toimintoja. Henkilöstölle tarjottiin työhyvinvointietuutena ePassi -etu sekä uutena etuna työsuhdepolkupyörä.

Hyrnsalmen kunta oli mukana useiden Kainuun kuntien yhteisessä työhyvinvointihankkeessa, jonka kautta toteutettiin kaksi työhyvinvointimittausta vuonna 2023. Vuoden 2024 aikana ei tehty työhyvinvointimittauksia, vaan mittaus on tarkoitus toteuttaa jälleen vuoden 2025 aikana.

Palkkaus ja henkilöstökustannukset

Tehtävän vaativuuden arviointiin (TVA) perustuva palkkaus otettiin käyttöön vuoden 2020 alusta. TVA –prosessin tuloksena laadittiin palkkaohjelma vuosille 2020–2021, jota on korjattu vuosien 2021–2023 aikana järjestelyvaraerien kohdennuksien kautta sekä yksittäisillä, toimenkuvien muutosten kautta tehdyillä palkantarkistuksilla. Keväällä 2023 hyväksyttiin malli henkilökohtaisen lisän käyttöön ottamiseksi kaikilla sopimusaloilla, pois lukien OVTES. Henkilökohtaisten lisien järjestelmään myös varattiin osa järjestelyeristä vuonna 2023 ja 2024. Henkilökohtaista lisää ei kuitenkaan onnistuttu ottamaan käyttöön vielä vuoden 2024 aikana, vaan sen käyttöön ottaminen viivästyi kevätkaudelle 2025.

Vuonna 2024 palkat nousivat kunta-alan sopimuskorotusten myötä 1.6.2024 + 2,27 %:n yleiskorotuksella, joka OVTES:n osalta tapahtui kahdessa erässä touko- ja kesäkuussa, sekä paikallisesti jaetuilla + 0,73 %:n (0,40 % + 0,33 %) järjestelyerällä ja kehittämisohjelmaerällä, jonka suuruus vaihteli sopimusaloittain 0,6 % - 1 % välillä.

Vuonna 2025 KVTES sopimusallalla palkkarakenteeseen on tulossa muutos, kun aiempi TVA-järjestelmä korvautuu tasopalkkamallilla. TVA-järjestelmä jää käyttöön muilla sopimusaloilla. Tasopalkkamalli on otettava paikallisesti käyttöön viimeistään 1.10.2025 alkaen. Lisäksi kunnalliset työehtosopimukset päättyvät 30.4.2025. Sopimusneuvottelut uusien sopimusten solmimiseksi ovat vielä kesken, joten tulevien vuosien palkkakehitys selviää uusien sopimusten myötä.

Koko henkilöstökulut laskivat henkilöstön vähentymisen myötä tilinpäätösvoonna edellisestä vuodesta 3,3 %, mutta ylittivät muutetun talousarvion noin 264 000 eurolla. Ylitykset kohdentuvat pääosin Hyrnsalmen kunnan hallinnoimaan kuntien yhteishankkeeseen, jonka henkilöstökuluja ei ollut

budjetoitu lainkaan hankkeen käynnistyessä aivan vuoden 2023 lopussa. Liitteenä on henkilöstöku-luja osoittava taulukko (liitetieto luvussa 4.5).

1.1.6 Ympäristöasiat

Ympäristö on Hyrynsalmen strategisessa kehittämisessä vahvuus ja ehdoton matkailun, loma-asu-misen ja asumisen sekä yrittämisen vetovoimatekijä – siitä pidetään hyvää huolta ja sitä kehitetään hyvin monenlaisin keinoin. Seuraavat ympäristöasiat olivat kunnan toiminnassa toimintakertomus-vuonna huomionarvoisia:

- Ahvenlamminkankaan suljettu kaatopaikka on jatkuvassa kunnan velvoitetarkkailussa.
- Kainuun pilaantuneista maa-alueista ja niiden kunnostustarpeesta tehtyä selvitystä toimeen-pannaan vuosittain erillisen suunnitelman ja resurssien mukaan.
- Jätehuolto, jätteiden lajittelu ja kierrätys ovat jatkuvan kehittämistyön kohteena; erityisesti matkailukeskuksessa, jossa kierrätys ja kestävyys ovat mainetekijöitä.
- Jätevedenpuhdistamo toimii moitteettomasti ja vastaanottaa myös kasvavan Ukkohallan matkailukeskuksen jätevedet. Kunnassa ja kuntakonsernissa on varauduttu systemaattisesti myös pitkien sähkökatkosten aiheuttamiin ongelmiin veden jakelussa ja jätevesihuollossa.
- Ilmanlaatu Hyrynsalmella on hyvä, eikä välittömiä uhkatekijöitä tällä sektorilla ole näköpii-rissä.
- Energiaa säästetään esimerkiksi siirtymällä Led-valaistukseen uusissa ja korjauskohteissa, askel askeleelta.
- Uusiutuvaan energiaan alueella ja kuntakonsernissa satsataan: tuulivoima (haittojen mini-mointi), bioenergia ja vesivoima (lähinnä haittojen ehkäisy ja kompensointi) ovat osa kunta-konsernin strategiaa; jatkossa satsataan myös aurinkoenergian edistämiseen. Öljyn käyttöä kunnan omistamissa kiinteistöissä tarkastellaan kriittisesti ja sitä on pyritty ja pyritään jat-kossa systemaattisesti vähentämään.
- Kestävää kehitystä ja vihreää siirtymää tuetaan erillisellä Ylä- ja Itä-Kainuun kuntien yhtei-sellä osaamiskeskushankkeella (2024–2025), jolla on monia konkreettisia tartuntapintoja myös kunnan ja kuntakonsernin energiatehokkuuden kehittämiseen.

1.1.7 Hallinnon ja asioiden hallinnan riskit

Suomalainen hallintokulttuuri on oikeudenmukainen, tasapuolinen, avoin ja tehokas. Kunta on erit-täin vahva paikallinen taloudellinen toimija, joten vaikutusvallan ja taloudellisen vallan väärinkäytös-ten (erityisesti tahattomien) riskit ovat myös kunnassa olemassa. Potentiaaliset riskit, joita seurataan ja arvioidaan, voivat olla seuraavan tyyppisiä:

- virka-aseman väärinkäyttö ja virkavelvollisuusrikkeet
- yhteisten varojen tuhlaileva käyttö
- luottamusaseman tai luottamuksellisen tiedon väärinkäyttö
- erilainen uhkailu, painostus tai suosinta
- lakien ja määräysten kiertäminen
- velvollisuuksien laiminlyönti ja asioiden viivyttely
- johtamisen ongelmat.

Keskeisimpänä riskialueena voidaan Hyrynsalmen kunnassa pitää julkisia hankintoja ja niihin liittyen tarjouskilpailuja sekä erilaisia sopimuksia. Tietosuojan ja tietoturvan hallinta on noussut toiseksi kes-keisesti huomioitavaksi riskiksi tietoturvaaukkojen, kuten tietojenkalasteluyrityksien ja tietomurtojen, kehittyessä ja lisääntyessä.

Myös ohut organisaatio on riski, koska hyvän hallinnon mukainen asioiden ripeä valmistelu voi vaarantua esim. sairaus- tai vuosilomien takia. Laajat tehtävänkuvat ja monipuolinen osaaminen voivat olla myös riskien torjuntaa, mutta muodostavat omalta osaltaan potentiaalisen riskin, jos työntekijä on jostakin syystä pitkään poissa työstä tai vaihtaa työpaikkaa.

Uusien tietojärjestelmien käyttöönotto voi myös johtaa haastaviin tilanteisiin, koska kunnassa ei ole omasta takaa teemaan liittyvää kriittistä osaamista.

1.1.8 Arvio tulevasta kehityksestä

Kainuun aluetaloudella menee tällä hetkellä taantuman vaivaamiin olosuhteisiin nähden hyvin. Suhteellisen hyvä työllisyysaste, alhainen työttömyys ja pula osaavasta työvoimasta ovat Kainuussa joillakin toimialoilla jo kasvua uhkaava tekijä, ainakin vahvimilla kasvualoilla ja sote-palveluissa. Rekrytointiongelmia ovat haaste myös Hyrynsalmen kunnassa; eikä tilanne tule helpottamaan, kun eläkkeelle jää seuraavan viiden vuoden sisällä noin neljännes työntekijöistä. Toisaalta uudet rekrytoinnit mahdollistavat myös osaamisprofiilin nopean muuttamisen uudentilaisiin tarpeisiin vastaavaksi.

Hyrynsalmen osalta kehityskulut ovat seuraavat:

1. Väestö on jo nyt suhteellisen ikääntynyt ja ikääntyy edelleen, mikä vaikuttaa kunnan palvelutarpeeseen, taloudelliseen perustaan (veronmaksukyky ja työvoiman tarjonta) ja elinvoimaan (uudistuva yrityskehitys). Työikäisten määrä laskee edelleen ja eläkeläisten osuus kasvaa, on kasvanut jo yli puoleen kunnan väkiluvusta; jatkossa myös koululaisten määrä tulee pienentymään huomattavasti.
2. Hyrynsalmen talousalueen työpaikkaomavaraisuus on suhteellisen hyvä (n. 70 %). Elinkeinorakenne on kuitenkin mikroyritys- ja julkis palvelupainotteinen, mikä toisaalta lisää stabiiliutta ja resilienssiä, mutta toisaalta siihen kohdistuu myös suuria uudistus- ja muutospaineita. Erityisesti ympäristötietoisuus ja uuden kilpailukyky (mm. Vihreä siirtymä ja tuulivoima) ja paikallisen vetovoiman roolit tulevat vahvistumaan. Kunnan vahvasti tukevan matkailun kehittyminen ja monipaikkaisuuden lisääntyminen turvaavat alueelle suhteellisen hyvät virkistys- ja kaupalliset palvelut. Samalla kuitenkin monipaikkaisuuden lisääntyminen vaatii myös kunnallisten palvelujen kehittämistä sähköiseksi, entistä enemmän ajasta ja paikasta riippumattomiksi.
3. Hyrynsalmen kunta ja kuntakonserni kykenivät kattamaan taseen kertyneen alijäämän vuoden 2022 aikana; ja ylijäämää on kertynyt vuosittain sen jälkeenkin. Erityisesti kunnan pieni velkämäärä helpottaa talouden hallintaa ja mahdollistaa strategisesti viisaat investoinnit jatkossa. Tasapainoinen kuntatalous antaa siis vahvan perustan ja hyvät lähtökohdat omiin vahvuuksiin perustuvalle kunnan kehittämiselle pitkälle tulevaisuuteen.
4. Jatkossa on tärkeää, että palvelujen kustannusten kattaminen tapahtuu pääosin vakaan ja tasapainoisen, ennustettavan tulorahoituksen kautta. Tuulivoiman ansiosta verotulojen kasvu on ollut hyvä viime vuosina ja - valmistuneiden hankkeiden perusteella - hyvä taso tulee myös säilyttämään. Kunta ja kuntakonserni kykenee säilyttämään hyvän tulokunnon myös lähivuosina. Erityistä huomiota on kuitenkin kiinnitettävä kiinteistöihin ja konserniyhtiöihin: kiinteistöohjelma ja konserniyhtiöiden strategiat on rakennettava osaksi uudistettavaa kuntastrategiaa.
5. Myös edunvalvonta tulee korostumaan tulevaisuudessa, erityisesti hyvinvointialueen paikallisten palvelujen turvaamisessa ja suurten vihreän siirtymän investointien mahdollistamisessa alueelle.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Valtuusto hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen kokouksessaan marraskuussa 2019. Sen täydennykseksi kunnanhallitus hyväksyi toimintavuoden kesäkuussa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman 2021–2022.

Hyrynsalmen kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kuntakonsernin hyvää hallintoa ja johtamista, toiminnan ohjausta ja palvelujen laadun varmistamista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä

ja johtoa sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä osana päivittäistehtäviä ja toimintaprosesseja.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudella varmistetaan, että tavoitteet saavutetaan, toiminta on lakien, sääntöjen, ohjeiden ja päätösten mukaista, voimavarat ovat tuloksellisessa käytössä, omaisuus on turvattu sekä johdon saama informaatio on oikeaa, tarkoituksenmukaista ja oikea-aikaista.

Yleisesti voidaan todeta, että sisäinen valvonnan ja riskienhallinta on tyydyttävässä kunnossa.

Kunnan ja kuntakonsernin riskit jaetaan *strategisiin riskeihin, toiminnallisiin riskeihin, taloudellisiin riskeihin ja vahinkoriskeihin*.

Strategisina riskeinä Hyrynsalmen kunnassa voidaan pitää valtuuston hyväksymien strategisten tavoitteiden toteuttamista uhkaavia riskejä, kuten väestörakenteesta ja toimintaympäristön muutoksista aiheutuvia riskejä. Lakisääteiset palvelut pystymme tuottamaan nykyisillä talous- ja henkilöstöresursseilla, mutta kunnan elinvoimaan ja pitovoimaan tähtääviä toimintoja tehdään valikoidusti – resurssien puitteissa, hyödyntäen kehittämishankerahoitusta.

Toiminnallisia riskejä on tunnistettavissa päivittäisessä toiminnassa ja prosesseissa. Henkilöstöresurssit ovat talouden sopeuttamistoimien takia vajaat, eikä eläköityneiden henkilöiden tilalle ole paljattu uusia. Yksittäisille henkilöille on keskittynyt monipuolisia tehtäviä, jonka takia riskinä on erityisesti pitkien loma-aikojen ja poissaolojen sijaistaminen. Myös lainsäädäntömuutokset ja digitaalisten palvelujen käyttöönotto sekä palveluntuottajien kilpailutukset (esim. ATPU-palvelut ja TAHE-palvelut) kuormittavat henkilöstöä lisäämällä muutosvaiheissa työmäärää. Kuntayhteistyö ja kuntien yhteiset resurssit näkyvät päivittäisessä toiminnassa kaikilla hallinnon aloilla.

Tietoturvan ylläpito on aiempaa keskeisempi toiminnallinen riski ja sen hallinta vaatii sekä taloudellisia panostuksia että henkilöstön osaamisen vahvistamista ja varmistamista. Hyrynsalmen kunnassa on käytössä kesällä 2022 hyväksytty, yhdessä Kainuun kuntien kanssa laadittu Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka, joka päivitetään 2025 aikana. Kunnat tekevät tietoturva-asioissa yhteistyötä Kainuun liiton tietohallintopäällikön johdolla järjestelmistä ja käyttäjähallinnasta vastaavan Atean ja verkoista vastaavan Kaisanet / Data Enterin kanssa. Henkilöstöä tiedotetaan tietoturva-asioista ja heillä on mahdollisuus kouluttautua itsenäisesti koulutuslisenessin kautta. Henkilöstö on myös veloitettu suorittamaan kuntien tietosuojaan ja -tietoturvaan keskittyvän verkkokoulutuksen.

Kunnan toimintaan liittyviä rahoitusriskejä ovat muun muassa verotulojen ja valtionosuuksien muutokset. Rahoitusmarkkinoilla korkoriski on kasvanut, mutta kunnan pieni velkataakka rajaa riskiä ja mahdollistaa jatkossakin kunnan kannattavat rakenteelliset investoinnit.

Vahinkojen varalta vakuutukset ovat ajan tasalla.

Kunnan asioiden valmistelua, toimintaa ja päätösten toimeenpanoa viivästyttävät valitukset eri oikeusasteisiin.

Erityisiä riskejä, jotka voivat johtaa oikeudenkäynteihin, ei ole viime vuodelta eikä tällä hetkellä tiedossa.

1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kunnan ja kuntakonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla varmistetaan, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lakia, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja erilaiset resurssit turvataan.

Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat omalla vastuualueellaan sisäisen valvonnan toteuttamisesta ja raportoinnista. Riskienhallinta

on osa kunnanhallituksen työskentelyä ja kokouksissa käsitellään esimerkiksi saatavatilanteet ja sopimusrikkomukset.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen:

1. Hallinto ja johtaminen

Kunnalla on ajantasainen ohjeistus henkilöstöä ja henkilöstön toimintaa ohjaavien periaatteiden osalta. Työyhteisön työkyvyn ylläpitäminen ja työhyvinvoinnin kehittäminen on otettu yhdeksi painopistealueeksi, joka on mm. kirjattu työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan kehitysalueena. Henkilöstön on pääsääntöisesti itse huolehdittava oman osaamisensa ylläpitämisestä; tätä varten hankittiin kunnalle verkkokoulutuskokonaisuus, jota sekä luottamushenkilöt että työntekijät voivat hyödyntää. Henkilöstöä voidaan myös velvoittaa tarvittaviin koulutuksiin esimerkiksi tietoturvaa koskien.

Hallituksen asettamia talousarvion täytäntöönpano-ohjeita on noudatettu ja talouden sopeuttamistoimia on jatkettu suunnitelmallisesti, mikä näkyy toteutuneessa tuloksessa. Edelleen työn alla olevan kuntastrategian tavoitteet on päivitetty talousarvioprosessin yhteydessä, viimeksi osaksi vuoden 2025 talousarviota.

2. Riskienhallinta

Toiminnalliset riskit ja rahoitusriskit on tunnistettu ja ne otetaan päivittäisessä työssä huomioon. Riskienhallinnan päivittäisestä toiminnasta vastaavat kunnanjohtaja, osastopäälliköt ja esimiehet. Hallintosäännön päivityksen yhteydessä syyskuussa 2023 hallintosääntöön lisättiin ohjeet toimivallasta poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.

3. Valvontatoimenpiteet

Kaikkien päätösten toimeenpanossa kiinnitetään erityistä huomiota ripeuteen, tehokkuuteen ja tietoturvaan. Poikkeamiin puututaan ja ohjeistusta tarkennetaan tarvittaessa. Ohjeistus on tällä hetkellä kunnossa, mutta sen tulkintaan tullaan esimiestyössä kiinnittämään enemmän huomiota.

4. Tieto ja tiedonvälitys

Henkilöstön osaamista tulee kehittää erityisesti sähköisten työkalujen osalta. Kunnanjohtaja vastaa hallintosäännön mukaan viestinnästä. Käytännön viestintää hoitaa tällä hetkellä 1 pv/viikko työajalla viestintä- ja projektisuunnittelija sekä eri osastojen henkilöitä osana omia työtehtäviään. Kunnalla on käytössä hyväksytty viestintäsuunnitelma sekä vuonna 2023 hankittu visuaalinen ilme ja graafinen ohjeistus sen käyttöön.

5. Seuranta

Todettujen valvontatoimien ja toimintatapojen osalta dokumentoinnissa on vielä kehittämistä, vaikka käytännön toiminta onkin vastuullista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje hyväksyttiin valtuustossa vuoden 2019 lopussa, ja sitä on sovellettu tämän jälkeen.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa kehitetään siten, että hyväksytyt ohjeet ja periaatteet otetaan käytäntöön niiden saatua lainvoiman. Myös hallintosääntö on päivitetty ja kuntastrategiaa tarkennettu talousarvioprosessin yhteydessä. Erityistä huomiota kiinnitetään jatkossa myös talousarvion ja toiminta- sekä taloussuunnitelman laadintaprosessiin ja rakenteeseen siten, että toiminnan ja tulosten arviointi sekä seuranta ja mittaaminen helpottuvat. Toimintaa on kehitetty ja kehitetään siten, että jokainen voi omassa työssään ottaa entistä paremmin huomioon kuntakonsernin strategiset tavoitteet ja toimia niiden suuntaisesti.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden kunnan tulos oli 1,226 M € **ylijäämäinen**, mitä voidaan pitää erittäin hyvänä tuloksena, kun verrataan sitä esim. talousarvioon; tulos oli yli 2 kertaa parempi kuin talousarvio (ks. seuraava

taulukko). Myös koko kuntakonsernin tulos muodostui reilusti **ylijäämäiseksi** (n. 0,942 M €). Hyvä tulos selittyy pääosin ennakoitua selvästi paremmilla verotuloilla, jotka olivat budjetoitua suuremmat, ja kasvoivat reilusti edellisestä vuodesta.

Tuloslaskelma ja tunnusluvut		
	2024	2023
	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	2 014	2 312
Toimintakulut	-8 553	-8 366
Toimintakate	-6 539	-6 054
Verotulot	5 682	5 032
Valtionosuudet	2 700	2 476
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10	7
Muut rahoitustuotot	6	3
Korkokulut	-98	-104
Muut rahoituskulut	-2	-1
Vuosikate	1 759	1 359
Poistot ja arvonalentumiset	-583	-575
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0
Tilikauden tulos	1 176	784
Tilinpäätössiirrot	50	71
Tilikauden yli/alijäämä €	1 226	855
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	23,5	27,6
Vuosikate/Poistot, %	302,0	236,2
Vuosikate, € / asukas	878	658
Asukasmäärä	2004	2064

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kuluja erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma osoittaa hyvän vuosikatteen ja tuloksen positiivisen vaikutuksen kunnan rahoitukseen ja kassanhallintaan. Toiminnan rahoitus ja sen tunnusluvut ovat hyvät, kun vuosikate on reilusti positiivinen; myös taseen tunnusluvut ovat kehittyneet suhteellisen suotuisasti; ainoastaan kassan

riittävyys on heikentynyt, koska lainakantaa on tietoisesti pienennetty (näky myös säästöinä rahoituskuluissa) ja investoinnit maksettu kassasta (ks. seuraavat taulukot). (Myös 0,5 M euron laina tytäryhtiölle, Ahmahaka, näkyy laskelmassa.)

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut		
	2024	2023
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 759	1 359
Satunnaiset erät, netto		
Tulorahoituksen korjauserät	-37	3
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-745	-847
Rahoitusosuudet investointeihin	18	9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	37	47
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 032	571
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-500	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 200	-92
Muut maksuvalmiuden muutokset	27	321
Rahoituksen rahavirta	-1 673	229
Rahavarojen muutos	-641	800
<i>Rahavarojen muutos</i>		
Rahavarat 31.12., 1.000 €	1 603	2 244
Rahavarat 1.1., 1.000 €	2 244	1 444
	-641	800
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirta 5 vuodelta, 1000 €	2 605	2 265
Investointien tulorahoitus, %	321,7	157,3
Lainanhoitokate	6,0	3,1
Kassan riittävyys, pv	59	88
Asukasmäärä	2004	2064

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Kassan riittävyys, pv, ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Rahoitusasema ja taseen tunnusluvut ovat kautta linjan säilyneet hyvinä, ja jopa parantuneet edellisestä vuodesta. Esimerkiksi lainakanta sekä suhteellinen velkaantuneisuus ovat pienentyneet merkittävästi (ks. seuraava taulukko). Peruskunnan lainamäärä on erittäin pieni (käytännössä noin kasvavarojen suuruinen), suurehkoista kassalla rahoitetuista investoinneista huolimatta; lisäksi peruskunnalla (ja koko konsernillakin) on taseessa jo huomattavasti kertynyttä ylijäämää (n. 5,3 M €). Talous on siis vakaalla pohjalla.

Tase ja sen tunnusluvut					
VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	15 820	15 175	OMA PÄÄOMA	14 907	13 681
Aineettomat hyödykkeet	148	148	Peruspääoma	9 615	9 615
Muut pitkävaikuttiset menot	148	148			
Aineelliset hyödykkeet	10 273	10 128	Ed. tilik.ylijäämä	4 066	3 211
Maa- ja vesialueet	2 127	2 128	Tilikauden ylijäämä	1 226	855
Rakennukset	6 392	6 689	POISTOERO JA VAPAAEHTOSET- VARAUKSET	443	493
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 459	1 034	Poistoero	443	493
Koneet ja kalusto	286	206			
Muut aineelliset hyödykkeet	9	9			
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	0	62			
Sijoitukset	5 399	4 899	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	11	11
Osakkeet ja osuudet	5 399	4 899	Lahjoitusrahastojen pääomat	11	11
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	11	11	VIERAS PÄÄOMA	2 916	4 191
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	11	11	Pitkäaikainen	0	0
			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 446	3 190	Lyhytaikainen	2 916	4 191
			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 700	2 900
Saamiset	842	945	Saadut ennakot		
Pitkäaikaiset saamiset	334	534	Ostovelat	609	689
Lainasaamiset	334	534	Muut velat	110	97
Lyhytaikaiset saamiset	508	411	Siirtovelat	497	505
Myyntisaamiset	127	230			
Lainasaamiset	16	16	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	18 277	18 376
Muut saamiset	312	108			
Siirtosaamiset	53	57			
Rahat ja pankkisaamiset	1 604	2 245	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
VASTAAVAA YHTEENSÄ	18 277	18 376	Omavaraisuusaste, %	84,0	77,1
			Suhteellinen velkaantuneisuus-%	28,0	42,7
			Kertynyt yli/alijäämä, 1000 €	5 292	4 066
			Kertynyt yli/alijäämä, €/asukas	2 641	1 970
			Lainakanta 31.12., 1000 €	1 700	2 900
			Lainakanta 31.12., €/asukas	848	1 405
			Lainat ja vastuut, 31.12.	1 783	2 979
			Lainat ja vastuut, €/asukas	890	1 444
			Asukasmäärä	2004	2064

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. 50 %:n ja sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus -luku kertoo, kuinka monta prosenttia kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisin maksuun.

1.5 Kokonaistulot ja -menot

Hyrnsälmen kunnan kokonaistulot ja -menot on esitetty seuraavassa taulukossa, joka osoittaa mistä rahat ovat tulleet ja mihin ne on käytetty (ks. seuraava taulukko). Kunnan talous on hyvin tasapainossa.

Kunnan kokonaistulot ja -menot		2024	
TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	2 014	Toimintakulut	8 553
Verotulot	5 682		
Valtionosuudet	2 700	Korkokulut	98
Korkotuotot	10	Muut rahoituskulut	2
Muut rahoitustuotot	6	Tulorahoituksen korjauserät	
Satunnaiset tuotot		Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	
Tulorahoituksen korjauserät		luovutustappiot	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-37		
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	18	Investointimenot	745
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	37		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
		Antolainasaamisten lisäykset	500
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	1 200
Kokonaistulot yhteensä	10 430	Kokonaismenot yhteensä	11 098
Kokonaistulot	10 430	Muut maksuvalmiuden muutokset	27
Kokonaismenot	11 098	Kassavarojen muutos	-641
Nettomenot	-668		-668

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuntalain 68 §:ssä on säädetty konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuudesta ja sisällöstä sekä niihin liittyvistä poikkeuksista. Konsernitilinpäätöksen sisältöä on aiemmasta laajennettu käsittämään konsernitaseen lisäksi konsernituloslaskelman ja konsernin rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot. Tavoitteena on, että konsernitilinpäätös antaa pelkkää konsernitasetta laajemmän kuvan kuntakonsalaisuuden taloudellisesta asemasta ja tilikauden tuloksesta (ks. myös luku 3.4). Kunnan ja kuntayhtymän, joka kuntalain tarkoittamalla tavalla muodostaa tytäryhteisöineen kuntakonsernin, tulee laatia konsernitilinpäätös.

Konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuus ratkaistaan sen perusteella, vallitseeko kunnan ja jonkun toisen yhteisön välillä konsernisuhde. Konsernisuhde perustuu kirjanpitolain tarkoittamaan määräysvaltaan toisessa yhteisössä. Konsernisuhde voi syntyä äänivallan enemmistön tai muun tosiasiallisen määräysvallan perusteella. Konsernitilinpäätöksen laadintavelvollisuus koskee mainitulla perusteella jokaista kuntaa ja kuntayhtymää, jolla on yksi tai useampia tytäryhteisöjä. Kunnan on laadittava täydellinen konsernitilinpäätös, jos sen tytäryhteisöjen liikevaihto tai sitä vastaava tuotto yhteensä ylittää 200 000 euroa tai jos sen tytäryhteisöjen osuus konsernitaseesta on yli kolmasosan. Hyrynsalmen kunnan siis tulee lain mukaan laatia konsernitilinpäätös.

Täydellinen konsernitilinpäätös kuvaa kuntakonsernin toiminnan tulosta ja taloudellista asemaa siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen. Konserniyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain mukaisesti kuntaa emoyhteisönä ja sen tytäryhteisöjä. Konsernitilinpäätökseen yhdistellään myös kuntayhtymät, joissa kunta tai kuntayhtymä on jäsenenä.

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Seuraava taulukko sisältää 31.12.2024 tilanteessa Hyrynsalmen kuntakonserniin sisältyvät yhteisöt. Kunnan kannalta keskeisimmät ja suurimmat tytäryhteisöt ovat vesi- ja lämpöyhtiö Vesi-Mega Oy ja Kiinteistö Oy Ahmahaka. Pienet muut yhtiöt ja suhteellisen pienet osuudet muissa kuntayhtymissä ovat konsernin talouden hallinnan kannalta vähemmän merkityksellisiä.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä 31.12.2024		
	Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	
Tytäryhteisöt	Yhdistelty (kpl)	Omistusosuus
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	3	
As Oy Kivöntaito		100 %
Kt Oy Ahmahaka		100 %
Kt Oy Hyrynsalmen Virastotalo		100 %
Muut yhtiöt	1	
Vesi-Mega Oy		100 %
Kuntayhtymät	2	
Kainuun Jätehuollon Ky		3,98 %
Kainuun Liitto		3,72 %
Yhteensä	6 kpl	

Yleisesti voidaan todeta, että konserni on suhteellisen hyvässä toiminnallisessa kunnossa, vaikka taloudellisesti vuosi 2024 oli tytäryhtiöille vaikea. Yhtiöillä ei ole kuitenkaan suurempia ongelmia toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisen suhteen, kuten jatkossa esitetyt tiiviit kuvaukset osoittavat. Yhtiöiden toimintaa on kehitetty yhteistyössä, ja osittain peruskunnan sekä hanketoiminnan tuella.

Kiinteistö Oy Ahmahaka

Tavoitteet 2024 ja tavoitteiden toteutuminen:

Yhtiön tehtävänä on ollut vuokrata omistamiaan kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja ja kehittää asumispalveluja Hyrynsalmen kunnan alueella nykyisille ja uusille vuokralaisille.

Tavoitteena on ollut myös panostaa asumisen ohjaukseen yhteistyössä sosiaaliviranomaisten kanssa. Kotikäyntejä on tehty tarvittaessa yhdessä sosiaaliohjaajan ja asumisohjaajan kanssa.

Asuntoja oli vuoden 2024 lopussa 205 kappaletta + 1 liikehuoneisto. Talousarvio toteutui odotetusti, tilikauden tulosta rasittaa aikaisemman vuoden poistosuunnitelman muutos, lämpöenergian hinnan nousu ja kasvaneet korkomenot.

Tavoitteena oli vuokrata tai myydä asuntoja muuhun kuin pysyvään vuokra-asumiseen. Tavoitteessa ei onnistuttu. Asunto Oy Linnalan huoneistojen myyntiprosessi odottaa risteysalueen kaavoituksen valmistumista.

Toimenpiteet vuonna 2024:

Asuntojen vuokrausaste säilyi ennallaan tilikauden aikana. Yhtiön maksuvalmius heikkeni voimakkaasti. Hyrynsalmen kunnan kanssa neuvoteltiin 500 000 euron lainan muuttaminen pääomalaikaksi, sekä Kuntarahoituksen kanssa neuvoteltiin lainojen lyhennysohjelman muutokset.

Resurssit:

Hallituksen jäseniä tilikauden aikana olivat Esa Kemppainen (puheenjohtaja), Asta Heikkinen (jäsen), Jouni Romppainen (jäsen), Olli Saikkonen (jäsen), Outi Kuvaja (jäsen).

Yhtiön henkilöstöresurssina oli toimitusjohtaja (oman toimensa ohella), isännöitsijä, kiinteistönhoitaja, osa-aikainen siivooja ja oman toimensa ohella asumisen ohjaaja ja tekninen isännöitsijä.

Tulostavoite oli lievästi positiivinen. Muutokset poistoissa, korkojen nousu ja energian hinnan nousu aiheuttivat kuitenkin tappiollisen tuloksen.

Tunnusluvut tilinpäätös 2024:

• Liikevaihto	830 624,53 €
• Tappio	113 036,34 €
• Rahat ja pankkisaamiset	310 129,75 €
• Pitkäaikainen vieraspääoma	1 552 800,58 €
rahoituslaitoksilta	

Kiinteistö Oy Hyrynsalmen Virastotalo

Tavoitteet 2024 ja tavoitteiden toteutuminen:

Yhtiön tehtävänä on vastata kiinteistön (3 722 m²) kunnossapidosta ja tarjota kohtuuhintaisella vastikkeella tiloja omistajansa käyttöön. Yhtiön omistajana Hyrynsalmen kunta on pyrkinyt keskittämään Hyrynsalmen kunnan sekä Kainuun hyvinvointialueen tarvitsemat toimisto- ja kokoustilat Kiinteistö Oy Hyrynsalmen Virastotaloon. Lisäksi kunta on vuokrannut tiloja myös paikallisille ja alueellisille yrityksille.

Hyrynsalmen kunta omistaa Kiinteistö Oy Hyrynsalmen Virastotalon koko osakekannan. Yhtiön strategisena tavoitteena on ollut pitää arvokas kiinteistö hyvässä teknisessä kunnossa ja talous hyvässä kunnossa, jotta se säilyttää vetovoimansa, arvonsa ja arvokkuutensa osana Hyrynsalmen kunnan keskustaa. Syksyllä 2024 järjestettiin kiinteistön 40-vuotisjuhlat. Kiinteistön ylläpidosta saatiin kiitokset kuntalaisilta, suunnittelijoilta, rakentajilta ja tilioissa työssä olleilta.

Toiminnallisena tavoitteena on ollut tarjota kohtuuhintaisella vastikkeella tiloja omistajansa omaan käyttöön ja vuokratyöskäyttöön. Tavoitteena on ollut pitää talous hyvässä kunnossa.

Tavoitteissa on onnistuttu tilikauden 2024 aikana.

Toimenpiteet vuonna 2024:

Yhtiön liiketoiminnassa ei ollut muutoksia tilikauden aikana. Talousarviossa vuodelle 2024 varauduttiin kiinteistön 40-vuotisjuhliin. Kiinteistössä toteutettiin monipuolisesti korjaustoimenpiteitä tilikauden aikana.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi tilikauden aikana kehityspäällikkö oman toimensa ohella. Yhtiön palveluksessa tilikauden aikana oli kiinteistönhoitaja.

Yhtiön tulosodote vuodelle 2024 oli lievästi positiivinen mutta korjauskulujen ja juhluvuoden kulujen toteuma oli odotettua suurempi ja tulos oli tappiollinen.

Resurssit:

Hallituksen jäseninä tilikauden aikana olivat Raimo Heikkinen (puheenjohtaja), Anja Heikkinen (jäsen) ja Pekka Oikarinen (jäsen).

Yhtiön henkilöstöresurssina oli toimitusjohtaja (oman toimensa ohella), kiinteistönhoitaja ja määräaikainen kesätyöntekijä.

Tunnusluvut tilinpäätös 2024:

• Liikevaihto	346 277,89 €
• Tappio	27 530,01 €
• Rahat ja pankkisaamiset	605 381,07 €
• Pitkäaikainen vieraspääoma	0,00 €

As Oy Kiviöntaito

Tavoitteet 2024 ja tavoitteiden toteutuminen:

Yhtiön tehtävänä on ollut mm. vastata kiinteistön kunnossapidosta ja tarjota kohtuuhintaisella vastikkeella tiloja omistajiensa käyttöön.

Strategisena tavoitteena on ollut pitää yhtiön talous hyvässä kunnossa, kuitenkin mahdollisiin peruskorjauskuluihin ei olla varauduttu riittävästi.

Toiminnallisena tavoitteena on ollut tehokas kiinteistön hallinta. Tavoitteena on ollut, että vuokralaiset pysyvät omistajan hallitsemassa tiloissa.

Strategiset ja toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet tilikauden 2024 aikana.

Resurssit:

Hallituksen jäseninä tilikauden aikana olivat Raimo Heikkinen (puheenjohtaja), Anja Heikkinen (jäsen) ja Pekka Oikarinen (jäsen).

Henkilöstöresursseina sivutoiminen isännöitsijänä oli Pekka Oikarinen.

Tunnusluvut tilinpäätös 2024:

• Liikevaihto	19 991,51 €
• Voitto	4 033,11 €
• Rahat ja pankkisaamiset	22 278,44 €
• Pitkäaikainen vieraspääoma	0,00 €

Vesi-Mega Oy

Perustehtävät

Yhtiön perustehtävät ovat seuraavat:

- vesi- ja lämpöhuoltopalveluiden tuottaminen Hyrynsalmen kunnan taajamassa ja Ukkohallan kaava-alueella
- kaukolämmön tuotanto ja jakelu mahdollisimman vähin häiriöin; lämmöntuotantoon pyritään käyttämään pääasiassa edullisia biopolttoaineita ja

- toimittaa puhdasta laadukasta talousvettä ja puhdistaa taajamien jätevedet myönnettyjen lupaehtojen mukaisesti mahdollisimman vähin häiriöin.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2024

Kaukolämpöverkon runkolinjat on rakennettu. Jatkossa keskitytään verkoston kunnossapitoon, runkolinjan varrella olevien uusien asiakkaiden hankintaan ja toiminnan tehostamiseen. Lämpölaitostoinnin suurimmaksi haasteeksi on muodostumassa suurten kiinteistöjen tyhjilleen jäänti ja sitä kautta myyntitulojen pieneneminen. Tähän on varauduttu kartoittamalla öljylämmityskohteita ja tarjoamalla kiinteistön omistajille kaukolämpöliittymiä.

Vuoden 2024 liikevaihtotavoite oli 1 881 235 € ja tulostavoite 50 873 €.

Toiminta 2024

Yhtiö on perustettu 1989. Tilikausi oli kahdeskymmenes ensimmäinen toimintavuosi vesi- ja lämpölaitoksena yhtiöittämistoimenpiteiden jälkeen.

Lämpölaitokselle ja jätevedenpuhdistamolle tehtiin normaalit vuosihuollot. Etäluettavien kaukolämpömittarien ja vesimittareiden asennuksia asiakkaille jatkettiin.

Kaukolämmön myynti oli kirkonkylän taajamassa 12 240 MWh ja Ukkohallassa 819 MWh. Kirkonkylän kaava-alueella kaukolämpöasiakkaita oli vuoden lopussa 191 ja Ukkohallassa kuusi. Vuoden aikana kaukolämpöön liitettiin 1 uusi kaukolämpöasiakas. Pirkanmaan ELY:n avustus pientalon öljylämmityksestä luopumiseksi lisäsi kaukolämmön kysyntää, ja uusia asiakkaita onnistuttiin hankimaan kaukolämmön runkolinjan läheltä. Yhtiön oma henkilöstö vastasi kaukolämpöliittymien asennuksesta. Ainoastaan kaivinkonetyö ostettiin urakoitsijoilta.

Kirkonkylän taajamassa ja Ukkohallan alueella on 882 vesilaitosasiakasta. Talousveden laatu ja toimitusvarmuus pystyttiin turvaamaan niin määrän kuin laadun suhteen. Puhdistamolle tullut virtaama 245 857 m³ oli edellistä vuotta suurempi. Viemärilinjaa saneerattiin 285 m Simpukkarannan tien varressa ja näiden lisäksi uusittiin 10 kpl betonikaivoja. Jäteveden puhdistamo toimi sille annettujen lupaehtojen mukaisesti.

Vesilaitos ja lämmön myynti:

		2021	2022	2023	2024	
Lämpölaitos	lämpöenergian myynti, josta Ukkohallan osuus	14 262 781	12 215 740	12 618 791	13 059 819	MWh
Vesilaitos kk.	veden myynti	70 702	68 231	65 202	64 762	m ³
	jäteveden käsittely	68 566	65 787	63 006	75 731	m ³
Vesilaitos	veden myynti	16 508	15 904	14 120	13 020	m ³
Ukkohalla	jäteveden käsittely	16 409	15 818	14 067	12 934	m ³

Vedenottamoiden yhteinen vedenpumppaus verkostoihin 131 000 m³
Puhdistamolla käsitelty jätevesimäärä 245 857 m³
Sako- ja umpilietteiden käsittely 1 578tn (2023: 1564 tn).

Taksat:

Kaukolämmön kulutusmaksuun kirkonkylän alueella tehtiin muutoksia vuonna 2024. Kulutusmaksu oli vuoden 2024 alussa 95,13 €/MWh (ALV 24 %).

Voimassa olevat taksat vuoden 2024 alussa olivat:

- Vesimaksu 1,24 € / m³ sis. alv 24 %
- Jätevesimaksu 2,91 € / m³ sis. alv 24 %
- Pientalojen perusmaksu vesi- ja viemäri 140,00 €/vuosi
- Kaukolämmön kulutusmaksu 95,13 € / MWh, sis. alv 24 %

Resurssit:

Yhtiön palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 3 työntekijää (vesilaitoksen hoitaja, lämpölaitoksen hoitaja sekä vesilaitoksen hoitaja). Toimitusjohtajan ja laskutuspalvelut ostettiin Hyrynsalmen kunnalta.

Tunnusluvut tilinpäätös 2024:

• Liikevaihto	1 656 835,88 € (+ 121 837,50 €)
• Voitto	- 74 426,53 €
• Pitkäaikainen vieraspääoma	821 652 €
• Lainat rahoituslaitoksilta	0 €

Liikevaihtotavoitteesta jäätiin 224 399,12 euroa, tulostavoitteesta n. 125 000 euroa. Tilikauden tuloslaskelma jakautui tulosalueittain seuraavasti: Kirkonkylän vesihuolto 135 172 € tappiollinen, Ukko hallan vesihuolto 7 202 € voitollinen, muu myynti 3 662 € voitollinen, lämpölaitostoiminnot kirkonkylä 6 947 € voitollinen ja Lämpölaitos Ukkohalla 42 935 € voitollinen. Kirkonkylän vesihuollon tulosalueen tappiolliseen tulokseen ovat vaikuttaneet merkittävästi väestön ikärakenne sekä vajaakäytöllä olevat kiinteistöt.

Yhtiön hallitus:

Hallitus (kokoontui vuoden aikana 4 kertaa):

• Tapani Kemppainen	puheenjohtaja
• Tuula Kivijärvi	hallituksen jäsen
• Heimo Moilanen	hallituksen jäsen
• Markku Bäckman	hallituksen jäsen
• Eeva-Liisa Kemppainen	hallituksen jäsen

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernialijäämät saatiin hyvällä tulokselle katettua vuoden 2022 lopussa. Myös vuosien 2023 ja 2024 osalta konsernin tulos on, kunnan hyvän tuloksen avulla, saatu reilusti ylijäämäiseksi. Vuoden 2024 konsernitulos oli 0,942 M ylijäämäinen.

Konserniohjaus on kunnassa järjestetty siten, että kunnanhallitus yhdessä kunnanjohtajan kanssa ohjaa päätöksillään ja ohjeillaan konsernia, konserniohjeen mukaisesti.

Kunta on omistajana asettanut tavoitteita suoraan myös konsernille vuoden 2024 talousarviossa ja talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa. Konsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on arvioitu konserniyhtiöiden yhtiökokouksissa vuosittain. Lisäksi konserniohjauksella (kunnanhallitus ja kunnanjohtaja) on vaikutettu suoraan hallitusten jäsenten ja erityisesti toimitusjohtajien kautta konserniyhtiöihin lähes viikoittain.

Kuntayhtymien ohjaus tapahtuu yhtymäkokouksien (Kainuun Jätehuollon Ky), hallitustyöskentelyn sekä valtuustojen kautta. Lisäksi Kainuun liiton ohjauksessa on käytetty ja käytetään jatkossakin säännöllisiä kuntakierroksia ja kuntien yhteiskokouksia sekä erilaisia työpajoja ja muita erityistee-moihin pureutuvia kokouksia.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kuntakonsernissa ei ole tapahtunut oleellisia muutoksia vuoden 2024 aikana. Hyrynsalmen kunnanhallitus käytti konserniohjausvaltaansa siten, että kiinteistöyhtiöiden toimitusjohtajan tehtävät hoidettiin myös vuonna 2024 kuntakonsernin sisältä elinkeinopalveluista (kehityspäällikkö) ja Vesi-Mega Oy:n osalta toimitusjohtajan tehtävät hoidettiin teknisistä palveluista (käyttöpäällikkö). Lähtökohtana on, että kunta tukee kaikkia tytäryhteisöjä mahdollisimman tehokkaasti ja monipuolisesti. Tyhjiillään tai vajaakäytössä olevien tilojen määrää on pyritty edelleen määrätietoisesti pienentämään ja yhteistoimintaa tehostamaan sekä kaluston ja henkilöstön yhteiskäyttöä tehostamaan ja koordinoimaan.

1.6.4 Arvio konsernin tulevasta kehityksestä

Hyvinvointialueuudistuksen myötä ateria- ja puhtaanapitopalvelut tuli järjestää uudella tavalla. Yhteiskäitpailutuksen myötä nämä palvelut on tuottanut, 1.2.2024 alkaen, ulkopuolinen konsortio: palveluntarjoajat ovat Vireko Oy (ateriat) ja SOL Palvelut Oy (puhtaanapito).

Hyrynsalmen kuntakonsernilla on tällä hetkellä hyvällä tasolla olevat palvelut, hallinnassa oleva talous sekä pieni velkataakka. Konsernitase on ylijäämäinen, ja ylijäämän kasvu jatkui edellisvuodesta. Tavoitteena on kerryttää konsernin ylijäämää tulevinakin vuosina. Konserniyhtiöillä on kuitenkin omat haasteensa mm. pienen asiakasmäärän, kohonneiden energiakustannusten ja vanhenevan rakennus- ja laitekannan takia.

Kuntakonsernin tavoitteena suunnitelmakaudella (vuoteen 2026) on selkeyttää konsernin toimintarakennetta ja poistaa päällekkäistä päätöksentekoa sekä toimintoja. Ajantasaista yhtiöiden tilanteen seurantaa voidaan myös kehittää esimerkiksi toimitusjohtajien säännöllisillä ajankohtaiskatsauksilla konsernijohtolle. Konsernissa tarkastellaan sote- ja pelastustoimen kiinteistöjen mahdollisen yhtiöittämisvelvoitteen vaikutuksia ja toteutustapaa. Tämän seurauksena konserniin voidaan muodostaa uusi kiinteistöyhtiö ja nykyisiä yhtiöitä voidaan muokata vastaamaan uusia velvoitteita. Myös konserniyhtiöiden strategiat laaditaan tukemaan uudistettavaa, uutta kuntastrategiaa alkavalla uudella valtuustokaudella.

1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnan konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Tässä selonteossa käydään läpi konsernivalvonnan kohdealueet, jotka ovat strategisesti tärkeitä:

1. Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa on selkeä ja toimiva. Tytäryhteisöjen ohjaus annetaan pääasiassa hallituksen ja toimitusjohtajien kautta.
2. Ohjeet kunnan edustajille tytäryhteisöissä annetaan suoraan kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan kautta. Tytäryhteisöihin on jo aiemmin rakennettu kunnanhallituksesta suora yhteys siten, että toimitusjohtajat keskustelevat lähes päivittäin kunnanjohtajan kanssa ja kunnanhallituksen jäseniä on nimitetty tytäryhteisöjen hallituksiin. Tämä järjestely on tiivistänyt tiedonkulkua ja konsernin ohjausta.
3. Tytäryhteisöille asetetaan tavoitteet vuosittain myös kunnan talousarviossa. Näin tuloksellisuutta on ollut mahdollista seurata joustavasti. Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurannan, analysoinnin ja raportointijärjestelmän toimivuus on vuosi vuodelta parantunut, mutta edelleen on kehittämistarvetta erityisesti ajantasaisen ja sujuvan talousseurannan osalta.

Keskitetysti järjestettyjä toimintoja kuntakonsernissa voivat olla useimmat tukipalvelut, joita on kehitetty myös hallintosäännön uudistamisen avulla.

Tilikaudelle 2024 asetettuja tavoitteita ja tuloksia voidaan arvioida seuraavasti: Konsernin toimintarakenteen selkeyttämisessä ja päällekkäisyyden poistossa ei ole tilinpäätösvoonna tehty olennaisia muutoksia, rakentavia keskusteluja konsernijohtoon kanssa on käyty ja niitä jatketaan. Konserniylijäämän kerryttämisessä onnistuttiin lähinnä emokunnan hyvän tuloksen ansiosta.

1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Seuraavissa taulukoissa on esitetty konsernin tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase. Tuloslaskelma tunnuslukuineen osoittaa 942 000 euron ylijäämää, jota voidaan pitää näissä talousolosuhteissa erittäin hyvänä. Hyvä peruskunnan erinomainen tulos veti myös koko konsernin reilusti plus-salle.

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	4 049	4 838
Toimintakulut	-10 188	-10 367
Toimintakate	-6 139	-5 529
Verotulot	5 621	4 969
Valtionosuudet	2 700	2 476
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	27	11
Muut rahoitustuotot	4	2
Korkokulut	-172	-168
Muut rahoituskulut	-5	-4
Vuosikate	2 036	1 757
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 098	-1 092
Muut lisäpoistot		
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	938	665
Tilinpäätössiirrot	4	2
Laskennalliset verot		
Vähemmistöosuudet		
Tilikauden ylijäämä	942	667
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	39,7	46,7
Vuosikate/Poistot, %	185,4	160,9
Vuosikate, euroa/asukas	1 016	851
Asukasmäärä 31.12.	2004	2064

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelma ja keskeiset talouden tunnusluvut osoittavat myös konsernin tilanteen selvästi parantuneen edellisestä vuodesta. Tasekin on jo reilusti ylijäämäinen (ks. seuraavat 2 taulukkoa).

(On huomattava, että konsernista on poistunut Kainuun sote -kuntayhtymän osuus vuodesta 2023 alkaen. Muutoksella oli erityisen positiivinen vaikutus myös konsernin lainakantaan sekä taseeseen, joka näkyy pitkän aikavalin tunnusluvuissa.)

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 036	1 757
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot		-1
Tulorahoituksen korjauserät	-35	2
	<u>2 001</u>	<u>1 758</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-874	-1 053
Rahoitusosuudet investointimenoihin	18	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	56	78
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>1 201</u>	<u>783</u>
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Antolainauksen muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-142	-243
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 323	-133
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		-7
Vaihto-omaisuuden muutos	-81	-53
Saamisten muutos	-43	392
Korottomien velkojen muutos	-181	142
Rahoituksen rahavirta	<u>-1 770</u>	<u>98</u>
Rahavarojen muutos	-569	881
Rahavarat 31.12.	3 320	3 889
Rahavarat 1.1.	<u>3 889</u>	<u>3 008</u>
	-569	881
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirta 5 vuodelta, 1000 €	3 402	1 412
Investointien tulorahoitus, %	366,0	166,9
Lainanhoitokate	7,0	4,7
Kassan riittävyys, pv	106	120

Konsernitase ja sen tunnusluvut

Tase ja sen keskeiset tunnusluvut osoittavat myös konsernin tilanteen selvästi parantuneen edellisestä vuodesta. Tasekin on jo reilusti ylijäämäinen (ks. seuraava taulukko).

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT					
VASTAAVAA	2024 1 000 €	2023 1 000 €	VASTATTAVAA	2024 1 000 €	2023 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	15 307	15 568	OMA PÄÄOMA	13 722	12 784
Aineettomat hyödykkeet	15	14	Peruspääoma	9 615	9 615
Aineettomat oikeudet	7	3			
Muut pitkävaikuttiset menot	8	11	Muut omat rahastot	20	4
Ennakkomaksut					
Aineelliset hyödykkeet	15 080	15 342	Ed. tilik. yli/ alijäämä	3 145	2 498
Maa- ja vesialueet	2 361	2 361	Tilikauden yli- /alijäämä	942	667
Rakennukset	9 383	9 952			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 665	1 257			
Koneet ja kalusto	543	490			
Muut aineelliset hyödykkeet	1 118	1 215			
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	10	67			
Sijoitukset	212	212	PAKOLLISET VARAUKSET	37	36
Muut osakkeet ja osuudet	204	204	Muut pakolliset varaukset	37	36
Muut saamiset	8	8			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	219	281	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	227	289
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 310	4 755	VIERAS PÄÄOMA	5 850	7 495
Vaihto-omaisuus	231	150	Pitkäaikainen	2 510	2 647
			Korollinen vieras pääoma	1 688	1 829
Saamiset	759	716	Koroton vieras pääoma	822	818
Pitkäaikaiset saamiset	23	23			
Lyhytaikaiset saamiset	736	693	Lyhytaikainen	3 340	4 848
			Korollinen vieras pääoma	1 857	3 180
			Koroton vieras pääoma	1 483	1 668
Rahat ja pankkisaamiset	3 320	3 889			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>19 836</u>	<u>20 604</u>	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>19 836</u>	<u>20 604</u>
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT					
			Omavaraisuusaste, %	69,3	62,2
			Suhteellinen velkaantuneisuus, %	47,0	60,7
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	4 087	3 165
			Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	2 040	1 534
			Konsernin lainakanta 31.12. 1000 €	3 545	5 009
			Konsernin lainat, €/asukas	1 769	2 427
			Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000 €	3 632	5 095
			Konsernin lainat ja vuokravastuut, €/as	1 812	2 468
			Konsernin lainasaamiset 31.12. 1000 €	23	23
			Kunnan asukasmäärä	2004	2064

Konsernin henkilöstömäärä

Konsernin henkilöstömäärä on seuraava:

• Kiinteistö Oy Ahmahaka (2 kokoaik., 1 osa-aik.):	3
• Kiinteistö Oy Hyrynsalmen virastotalo:	1
• Vesi-Mega Oy:	3
• Kainuun jätehuollon kuntayhtymä:	18
• Kainuun liitto: vakinaisia	21
ja määräaikaisia	3

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilinpäätöksen mukaan vuoden 2024 tuloslaskelma osoittaa 1 226 366,76 €:n ylijäämää (konsernin tuloksen ylijäämäkin on 942 210,90 €). Tilikauden ylijäämä kirjataan taseeseen ylijäämäksi (Hyrynsalmen kunnalla on nyt ylijäämää noin 5,3 M euroa; ja koko konsernilla 4,1 M euroa).

Hyrynsalmen kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 49 693,86 €.
- Kirjataan tilikauden ylijäämä 1 226 366,76 € taseen ylijäämäksi.

Hyrynsalmen kunnan talouden tasapainottaminen

Hyrynsalmen kunnan taloutta on tasapainotettu koko valtuustokauden (ja edellisenkin) ajan, ja tasapaino viimein saavutettiin vuoden 2022 lopussa; tulokellinen taloudenpito jatkui myös vuosina 2023 ja 2024 ja ylijäämä kasvoi. Aikoinaan talouden tasapainottamisessa asetettiin tavoitteiksi sellaiset rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset, jotka alentavat menoja pysyvästi. Samalla pyrittiin vahvistamaan myös tulopohjaa, erityisesti tukemalla tuulivoiman kehittymistä alueella (nyt 4 puistoa tuotannossa). Näillä toimenpiteillä on ollut positiiviset vaikutuksensa hyvään nykytilanteeseen.

Talouden tasapainottamistoimenpiteillä pyritään terveeseen, kestäväan kuntatalouteen, joka on kaiken suunnitelmallisen toiminnan perusta. Terve ja kestävä talous edellyttää talouden tasapainoa, velkamäärän hallintaa ja riittäviä uusia, rakenteita tervehdyttäviä, investointeja.

Vuonna 2024 edettiin seuraavilla painopisteillä:

1. Palveluprosesseja on virtaviivaistettu ja uudistettu; luottamushenkilöorganisaatiota on kevennetty (valmistelu on tehty vuonna 2024) ja erityisesti hukkaa, turhaa työtä, on pyritty vähentämään (hallinnossa on kehitetty asioiden valmistelua, minimoitu virheet ja turha ylimääräinen työ sekä asioiden käsittely moneen kertaan).
2. Kunnalle tarpeettomien kiinteistöjen myyntiä ja/tai purkamista on valmisteltu, myös energian käyttöä kunnan kohteissa on optimoitu (esim. Moisiovaaran vanha koulu kylmillään).
3. Organisaatorakenteen muutoksella on valmisteltu fyysisiä rakenteellisia uudistuksia, henkilöstövoimavarojen järkevää käyttöä ja palvelujen sähköistämistä. Kunnan kannalta merkittävin oli ateria- ja puhtaanapitopalvelujen ulkoistamisen viimeistely ja käyttöönotto (toteutui 1.2.2024) sekä TE-palvelu-uudistuksen valmistelu. Kaikilla näillä toimilla on vastattu uudenlaiseen markkinatilanteeseen ja lainsäädäntöön sekä samalla tavoiteltu toiminnallista tehokkuutta.
4. Investoinneilla ja kehittämishankkeilla on tuettu kuntastrategiaa. Investoinnit on suunnattu tukemaan kestäviä ja taloudellisesti tehokkaita rakenteita (näyttävimpänä esimerkkinä pitkäjänteinen ulkoliikuntapaikkojen kehittäminen Yhtenäiskoulun yhteyteen, ja tiehankkeista Hyttiväylän kunnostus). Matkailua ja vihreää siirtymää tukevat omat käynnissä olevat kehittämishankkeet ovat hyvin kustannustehokas tapa tukea kehittymistä strategisesti tärkeillä painopisteillä.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Seurantaa koskeva sääntely ja tavoitteet

Kuntalain 65 §:n mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Se on valtuuston tahto siitä, miten kunnan käytössä olevat resurssit jaetaan ja mitä palveluita niillä lakisääteisten palveluiden lisäksi tuotetaan. Kunnan toiminnassa ja taloudessa on siis noudatettava kuntalain mukaan talousarviota. Talousarvion määrärahat ovat käyttötalouden osalta palvelualueittain nettositovia ja investoinnit investointisuunnitelman mukaan. (Kehittämishanketoiminta on erityistapaus: suunnitteluvaiheessa, ennen rahoituspäätöstä, olevat hankkeet on budjetoitu nettomääräisinä, kunnan rahoitusosuudella, ja rahoitus- ja toteutusvaiheessa bruttona.)

2.2 Tavoitteiden toteutuminen

2.2.1 Yleiset strategiset tavoitteet

Arvioinnin lähtökohtana on vuoden talousarvion 2024 **visio** vuonna 2030:

Hyrynsalmi välittää aidosti kuntalaisten hyvinvoinnista, palveluista ja asuinympäristöstä. Vetovoima kumpuaa luotettavuudesta, ketteryudesta ja ennakkoluulottomasta uudistusasenteesta sekä monipuolisesta – strategisesti viisaasta – yhteistyöstä.

Visio edellyttää, että Hyrynsalmen kunta on vaikuttava palvelu- ja kehittämissyhteisö, jossa luottamushenkilö- ja palveluorganisaatio toimivat yhdensuuntaisesti ja tehokkaasti – edeten kohti visiota. Käytännössä tämä on tarkoittanut sitä, että oma toiminta on suunnattu talousarvion ja taloussuunnitelman mukaan ja yhteistyötä on tehty sujuvasti strategisesti valittujen kumppaneiden, naapurikuntien ja maakunnallisten kuntayhtymien, kanssa. Kuntalaisille on tuotettu lain edellyttämät perus- ja hyvinvointipalvelut tehokkaasti ja korkealaatuisesti; myös elinvoiman kehittämiseen on panostettu suunnitellusti, erityisesti monipuolista hanketoimintaa hyödyntäen.

Pitkän aikavälin tavoitteena on ollut saada kuntakonsernin talous tasapainoon. Tässä on onnistuttu, talous on nyt tasapainossa ja taseessa on (myös kuntakonsernin osalta) jo reilusti ylijäämää (noin 4,1 M €).

Tavoitteen saavuttamiseksi keskityttiin seuraaviin painopisteisiin:

- Kunnan perustoiminnot, kaikki lakisääteiset palvelut ja erityisesti muutamat ei lakisääteisetkin, on sopeutettu niihin taloudellisiin voimavaroihin, joita kunnalla on käytettävissä. Tämä on edellyttänyt erilaisen yhteistyön tehostamista lähes kaikessa palvelujen tuottamisessa, mitoittamisessa ja kehittämisessä. Sähköisiä palveluja on lisätty, vajaakäytössä olevista tiloista on luovuttu, verkostojen kunnossapitoa järkeistetty ja investointeja tehty tarkkaan harkiten. Tässä on onnistuttu hyvin, mikä näkyy positiivisena tuloskehityksenä sekä erittäin vähäisenä velan määränä (erityisesti peruskunnassa).
- Kaikki kunnan virat ja toimet (myös kuntien yhteiset) on suunnattu palvelemaan kuntalaisten ja kunnan yhteistä palvelutavoitetta. Lisäksi virkoja on jätetty täyttämättä tai täytetty määräaikaisten säästö- tai organisaatioon kohdistuvista rakenteellisista muutossyistä. Tämä on edellyttänyt moninaista joustavuutta niin esihenkilöiden kuin henkilöstönkin taholta.
- Kuntalaisten viihtyvyyden ja hyvinvoinnin lisäämiseen on pyritty kaikessa toiminnassa. Veto- ja elinvoimastrategiaa on toteutettu työllisyys-, elinkeino- ja palvelustrategian lisäksi huolehtimalla siitä, että kunta on kiinnostava asuinpaikka ja matkailupitäjä. Matkailu tukee myös kunnan alueella tarjottavia yksityisiä palveluja, jotka ovat kuntakokoon suhteutettuna erinomaisella tasolla. Strategiaa on tuettu myös järjestämällä koululaisille ja opiskelijoille kesätoita sekä tukemalla monipuolisesti erilaista harrastustoimintaa. Kunta on pyrkinyt kannustamaan ja rohkaisemaan myös

muuttoa Hyrynsalmelle ja varautumaan siihen monipuolisella asumisvaihtoehto- ja tonttitarjonnalla (kaavoitushankkeilla tuetaan tuulivoimaa ja asumista sekä loma-asumista; kehittämishankkeilla tuetaan matkailua, kulttuuria, erilaisten reittien ja verkostojen rakentamista sekä vihreää siirtymää). Myös näissä tehtävissä on onnistuttu hyvin.

- Kunnan tavoitteena on ollut vaikuttaa omalta osaltaan siihen, että kaikki lakisääteiset palvelut turvataan mahdollisimman tasapuolisesti ja tasa-arvoisesti, myös kunnan harvaanasutulla maaseudulla. Alemmaan tieverkkoon on satsattu paljon; ja palveluita on tarjolla kuntakeskuksen lisäksi Ukkohallan matkailukeskuksen ympäristössä ja Moisiovaaran kyläkeskuksessa.
- Varautumiseen on kiinnitetty myös erityistä huomiota; erityisesti yllättävät normaaliolojen häiriötilanteet on pyritty ennakoimaan ja niihin on varauduttu entistä paremmin esim. päivittämällä valmiussuunnitelmaa, hankkimalla varavoimalähteitä ja -valmiuksia sekä kouluttautumalla ja osallistumalla erilaisiin harjoituksiin. Myös maaseutualueiden varautumishankkeissa on oltu mukana (esim. Moisiovaara).

Tavoitteet:	Arviointi:
Lisätä kuntalaisten hyvinvointia ja palveluja – tehokkaasti ja kestävästi	• Kuntatalous on pysynyt ylijäämäisenä, eli määrällinen, mitattava muutos tehokkuudessa on suuri: palvelutuotannon suhteellinen tehokkuus on siis edelleen parantunut (tulos selvästi talousarviota parempi). • Laadullinen muutos parempaan on edennyt myös selvästi: erityisesti sivistyspalvelujen palvelurakenne on tehokas ja palvelujen laatua korkea (esim. ilmainen varhaiskasvatus); hallinto- ja elinvoimapaalveluissa sekä teknisissä palveluissa on lisätty palvelujen joustavaa ja nopeaa saatavuutta lisäämällä sähköisiä palveluja ja toimintatapoja. • Erilaisia etä- ja digitaalisia palveluja on kehitetty, mikä on helpottanut kuntalaisten ja matkailijoiden / mökkiläisten osallistumista: esim. kuulemiset, erilaiset esittelyt ja infotilaisuudet on toteutettu hybridinä. Myös hybridinä toteutettu vilkastunut seminaaritoiminta on tavoittanut hyvin eri kohderyhmät. • Hyvinvointityö ja hyvinvointikertomuksen indikaattorit on otettu tehokkaaseen käyttöön kunnan suunnittelujärjestelmässä; myös HYTE-ryhmä on toiminut säännöllisesti ja tehokkaasti sekä tuloksellisesti (konkreettisia esityksiä talousarvioon). • Kuntalaisten yleinen aktiivisuus ja osallistuminen ovat koronan jälkeen palautuneet normaalitasolle: osa järjestöistä toimii taas aktiivisesti; ja erilaisia tapahtumia, myös uusia, on järjestetty pitkin vuotta.
Lisätä kunnan elin- ja vetovoimaa	• Muuttotase oli negatiivinen (vaihtelee paljon vuosittain), ja kuolevuus on syntyvyyttä suurempi, joten väestö väheni. Jatkossa on kuitenkin mahdollista, että tilanne jopa paranee - ilmainen varhaiskasvatus voi houkutella myös lapsiperheitä kuntaan. Myös satsaukset houkuttelevaan asuinympäristöön ja harrastusmahdollisuuksiin (kohennettu monilla eri hankkeilla) palvelevat kuntalaisia, matkailijoita ja kuntaan muuttajia. • Työttömyys on hieman lisääntynyt, mikä johtuu yleisestä vaikeasta suhdannetilanteesta. Työllisyyden hoidon uusi, täysin kuntavetoinen, toimintamalli valmisteltiin vuoden 2024 aikana. Tämän uskotaan jatkossa parantavan kunnan toimien vaikuttavuutta työllisyyden hoidossa ja yritysten tukemisessa. Yritysten lukumäärä on kasvanut kahdella vuonna 2024.

	- Kunnan kiinnostavuus (ja näkyvyys) on edistynyt, kun tapahtumat on jälleen saatu käyntiin, ja myös uusia kulttuuriavauksia toteutettiin vuoden 2024 aikana (esim. Hyrynsalmen Jazz-tapahtuma). - Kehittämishankekanta on relevantti ja tuloksellinen (digitaalisuus, tuulivoima, reitit ja viihtyvyttä sekä toiminnallisuutta lisäävä infra sekä matkailun markkinointi ja Vihreä siirtymä ovat olleet painopisteenä). - Strateginen tuulivoimaohjelma on saatu hyväksyttyä ja tuulivoimaa on rakennettu kuntaan ennätysvauhdilla: 4 valmista puistoa, 33 voimalaa, jotka tuottavat puhdasta sähköä reilusti yli alueen oman tarpeen. Tuulivoimalla on myös merkittävä positiivinen vaikutus kunnan kiinteistöverotuloihin (n. 1 M €).
Tehostaa palveluprosesseja ja kehittää rakenteita sekä osaamista	- Hyvä tuloskehitys (1,2 M €) viestii tehokkaista palveluprosesseista ja hyvästä talouden hallinnasta. - Palvelujen sähköistämistä on selvästi kohennut ja useita kehittämisprosesseja on jatkettu vuoden 2024 aikana: digistrategia-, paikkatieto- ja erilaiset muut kuntien yhteistyöhankkeet on valjastettu edistämään palveluprosessien tehostamista (näistä tulokset realisoituvat pääosin myöhemmin). - Henkilöstön työssä viihtymisen parantamiseksi ja työn tehostamiseksi on toteutettu vuoden 2024 aikana työnohjausta hallinto- ja elinvoimapalveluissa sekä teknisissä palveluissa. - Koulutustaso ja koulutusaktiivisuus ovat lisääntyneet joustavan ja laajennetun itseopiskelupalvelun ja uusien rekrytointien ansioista, erityisesti kehittämishankkeisiin on rekrytoitu osaajia. - Asenne ja osaaminen, erityisesti sähköisten palvelujen hallinnassa, ovat parantuneet. - Viestintää on parannettu uusien välineiden tehokkaammalla hyödyntämisellä ja osa-aikaisella henkilöresurssilla.

Kokonaisuutena kaikilla em. osa-alueilla tuloksia saavutettiin siten, että strategista yleistavoitteita kohti edettiin. Luvussa 2.3 on arvioitu yksityiskohtaisemmin, kustannuspaikkatasolla talousarvion toteutumista.

2.2.2 Talousarvion mukaiset talouden tasapainottamistavoitteet ja tasapainottamistoimenpiteet

Kunnan ja konsernin osalta on onnistuttu tervehdyttämään taloutta suunnitelmien mukaan, kokonaisuutena jopa suunniteltua paremmin. Menokurilla ja suhteellisen hyvillä kunnallisvero- ja kiinteistöverotuloilla talous on saatu reilusti ylijäämäiseksi, ja tase hyvään kuntoon (peruskunta n. + 5,3 M €; konserni n. + 4,1 M €). Jatkossa talouden tasapainon hallinnassa korostuvat oman tulopohjan vahvistaminen (lähinnä verotulot) ja alueen kuntien (ml. TE-palvelut) sekä hyvinvointialueen välinen yhteistyö – sekä palvelujen tuottamisessa että talouden hallinnassa.

Yleiset keinot talouden **tasapainottamisohjelmassa** olivat vuoden 2024 osalta seuraavat (ks. myös luku 1.7):

- Oman toiminnan menot on pidetty kurissa. Tämä on tarkoittanut palvelujen tehostamista digitalisoinnin (etäteknologian entistä laajempi käyttöönotto ja hyödyntäminen) ja palvelujen ulkoistusten avulla (suurimpana ATPU). Lisäksi hankinnoissa ja investoinneissa on käytetty erityistä tarveharkintaa. Myös turhaa, lisäarvoa tuottamatonta työtä, on pyritty vähentämään, LEAN-ajattelun mukaisesti.

- Vajaakäytössä olevia kiinteistöjä on valmisteltu myyntiin ja vuokraustoimintaa on tehostettu. Lisäksi osa kiinteistöistä on jätetty hallitusti "kylmilleen" (esim. Moisiovaaran vanha koulu); ja työ on jatkunut ja jatkuu edelleen esimerkiksi 5-tien risteysalueen suunnittelulla.
- Henkilöstömenot ovat pysyneet kurissa, mikä johtuu siitä, että kaikkia avoimia virkoja ei ole täytetty. Kannustavan palkkausjärjestelmän kehittäminen on jälleen käynnistetty, ja etenee vuoden 2025 aikana.
- Kuntayhteistyötä on pyritty edelleen laajentamaan ja monipuolistamaan. Maaseutupalvelut, ympäristönsuojelu, ympäristöterveydenhuolto, rakennustarkastus ja kansalaisopisto sekä TE-palvelut toimivat jo vakiintuneella mallilla, suhteellisen sujuvasti ja tehokkaasti. Teknisten palvelujen yhteistyön kehittämistä on jatkettu ja aivan uudenlaista hankeyhteistyötä on kehitetty ja saatu liikkeelle (Viiden kunnan Ylä- ja Itä-Kainuun vihreän siirtymän osaamiskeskus aloitti vuoden 2024 alussa Hyrynsalmen vetämänä; myös matkailun markkinoinnissa aloitettiin laaja maakunnallinen yhteistyöhankekokonaisuus). Myös TE-palvelujen uudistustyö valmisteltiin vuoden 2024 aikana, ja palvelu on nyt toiminnassa.
- Investoinnit on pidetty suhteellisen pieninä ja strategisesti harkittuina, palvelurakenteita tervehdyttävänä, mikä on alentanut kunnan velan määrän erittäin alhaiselle tasolle. Toisaalta se on aiheuttanut investointipaineita tähän päivään ja tuleville vuosille. Investointeihin on haettu hanketukia aina kun se on ollut mahdollista. Myös osallistuvan budjetoinnin hankkeita (tori ja Iston alue) on suunniteltu ja osaksi toteutettu.
- Yksityisteiden hoidon kehittäminen ja systemaattinen sopimusten tarkistus ovat resurssipulan takia siirtyneet edelleen myöhemmin toteutettavaksi.

2.3 Määrärahojen ja talousarvioiden toteutuminen

2.3.1 Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötaloukokonaisuus

Käyttötalouden kokonaisuus ja sen hallinta muodostaa kunnan palvelutuotannon resursoinnin perustan. Seuraava taulukko osoittaa, että käyttötalouden toimintakulut olivat talousarvioon nähden noin 5,3 % suuremmat. Toisaalta toimintatuotot ylittivät talousarvion lähes 22 %, ja näin ollen toimintakate toteutui talousarvion mukaisena. (Lopulta hyvä verokertymä auttoi hyvän, talousarviota paremman, tuloksen muodostumisessa.)

Hallinto- ja elinvoimapaalvelut Sivistyspalvelut Tekniset palvelut (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht % 2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	3 584 245,68	2 276 957,00	0,00	2 276 957,00	2 774 356,02	121,84%	-809 889,66
TOIMINTAKULUT	-9 636 279,00	-8 654 633,58	-220 500,00	-8 875 133,58	-9 346 392,91	105,31%	289 886,09
TOIMINTAKATE	-6 052 033,32	-6 377 676,58	-220 500,00	-6 598 176,58	-6 572 036,89	99,60%	-520 003,57
Rahoitustuotot ja -kulut	680,01	0,00	0,00	0,00	-483,14		-1 163,15
VUOSIKATE	-6 051 353,31	-6 377 676,58	-220 500,00	-6 598 176,58	-6 572 520,03	99,61%	-521 166,72
Poistot ja arvonalentumiset	-575 394,43	-516 827,00	0,00	-516 827,00	-582 525,96	112,71%	-7 131,53
TILIKAUDEN TULOS	-6 626 747,74	-6 894 503,58	-220 500,00	-7 115 003,58	-7 155 045,99	100,56%	-528 298,25
Tilipäättösiirrot	71 215,82	0,00	0,00	0,00	49 693,86		-21 521,96
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-6 555 531,92	-6 894 503,58	-220 500,00	-7 115 003,58	-7 105 352,13	99,86%	-549 820,21

2.3.2 Hallinto- ja elinvoimapalvelut

Toimiala hallinto- ja elinvoimapalvelut sisältää kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, maakuntahallinnon, tilintarkastuksen, vaalien, hallinto- ja henkilöstöpalvelujen, työllistämistoimenpiteiden, elinvoimapalvelujen, hanketoiminnan, aluearkkitehdin sekä maaseutupalvelujen palvelualueet ja -yksiköt.

10 Hallinto- ja elinvoimapalvelut (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	110 174,95	233 867,00	0,00	233 867,00	435 823,21	186,36%	325 648,26
TOIMINTAKULUT	-1 686 896,92	-1 800 961,46	0,00	-1 800 961,46	-1 958 085,98	108,72%	-271 189,06
TOIMINTAKATE	-1 576 721,97	-1 567 094,46	0,00	-1 567 094,46	-1 522 262,77	97,14%	54 459,20
Rahoitustuotot ja -kulut	238,08	0,00	0,00	0,00	137,41	-	-100,67
VUOSIKATE	-1 576 483,89	-1 567 094,46	0,00	-1 567 094,46	-1 522 125,36	97,13%	54 358,53
Poistot ja arvonalentumiset	-21 152,25	-10 534,00	0,00	-10 534,00	-27 340,78	259,55%	-6 188,53
TILIKAUDEN TULOS	-1 597 636,14	-1 577 628,46	0,00	-1 577 628,46	-1 549 466,14	98,21%	48 170,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 597 636,14	-1 577 628,46	0,00	-1 577 628,46	-1 549 466,14	98,21%	48 170,00

Keskusvaalilautakunta

Vuonna 2024 on toimitettu presidentin vaali ja EU-vaalit. Vaalit vietiin läpi onnistuneesti ja talousarvioraamissa pysyttiin suhteellisen hyvin, vaikka toimintakulut hieman ylittyivät, tulot kuitenkin ylittivät myös reilusti, koska niitä ei oltu budjetoitu lainkaan.

1050 Vaalit (ulk. ja sis.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	4 382,40	0,00	0,00	0,00	12 900,00	-	8 517,60
TOIMINTAKULUT	-8 915,77	-16 298,82	0,00	-16 298,82	-16 963,56	104,08%	-8 047,79
TOIMINTAKATE	-4 533,37	-16 298,82	0,00	-16 298,82	-4 063,56	24,93%	469,81
VUOSIKATE	-4 533,37	-16 298,82	0,00	-16 298,82	-4 063,56	24,93%	469,81
TILIKAUDEN TULOS	-4 533,37	-16 298,82	0,00	-16 298,82	-4 063,56	24,93%	469,81
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 533,37	-16 298,82	0,00	-16 298,82	-4 063,56	24,93%	469,81

Kunnanvaltuusto

Perustehtävä:

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta ja käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Valtuusto asettaa kuntastrategiassa ja talousarviossa toimielimille tavoitteet, joilla ohjataan määrärahojen käyttöä, palvelutuotantoa ja toiminnan kehittämistä.

Strategiset tavoitteet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
Kuntalaisten mahdollisuuksia seurata päätöksentekoa parannetaan: kokoustekniikkaa kehitetään, kokousten seuraaminen etäyhteydellä mahdollistetaan, päätöksistä ja niiden valmistelusta tiedottamista kehitetään.	Valtuustosalin tekniikan kehittäminen, ml. kokousten striimaus: tavoitteena osallistumisen lisääminen ja uusi osallistumiskulttuuri.	Uusi teknologia käytössä; kokousten seurannan lisääntyminen nykyisestä (muuttamista satunnaisista seuraajista) huomattavasti.	Tavoite ei ole toistaiseksi toteutunut. Valtuustosalin etäosallistumisen mahdollistavaa tekniikka ei ole vielä onnistuttu kehittämään, osallistamisessa ei vielä uusia avauksia.
Toiminnalliset tavoitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:

Ajantasainen ja sujuva päätöksenteko.	Kokousten määrä	2 kk välein, 5 x vuodessa	Ei täysin toteutunut. Valtuusto kokoontui 4 kertaa. Kokousten vähäisyyteen vaikutti tilinpäätöksen 2023 viivästyminen, joka venytti kokousväliä.
	Kokousten sujuvuus ja asianmukaisuus	Päätöksistä ei valiteta	Tavoite toteutui. Kokoustyöskentely on ollut sujuvaa ja tavoitteiden mukaista. Valtuuston vuonna 2024 tekemistä päätöksistä ei ole valitettu.
	Seminaarien määrä	2 x vuodessa	Ei täysin toteutunut. Vuoden aikana järjestettiin yksi valtuustoseminaari eikä yhtään opintomatkaa. Kunnanvaltuuston puheenjohtajistoa sekä hallituksen jäseniä osallistui Kuntamarkkinat-tapahtumaan.
Monipuolinen työskentely ja päätösten taustoitus ja valmistelu seminaarityöskentelyssä. Kunnan strateginen kehittäminen.	Opintomatkat, toteutuminen	1 x vuodessa	

Toimenpiteet:

Toimintakertomusvuonna on toteutettu seuraavat toimenpiteet:

Valtuuston kokoukset tarvittaessa sekä valtuutettujen osallistuminen erilaisiin tapahtumiin.

Resurssit (omat ja ostettavat):

Kunnanvaltuuston kulut koostuvat valtuutettujen kokouspalkkioista, valtuutettujen käytössä olevista laitteista ja niiden verkkoyhteyksistä sekä kokouksiin liittyvistä kuluista. Käytännön toimintaa tukee johtoryhmä ja hallinto-osaston sihteeristö.

Valtuuston budjetti alittui selkeästi, koska kokouksia oli yksi suunniteltua vähemmän, seminaareja toteutui vain yksi ja suunniteltu opintomatka ei toteutunut.

1010 Kunnanvaltuusto (ulk. ja sis.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Tot 1-12/2024	Bud yht 2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTAKULUT	-31 234,77	-34 632,40	0,00	-23 609,51	-34 632,40	68,17%	7 625,26
TOIMINTAKATE	-31 234,77	-34 632,40	0,00	-23 609,51	-34 632,40	68,17%	7 625,26
VUOSIKATE	-31 234,77	-34 632,40	0,00	-23 609,51	-34 632,40	68,17%	7 625,26
TILIKAUDEN TULOS	-31 234,77	-34 632,40	0,00	-23 609,51	-34 632,40	68,17%	7 625,26
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-31 234,77	-34 632,40	0,00	-23 609,51	-34 632,40	68,17%	7 625,26

Tarkastuslautakunta

Perustehtävä:

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävistä on säädetty Kuntalain 14 luvussa 121 §:ssä siten, että lautakunnan tehtävänä on:

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
5. valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saat-taa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosään-nön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovitta-miseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointi-kertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilin-päätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvi-tyksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa ai-hetta.

Strategiset tavoit-teet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
Kunnan toiminnan ja talouden ja sen seu-rannan sekä enna-koinnin kehittäminen	Arviointikertomus ja sen indikaattorit	Arviointikertomuk- sessa tuodaan esiin konkreettisia ja rele-vantteja kehityskoh-teita ja tavoitteita.	Tavoite toteutui
Toiminnalliset ta-voitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:
Sujuva, ajantasainen talouden ja toiminnan seuranta ja arviointi.	Sujuva kokouskäy-täntö, ja ajallaan syn-tyvä, relevantti arvi-oointikertomus.	Säilytetään nykyinen hyvä taso.	Tavoite toteutui

Toimenpiteet:

Lähtökohtana toimintakertomusvuoden toiminnalle:

Tarkastuslautakunta kokoontuu tarvittavan määrän sille kuntalaissa määriteltyjen tehtävien to-teuttamiseksi; ja tilintarkastajat hoitavat työnsä.

Tarkastuslautakunta on valmistellut valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta kos-kevat asiat sekä arvioinut, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet to-teutuneet.

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2024 aikana 8 kertaa ja se on alittanut talousarvionsa (ks. seuraava taulukko).

Tilintarkastuksesta on vastannut BDO Audiator Oy/vastuunalainen tilintarkastaja KHT, JHTT Tiina Mikkonen-Brännkärr 22.9.2024 saakka ja JHT, KHT Jyri Pesonen 23.9.2024 alkaen.

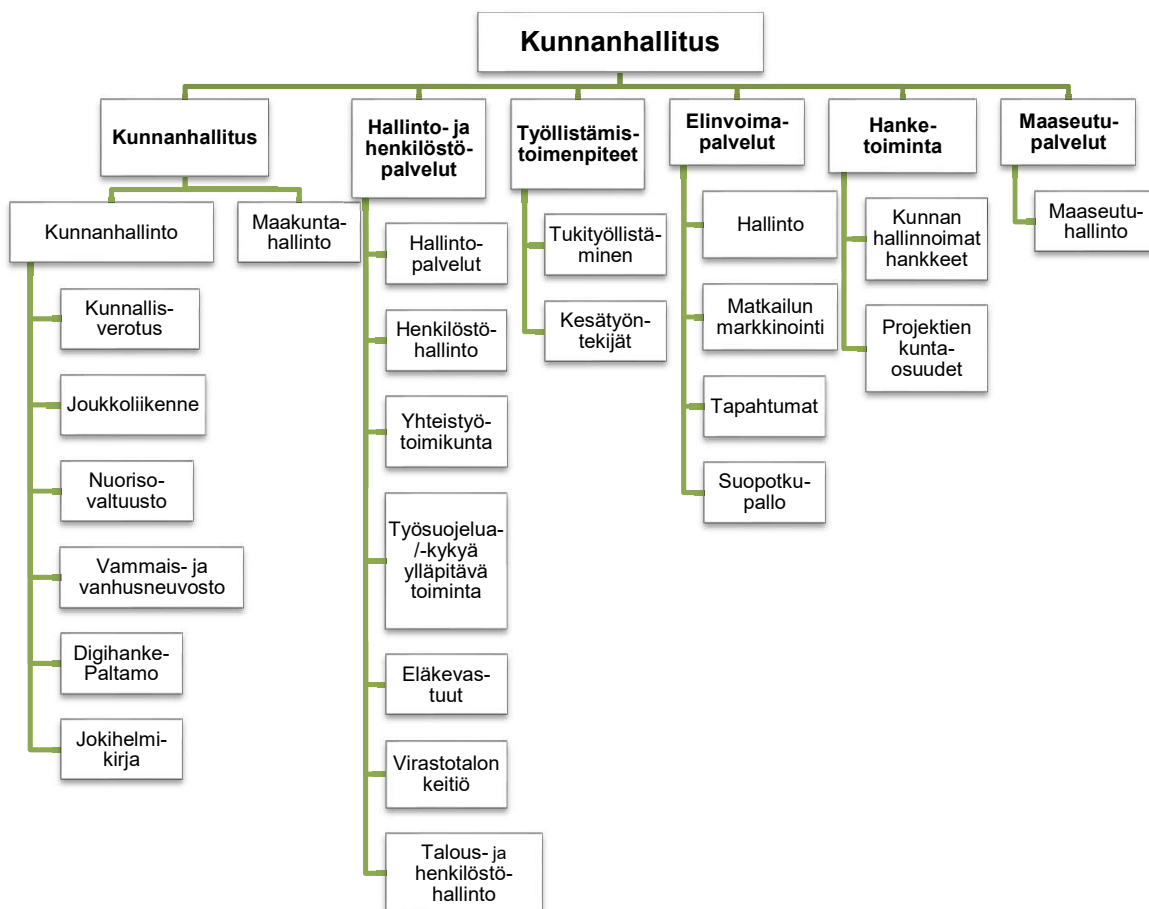
Resurssit:

Kunnanvaltuusto on 24.2.2022 hyväksynyt, että vuosien 2022–2025 tilintarkastuspalvelut hankitaan BDO Auditor Oy:ltä 25.11.2021 tehdyn tarjouksen mukaisesti ja sihteerin tehtävät hoideaan omana toimintana. Oletuksena on, että toiminnan taso ja kustannukset (n. 20 000 € / vuosi) säilyvät samana myös jatkossa (ks. seuraava taulukko).

1040 Tilintarkastus (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTAKULUT	-18 111,73	-20 799,76	0,00	-20 799,76	-19 791,86	95,15%	-1 680,13
TOIMINTAKATE	-18 111,73	-20 799,76	0,00	-20 799,76	-19 791,86	95,15%	-1 680,13
VUOSIKATE	-18 111,73	-20 799,76	0,00	-20 799,76	-19 791,86	95,15%	-1 680,13
TILIKAUDEN TULOS	-18 111,73	-20 799,76	0,00	-20 799,76	-19 791,86	95,15%	-1 680,13
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-18 111,73	-20 799,76	0,00	-20 799,76	-19 791,86	95,15%	-1 680,13

Kunnanhallituksen alainen toiminta

Seuraavassa kuvassa on esitetty suoraan kunnanhallituksen alainen toiminta.

Kunnanhallitus

Perustehtävä:

Kunnanhallituksen tehtävänä on johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Se vastaa myös valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä kunnan omistaja- ja konserniohjauksesta sekä sopimuksista. Lisäksi se valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa, vastaa kunnan henkilöstöpolitiikasta ja käyttää kunnan puhevaltaa. Kunnanhallituksen tehtävät on määritelty tarkemmin hallintosäännössä, 22 §.

Strategiset tavoitteet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
Hyvinvointityön kehittäminen jatkuvaksi, systemaattiseksi ja kaikki palvelut läpileikkaavaksi toiminnaksi ja ajattelumalliksi, jota toteutetaan vuosittain valittavilla painopisteillä, talousarvion avulla.	Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma ja sen indikaattorit; myös päätösten vaikutuksia ihmisten hyvinvointiin arvioidaan.	Ajantasainen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma käsitellään valtuustossa vuosittain: tavoitteena hyte-kertoimen parantuminen. EVA käytössä	Tavoite ei täysin toteutunut. Laaja hyvinvointikertomus 2017-2022 toteutettiin 2023 vuoden lopulla. Seuraava hyvinvointikertomus on tulossa valtuuston käsittelyyn kevätkaudella 2025. EVAa ei ole otettu järjestelmälliseen käyttöön, mutta käytetään yksittäisesti laajakan-toisissa päätöksissä.
Kuntalaisten osallisuuden ja osallistumismahdollisuuksien kehittämien	Toimiva kunta-, yritys- ja yhdistisyhteistyö Toimiva viestintä Monipuoliset osallistumistavat ja säännöllinen kuntalaisten kuuleminen; sekä osallistavien menetelmien ja rakenteiden käyttö	Säännöllinen yhteydenpito, tarpeiden ja toiveiden kuuleminen; käytössä erilaisia, uusiakin, osallistumiskansioita Kysely /kuntalaisilta vuosittain tai organisoitu kuntalaisraati Osallistava budjetointi käytössä vuosittain Lapsiparlamentin tms. lasten osallistumisen kanavan käyttöönotto	Tavoitteessa ei täysin onnistuttu. Kuntalaisilta tai -kyselyä ei järjestetty. Yhdistisyhteistyö ja tiedottaminen on melko aktiivista ja yhdistystapaaminen toteutuu n. kerran vuodessa. Viestinnässä on edelleen kehittämistä, vaikka se onkin huomattavasti parantunut osa-aikaisesti viestintää tekevän henkilön myötä. Osallistamisen kehittämisessä ei tehty uusia toimenpiteitä, mutta loppuvuodesta tehtiin yhdessä tuuli-voimayhtiön kanssa kysely, jossa kartoitettiin kuntalaisten hanketoiveita.
Tasapainoinen ja kestävä kunta- ja konsernitalous	Konsernitulos ja lainakanta	Lainakanta pienenee edellisestä vuodesta	Tavoite toteutui hyvin.
Hallittu, relevantti ja kuntastrategiaa tukeva hankekanta	Hakesalkku ja sen koko sekä laatu	Tulokselliset ja vaikuttavat hankkeet (arviointi).	Tavoite on toteutunut. Kunta on ollut monipuolisesti mukana yhteisissä hankkeissa,

			sekä hallinnoinut kahta isoa hanketta (Arctic Lakeland ja Vihreän siirtymän osaamiskeskus). Hankkeiden kautta on voitu kehittää tehokkaasti ja taloudellisesti strategian mukaista toimintaa sekä yhteistyöverkostoja.
Toiminnalliset tavoitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:
Sujuva asioiden poliittinen valmistelu ja ennakkoiva suunnittelu	Puheenjohtajiston ja johtoryhmän säännöllinen kokoontuminen ja seminaari- sekä työpajatyöskentely	Kokoontuminen vähintään neljännesvuosittain; pahimmat karikot ja ongelmat ratkaistaan etukäteen	Puheenjohtajistoa koontui johtoryhmän ja tarvittaessa muiden henkilöiden kanssa eri teemoilla, mm. kolme kertaa pääosin konserniyhtiöiden asioissa.
Sujuva ja tehokas hallitustyöskentely; kuntastrategian toimeenpano tilannekuvan mukaan	Kokousten sujuvuus; valmistelutyön laatu; ajantasainen relevantti tilannekuva päätösten perusteena; oikaisuvaatimukset	Tehokkaat prosessit; tehdään asiat kerralla oikein	Tavoite toteutui vähintäänkin osittain. Kokoukset pidettiin säännöllisesti kolmen viikon välein (alkuvuodesta viivästyvän tilinpäätöksen odottaminen muokkasi hieman kokousaikatauluja) ja päätöksenteko eteni sujuvasti eikä asioita palautunut uudelleen valmisteluun. Oikaisuvaatimuksia käsiteltiin kolmesti ja kerran annettiin lausunto HAO:n lausuntopyyntöön valituksen johdosta.
Toimenpiteet:			
Kunnanhallituksen perustoiminnan rakenne on ollut toimintakertomusvuonna seuraava: - Kunnanhallitus kokoontuu noin kolmen viikon välein ja tarvittaessa. - Kunnanhallitus osallistuu tarvittaessa kokouksiin, koulutuksiin, seminaareihin, edustustilaisuuksiin ja erilaisiin tapahtumiin. - Kunnanhallitus valmistellee ja päättää sekä panee toimeen hallintosäännössä sille määritellyt tehtävät.			
Resurssit (omat ja ostettavat):			

Suoraan kunnanhallituksen alaisena työntekijänä on kunnanjohtaja, vaikka hallituksen ohjauksessa toimivat myös hallinto- ja henkilöstöpalvelut, elinkeino- ja maaseututoimi sekä työllistäminen; nettokulut vähenevät selvästi talousarviovuonna ja pysyvät kohtuullisella tasolla myös suunnitelmavuosina (ks. seuraava kuva ja taulukot).

Seuraavassa taulukossa on kuvattu toimintakuluissa kunnanhallituksen alainen toteuma sekä maakuntahallinto (Kainuun liiton maksuosuus ja ympäristöterveydenhuolto), ks. luku 4.6 Organisaatiorakenne/tilikartta. Talous toteutui lähes talousarvion mukaisena; budjetti alittui hieman.

1020 Kunnanhallitus 1030 Maakuntahallinto (ulk. ja sis.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	18 794,20	27 067,00	0,00	27 067,00	4 269,00	15,77%	-14 525,20
TOIMINTAKULUT	-596 046,33	-526 727,86	0,00	-526 727,86	-495 791,78	94,13%	100 254,55
TOIMINTAKATE	-577 252,13	-499 660,86	0,00	-499 660,86	-491 522,78	98,37%	85 729,35
VUOSIKATE	-577 252,13	-499 660,86	0,00	-499 660,86	-491 522,78	98,37%	85 729,35
Poistot ja arvonalentumiset	-15 506,65	-4 637,00	0,00	-4 637,00	-4 637,49	100,01%	10 869,16
TILIKAUDEN TULOS	-592 758,78	-504 297,86	0,00	-504 297,86	-496 160,27	98,39%	96 598,51
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-592 758,78	-504 297,86	0,00	-504 297,86	-496 160,27	98,39%	96 598,51

Hallinto- ja henkilöstöpalvelut

Hallintopalvelut

Perustehtävä:

Hallintopalvelut tuottaa kuntalaisille ja kuntaorganisaatiolle päätöksenteon valmisteluun ja toimenpanoon kuuluvat yleis-, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut sekä vastaa tietohallinnosta, asiakirjahallinnosta ja arkistoinnista.

Strategiset tavoitteet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
Tuotetaan tehokkaasti toimivat ja laadukkaat palvelut hyödyntäen aiempaa laajemmin sähköisiä kanavia ja palveluja.	Käyttöön otetut sähköiset palvelut Sähköiseen arkistointiin siirtyminen	Käytössä tarvittavat sähköiset asiointikanavat, ajasta ja paikasta riippumattomasti; sähköinen arkistointi käytössä	Tavoitteet toteutuivat osittain. Uusille kuntalaisille suunnatuille sähköisille palveluille ei nähty selkeää tarvetta eikä niitä otettu käyttöön. Sisäiseen käyttöön otettiin uusi sähköinen kanava läheltä piti -ilmoituksien sekä muiden työsuojeluhavaintojen ilmoittamiseen ja käsitteilyyn ja riskikartoitusten tekoon. Lisäksi organisaation käyttöön hankittiin uusi palvelu käytettävien ohjelmistojen tietosuojavaikutusten arviointiin. Sähköisen arkistoinnin eri vaihtoehtoja

			selvitettiin, mutta sitä ei vielä otettu käyttöön.
Kehitetään valmistelua ja päätöksentekoa strategian mukaiseksi, tavoitteellisemmaksi ja suunnitelmallisemmaksi.	EVA:n käyttöönotto	Arviointi käytössä	Tavoite ei ole toistaiseksi toteutunut, EVA ei ole vielä säännöllisessä käytössä.
Yhteistyön kehittämisen kuntakonsernin sisällä ja ulkopuolella	Uudet yhteistyömuodot ja -sopimukset	Toimiva, monipuolinen ja tarkoituksenmukainen yhteistyö	Tavoite on toteutunut. Yhteistyö Kainuun kuntien ja Kainuun Liiton kanssa on tiivistä ja monipuolista erityisesti ICT -asioissa (mm. tiedonhallinta, tietosuoja, tietoturva, kehittäminen, palvelujen kilpailutus). TE -palveluiden sekä kotoutumispalveluiden järjestäminen siirtyi kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta. Näiden tehtävien toteuttamiseksi on tehty laajaa yhteistyötä Kainuu-Koillimaan työelämyssuunnitelman rakentamisessa sekä sopimuksissa työelämyssuunnitelman ja henkilöasiakkaiden palvelut tuottavien Paltamon ja Suomussalmen kunnan kanssa.
Toiminnalliset tavoitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:
Asiakkaiden tarpeita vastaavat, tehokkaat ja monikanavaiset palvelut kuntalaisille, mökkiläisille ja matkailijoille.	Uudet käyttöön otetut sähköiset lomakkeet ja palvelukanavat; uusien, palvelevampien verkkosivujen käyttöönotto.	Käytössä tarvittavat sähköiset asiointikanavat Käytössä uudet, palvelevat verkkosivut	Selkeitä uusia asiointikanavatarpeita ei havaittu eikä uusia palveluja näin ollen toteutettu. Tavoite ei toteutunut. Taloushallinnon palveluntuottajan ongelmien työllistivät erityisesti hallintopalveluiden henkilöstöä ja tämän johdosta mm.

			verkkosivujen hankinta siirtyi vuodelle 2025.
Monipuolinen ja aktiivinen viestintä: kunta-laisten hyvät osallistumismahdollisuudet ja myönteinen kunta-kuva	Uudet käyttöön otetut viestintätavat ja -kanavat, viestinnän aktiivisuus; kuntalaiskyselyt ja/tai -tapahtumat	Muuttunut viestinnän ilme ja sisältö; Toteutunut kuntalaiskysely vähintään 1 x /vuosi	Toteutui osittain; Viestintää toteutetaan aiempaa aktiivisemmin kunnan kanavissa. Kuntalaiskyselyä ei toteutettu vuonna 2024. Erilaisia tapahtumia, mm. lähi-liikuntapaikan avajaiset ja vapputapahtuma järjestettiin itse. Lisäksi oltiin mukana järjestämässä mm. Joulupipari -tapahtumaa.

Toimenpiteet:

Palvelut ja palveluprosessit on pidetty toimivina ja jatkuvaa kehitystyötä on tehty sen rinnalla seuraavilla periaatteilla:

Palveluita tehostetaan ja kehitetään asiakkaiden tarpeita vastaaviksi erityisesti sähköisiä kanavia hyödyntäen sekä etsimällä aktiivisesti uusia tapoja ja tahoja yhteistyöhön.

Hukkaa ja turhaa työtä, josta ei ole hyötyä asiakkaille, pyritään systemaattisesti välttämään.

Päätöksentekoa sujuvoitetaan ja terävöitetään huolellisella valmistelulla sekä vaikutusten ennakkoarvioinnin käyttöön ottamisella. Viestintää kehitetään aktiivisesti ja sitä toteuttaa erityisesti viestintäkoordinaattori.

Resurssit (omat ja ostettavat):

Hallintopalveluista vastaa kunnanjohtaja ja tehtäviä ovat hoitaneet hänen lisäksi hallintopäällikkö ja kaksi toimistosihteeriä. Lisäksi viestintää on hoitanut viestintäkoordinaattori 0,2 htv työajalla. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut hankitaan Kuntalaskenta Oy:ltä ja ICT-palvelut Atealta ja Date Enteriltä ostopalveluina. Kunnilla ja Kainuun Liitolla on yhteinen tietohallintopäällikkö. Digitaalisuuden ja viestinnän kehittämistä toteutetaan paljon kuntien yhteisten hankkeiden kautta.

Henkilöstöpalvelut

Perustehtävä:

Henkilöstöpalvelut vastaa kunnan työnantajana toimimisen tehtävistä. Henkilöstöpalvelut sisältää yhteistyötoimikunnan, työsuojelun ja työkykyä ylläpitävän toiminnan, työterveyshuollon, eläkevastuista laskutettavat KueL-maksusuodet sekä eläkevastuut vanhoista ja siirtyneistä palvelussuhteista.

Strategiset tavoitteet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
Suunnitelmallinen henkilöstön työssäjaksamisen ja työhyvinvoinnin kehittäminen	Yksityiskohtaiset tavoitteet ja mittarit henkilöstöohjelmassa 2021–2024;	Kysely vähintään joka toinen vuosi; epäkohtiin puututaan välittömästi	Tavoitteissa on pääosin onnistuttu. Henkilöstöohjelma päivitetään 2025 seuraavalle nelivuotiskaudelle.

sekä osaamisen vahvistaminen.	henkilöstöohjelman päivitys; työhyvinvointikysely		Työhyvinvointikysely toteutettiin edellisen kerran 2023 ja se on tarkoitus toteuttaa uudelleen 2025. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa ei ole laadittu. Työterveysyhteistyötä on pyritty tiivistämään ja henkilöstöä tiedotetaan palveluista säännöllisesti. Tyytyväisyydestä työterveyspalveluihin järjestettiin henkilöstökysely syksyllä 2024 ja esiin nousseisiin tyytymättömyyden aiheisiin on pyritty puuttumaan. Henkilöstön kouluttautumista on tuettu sekä kouluttautumisohjeen mukaisin vapain että koulutuslisenssillä ja muulla tarpeellisella koulutuksella. Uutena työhyvinvointietuutena otettiin käyttöön polkupyöräetu, jonka on ottanut käyttöön odotuksia vastaava määrä, n. 12 % henkilöstöstä.
Esimiestyön ja -osaamisen kehittäminen työssä viihtymisen ja jaksamisen parantamiseksi.	Sairauspoissaolojen aleneva kehitys Esimiesten koulutukseen osallistuminen	Vähenevä trendi Kasvava trendi	Sairauspoissaolojen kehitys oli nouseva, joten tavoitteessa ei voida katsoa onnistutun. Toisaalta pienessä henkilöstössä yksittäiset pitkät sairauslomat nostavat keskiarvoa, eivätkä anna täysin todellista kuvaa tilanteesta. Esihenkilöitä ei yhteisesti koulutettu työssä jaksamisen teemoista, vaan kouluttautuminen on ollut oman aktiivisuuden varassa. Koulutuksia on ollut runsaasti tarjolla mm.

			koulutuslisenssin, työterveyslaitoksen ja työterveyden kautta. Tietoa ko. koulutuksiin osallistumisesta ja tavoitteen toteutumisesta ei ole.
Henkilöstökustannusten nousun hallinta kaikin mahdollisin, kannustavin keinoin.	Tilinpäätöstiedot	Kasvu maksimissaan palkankorotustasoa	Toteutui, henkilöstökulut pienenivät hieman edellisvuodesta. Työnohjausta kehoitettiin kahdelle ryhmälle ryhmäohjauksena ja muutamalle henkilölle yksittäin. Teema tarvitsi lisäpohdintaa ja uusia ennaltaehkäiseviä keinoja. Tältä osin työtä jatketaan.
Toiminnalliset tavoitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:
Työskentelyn arki toimii, tukipalvelut ovat vaivattomasti saatavilla ja henkilöstö voi hyvin ja jaksaa työssään.	Työhyvinvointikyselyn tulokset E-passin käyttöaste Virkistyspäivien toteutuminen ja niihin osallistuminen Kehityskeskustelujen toteutuminen	Työhyvinvointi hyvällä tasolla Positiivinen kehitys Toteutuvat täysimääräisesti kaikissa yksiköissä, 100 % osallistuminen Toteutettu	Kyselyä ei toteutettu vuonna 2024. Positiivinen kehitys ei toteutunut. Käyttöön oikeutetuista henkilöistä etunsa käytti 72 % ja käyttöön varatuista rahoista käytettiin 74 %, 8258 euroa. Luvut olivat hieman edellisvuotta pienemmät. Noin 30 henkilöä käytti etunsa käyttämättä, mikä on edelleen yllättävän suuri määrä. Toteutuivat kaikissa yksiköissä, osallistuminen n. 90 %. Hallinto- ja elinvoimapaalvelut sekä sivistyspalvelut: tarjottu kaikille, käyty lähes 100 %, Tekniset palvelut: ei käyty

	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen		Ei toteutunut, suunnitelmaa ei ole päivitetty.
Henkilöstön osaaminen on riittävä ja ajantasainen	Koulutussuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen	Toteutettu	Tavoite toteutui, koulutussuunnitelma laadittiin vuodelle 2024 ja sitä toteutettiin. Henkilöstöllä on ollut mahdollisuus käyttää kouluttautumiseen Edushousen laajaa verkko-koulutustarjontaa, johon kaikilla kunnan työntekijöillä on käytössään lisenssi. Lisenssin kautta toteutettiin henkilöstölle pakollinen tietoturva- ja tietosuojakoulutus.
	Koulutuksiin osallistuneiden määrä	Positiivinen kehitys aiempaan nähden	Tavoite ei toteutunut. Koulutuspäiviä oli aiempaa vähemmän. Myös koulutuslissenssin käyttäminen on ollut toivottua vähäisempää, eikä ole kehittynyt positiivisesti. Lisenssin säilyttämisestä toteutettiin myös henkilöstölle kysely. Lisenssi päädyttiin säilyttämään ainakin toistaiseksi, koska edelleen nähdään toivottavana jatkuvan koulutustarjonnan ylläpitäminen eikä korvaavaa palvelua ei ole löydetty tilalle.
Palkkaus on oikeudenmukaista, tasapuolista ja kannustavaa	Henkilökohtaisen palkanlisän käyttöönotto	Otettu käyttöön vuoden 2024 aikana / kaikki TES:t, pl. OVTES muut kuin osio G	Ei toteutunut, henkilökohtaisen palkanlisän käyttöönotto viivästyi vuoden 2025 alkupuoliskolle.
	Palkkauksen kokonaisuuden tarkastelu vuosittain; palkkatasavertailun toteuttaminen	Toteutettu	Tavoite toteutui osin. Järjestelyerien jaon yhteydessä tarkasteltiin korotusten tasapuolisuutta ja pyrittiin toisaalta kehittämään

			tehtäväkohtaisia palkkoja liitteiden sisällä vaativuutta vastaviksi. Palkkatasa-arvovertailua ei toteutettu.
Yhteistyötoimikunta ja työsuojelutoimikunta kokoontuvat säännöllisesti. Työsuojelun toimintaohjelma päivitetään ja työn riskien arviointi toteutetaan	Kokousten määrä Riskien arviointi	Vähintään 2 x / vuosi Toteutettu kaikissa yksiköissä	Toteutui. Yhteistyötoimikunta kokoontui 3 kertaa. Työsuojeluhenkilöstö on myös yhteistyötoimikunnan jäseniä. Työsuojeluhenkilöstö kokoontui lisäksi useita kertoja toteuttaen työn riskien arvioinnin kaikilta työpisteiltä sekä päivittäen työsuojelun toimintaohjelman 2025-2027. Työsuojelutoiminta on merkittävästi aktivoitunut aiemmista vuosista.
Toimivat työterveyspalvelut turvataan ja henkilöstöä tiedotetaan työterveyspalvelujen muutoksista	Yhteistyötapaaminen työterveyden edustajien kanssa / arviointi Työterveystiedottaminen	Vuosittain / reklamations määrä ja kehitys Tarvittaessa, vähintään puolivuosittain	Toteutui. Työterveyshuollon yhteistyötapaaminen järjestettiin kahdesti, puolivuositain. Henkilöstökyseleyn tulokset koskien tyytyväisyyttä työterveyspalveluihin toimitettiin työterveyteen ja niiden johdosta käytiin keskustelu sekä pyrittiin kehittämään tyytymättömyyttä aiheuttaneita tekijöitä. Työterveyshuollon Hyrynsalmen toimipiste oli kevätkaudella jonkin aikaa suljettuna tilaongelmien vuoksi, mutta avattiin jälleen uusissa tiloissa elokuussa. Toteutui. Henkilöstölle järjestettiin infotilaisuus työterveyden palveluista ja lisäksi tiedotettiin ajankohtaisista työterveysasioista 10 kertaa.

	Henkilöstölle toteutettu kysely työterveyspalveluista ja niiden toimivuudesta	1 x vuosi	Toteutui. Kysely toteutettiin syksyllä 2024. Kooste vastauksista toimitettiin työterveyteen sekä henkilöstölle.
Ajantasainen ja aktiivinen henkilöstön tiedottaminen, henkilöstölle turvataan hyvät mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa	Intranetin saaminen aiempaa aktiivisemmin käyttöön	Intranet aktiivisessa päivittäis- / viikoittaiskäytössä	Intranetin aktivoinnissa ei ole onnistuttu.
	Henkilöstötiedotteiden määrä	Vähintään 4 x / vuosi	Toteutui. Henkilöstöä on tiedotettu aktiivisesti ajankohtaisista asioista, keskimäärin kuukausittain + 2 kyselyä.
	Säännöllinen tiimipalaverikäytäntö kaikissa toiminnoissa	Tyytyväisyys toimintatapoihin	Toteutui. Tiimipalaverit pidetään kaikissa osastoissa / yksiköissä säännöllisesti.
Ateria- ja puhtaanapitalpalvelujen hallittu liikkeenluovutus	Henkilöstön ajantasainen tiedostus	Tyytyväiset asiakkaat ja tyytyväinen siirtyvä henkilöstö	Liikkeenluovutus sujui onnistuneesti ja suunnitelmien mukaan. Asiakastyytyväisyys ruoan laadun suhteen ei ole ollut täysin tavoitteiden mukaista.
Toimenpiteet:			
Yhteistyötoimikunta ja työsuojeluhenkilöstö kokoontuivat säännöllisesti. Työn riskien arviointi sekä työsuojelun toimintaohjelman päivitys toteutettiin. Työhyvinvointia pyrittiin kehittämään aktiivisella työterveysyhteistyöllä, esihenkilötoiminnalla, tiedottamisella ja henkilöstön kuulemisella, koulutusmahdollisuuksia tarjoamalla, virkistyspäiviä järjestämällä sekä työhyvinvointietuuksien avulla, jossa ePassin rinnalle uutena etuutena tarjottiin työsuhdepolkupyörä. (Ks. myös tekstit ja taulukko alla.)			
Resurssit (omat ja ostettavat):			
Hallintopalvelut tuottaa henkilöstöpalvelut. Palkanlaskenta ostetaan ulkoistettuna palveluna osana tahe -hankintaa Kuntalaskenta Oy:ltä. Työterveyshuollon palvelut hankitaan Mehiläinen Oy:ltä.			

Osaamisen kehittäminen ja johtaminen

Henkilöstöohjelma 2021–2024 otettiin käyttöön syksyllä 2021 henkilöstötyön vahvistamiseksi. Sen keskeisiä alueita ovat osaamisen, tehtäväkuvien ja palkkauksen, työhyvinvoinnin sekä esimiestyön kehittäminen. Etätyö ja joustotyöaika ovat niihin liittyvän ohjeen mukaisesti käytössä.

Vähenevät resurssit, laajenevat työtehtävät ja toimintaympäristön muutokset edellyttävät ammattitaitoista ja osaavaa henkilöstöä. Hyrynsalmen kunta kannustaa niin henkilöstöä kuin luottamushen-

kilöitäkin koulutukseen, mutta myös omatoimiseen osaamisen kehittämiseen. Vuodelle 2024 laadittiin työyhteisön kehittämissuunnitelma, joka korvasi aiemman henkilöstö- ja koulutussuunnitelman. Koulutuspoissaoloja oli vain 28 päivää, joka on merkittävästi aiempia vuosia vähemmän. Kunnalla on ollut jo neljän vuoden ajan käytössä Eduhousen koulutuslisenssi. Lisenssillä käytettävissä on laaja valikoima koulutuksia, suurin osa ajasta ja paikasta riippumattomia. Koulutuslisenssillä on tavoiteltu omatoimisen koulutuksen lisääntymistä ja monipuolistumista helpon ja edullisen lisenssin kautta. Sen kautta toteutettiin myös pakollinen tietoturva- ja tietosuojakoulutus kaikille tietotekniikkaa työssään käyttäville työntekijöille. Lisenssillä kouluttautuminen on ollut toivottua vähäisempää ja sen jatkon arvioimiseksi toteutettiin henkilöstökysely syksyllä 2024. Lisenssi kuitenkin päädyttiin säilyttämään ainakin toistaiseksi ja sen käyttöä pyritään aktivoimaan, myös mahdollisesti useampien pakollisten koulutusten kautta sekä luottamushenkilöiden koulutuksessa.

Johtoryhmä kokoontui noin kerran kuussa. Viranhaltijoiden johtoryhmä ja luottamushenkilöiden puheenjohtajisto kokoontuivat useita kertoja hieman vaihtelevalla kokoonpanolla eri teemojen ympärillä, mm. yhtiöiden asioihin liittyen.

Palkkaus ja henkilöstökustannukset

Tehtävän vaativuuden arviointiin (TVA) perustuva palkkaus on otettu käyttöön vuoden 2020 alusta. TVA –prosessin tuloksena laadittiin palkkaohjelma vuosille 2020–2021, jota on korjattu vuosien 2021–2024 aikana järjestelyvaraerien kohdennuksien kautta sekä yksittäisillä, toimenkuvien muutosten kautta tehdyillä palkantarkistuksilla. Keväällä 2023 hyväksyttiin malli henkilökohtaisen lisän käyttöön ottamiseksi kaikilla sopimusaloilla, pois lukien OVTES. Henkilökohtaisten lisien järjestelmään myös varattiin osa vuoden 2023 ja 2024 järjestelyeristä. Henkilökohtaista lisää ei kuitenkaan onnistuttu ottamaan käytäntöön vielä 2024 aikana, vaan käyttöönotto viivästyi keväälle 2025. Kunta on velvoitettu maksamaan järjestelyeristä varatut summat takautuvina, joten takautuva maksu realisoituu osaksi vuoden 2025 palkkakustannuksia.

Vuonna 2024 palkat nousivat kunta-alan sopimuskorotusten myötä 1.6.2024 + 2,27 %:n yleiskorotuksella (OVTES kahdessa osassa touko- ja kesäkuussa) sekä paikallisesti jaetuilla + 0,73 %:n (0,4 % + 0,33 %) järjestelyerällä ja kehittämisohjelmaerällä, jonka suuruus vaihteli sopimusaloittain 0,6 – 1 % välillä.

Koko henkilöstökulut laskivat tilinpäätösvuonna edellisestä vuodesta n. 3,3 %, palkkakulut n. 2,5 %.

Talouden toteuma

Hallinto- ja henkilöstöpalvelut ylittivät hieman talousarvion. Syynä tähän olivat ennakoitua suuremmat poistot, jotka oli budjetoitu palveluntuottajalta saadun virheellisen tiedon mukaan. Muuten talous toteutui suunnitellun mukaisesti.

1060 Hallinto- ja henkilöstöpalvelut (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	6 351,82	500,00	0,00	500,00	2 412,49	482,50%	-3 939,33
TOIMINTAKULUT	-515 894,39	-517 284,35	0,00	-517 284,35	-517 996,69	100,14%	-2 102,30
TOIMINTAKATE	-509 542,57	-516 784,35	0,00	-516 784,35	-515 584,20	99,77%	-6 041,63
Rahoitustuotot ja -kulut	238,08	0,00	0,00	0,00	137,41	-	-100,67
VUOSIKATE	-509 304,49	-516 784,35	0,00	-516 784,35	-515 446,79	99,74%	-6 142,30
Poistot ja arvonalentumiset	-5 645,60	-5 897,00	0,00	-5 897,00	-22 703,29	385,00%	-17 057,69
TILIKAUDEN TULOS	-514 950,09	-522 681,35	0,00	-522 681,35	-538 150,08	102,96%	-23 199,99
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-514 950,09	-522 681,35	0,00	-522 681,35	-538 150,08	102,96%	-23 199,99

			mon työllisyyspalveluiden henkilöstön kanssa pidetään yhteistyöpalaveri kuukausittain, Suomussalmen kanssa harvemmin tarpeen mukaan.
Tuotetaan vaikuttavaa työllisyyden hoidon palvelua	Työttömyyden väheneminen Työmarkkinatukimaksujen väheneminen	Työttömyysaste < 10 % Aleneva, < 120 000 €	Tavoitteet eivät toteutuneet: työttömyysaste 13,2% (joulukuu 2024), työmarkkinatukimaksut kasvoivat ja olivat noin 138 000 euroa.
Tuetaan nuorten työllistämistä kesätyösetelillä 8- ja 9-lk päättävillä ja toisen asteen opiskelijoille. Markkinoidaan aktiivisemmin sekä seteliä että kunnan omia kesäseteli -työpaikkoja.	Kesätyösetelien hakijamäärä Kunnan omiin tehtäviin työllistyvien määrä	25 hakijaa 5 henkilöä	Tavoitteet toteutuivat. Kesätyöseteliä haki 25 nuorta. Kunnan omiin tehtäviin työllistyi peräti 11 nuorta.
Resurssit (omat ja ostettavat):			
Palvelut hankitaan sopimuksella Paltamon työllisyyspalveluita. Toimintaa koordinoi kunnassa hallintopäällikkö, joka vastaa myös nuorten kesätyöseteleillä työllistämisestä.			
Työllisyyden hoidon resurssit jakaantuivat 2024 pääpiirteittäin seuraavasti:			
- palkkatukimäärärahoihin palkattavat (sivukuluineen) 67 000 - kuntaan palkattavat kesätyöntekijät 3 000 - avustukset yrityksille ja yhteisöille kesätyöntekijöistä 3 300 - työmarkkinatuen kuntaosuus 138 000 - Paltamon kunta, ostosopimus 49 000			

Työllisyyspalveluiden tuottaminen

Hyrynsalmen kunnan työllisyyspalvelut on vuoden 2018 alusta alkaen tuottanut sopimusperusteisesti Paltamon kunta, joka tuottaa työllisyyspalvelut myös Ristijärven kunnalle sekä eläke- ja kuntoutusselvittelyt myös Puolangan kunnalle. Paltamon kunta hoitaa sopimusperusteisesti myös työllisyyden kuntakokeilun viranomaistehtävät Paltamon, Hyrynsalmen ja Ristijärven osalta. Kuntouttavan työtoiminnan palveluita on hankittu ostopalveluna Suomussalmen kunnalta. Myös etsivän nuoristyön palvelut ostetaan Suomussalmen kunnalta.

Vuoden aikana suunniteltiin tiiviisti työllisyyspalveluiden tuottamista vuoden 2025 alusta, kun vastuu niistä siirtyy kokonaan kunnille. Kainuun kunnat sekä Kuusamo ja Taivalkoski solmivat jo edellisenä vuotena Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen. Yhteistoimintasopimusta täydennettiin toimivallan delegointisopimuksin sekä sopimuksin palveluiden tuottamisesta. Työllisyysalueen vastuukuntana toimii Kajaanin kaupunki, joka vastaa keskitetyistä palveluista. Henkilöasiakaspalvelu tuotetaan kunnissa. Hyrynsalmen kunnan osalta palveluiden tuottamisesta vastaa aiempaan tapaan Paltamo ja vieraskielisten asiakkaiden osalta Suomussalmi.

Työllisyystilanne

Hyrynsalmella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuussa 2024 jonkin verran edellisvuotta suurempi, ollen 13,2 % (11,9 % v. 2023). Työttömien määrä oli 95 henkilöä. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuussa 2024 12 % ja Kainuussa 12,2 %. Työttömien osuus oli hieman kasvanut edellisvuodesta sekä Kainuussa että koko maassa. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli Hyrynsalmella vain muutamia. Vastaavasti yli 50-vuotiaiden osuus työttömistä oli Hyrynsalmella Kainuun suurin, keskimäärin 62 %. Lähes kolmasosa työttömistä on pitkäaikaistyöttömiä. (Lähteet: TEM Työllisyyskatsaus 12/2024).

Hyrynsalmen työllisyyspalveluiden asiakasmäärät 2024

- Asiakkaita eläke- ja kuntoutusselvittelyssä (1.1.-13.12.2024) oli 28, joista seuraavat päätökset:
 - kuntoutustuki (määräaikainen työkyvyttömyyseläke): 5 + 5 jatkopäätöstä
 - kuntoutus: 7
 - sairauspäiväraha: 6 + 4 jatkopäätöstä
- Etsivä nuoristyö: palvelut ostetaan Suomussalmen kunnalta. Asiakasmääriä ei tiedossa; asiakasmäärät esitetään ko. kuntien yhteisenä lukuna asiakkaiden identiteetin suojelemiseksi.

Kesätyö

Kesällä 2024 oli käytössä aiempien vuosien tapaan nuorten kesätyöseteli. Hyrynsalmen kunta myönsi setelin peruskoulun 8- ja 9-luokkalaisille sekä Hyrynsalmella kirjoilla oleville toisen asteen opiskelijoille. 8-luokkalaisille seteli myönnettiin 1-3 viikoksi, 9-luokkalaisille ja sitä vanhemmille 2-3 viikoksi. Setelin arvo oli 100 euroa / viikko.

Vuonna 2024 kesätyösetelillä oli töissä 8-luokan päättäneitä 9 henkilöä, 9-luokan päättäneitä 10 henkilöä ja toisen asteen opiskelijoita 6 henkilöä. Kokonaisuudessaan kesätyöseteleitä myönnettiin edellisvuotta vastaavasti. Kunnan palveluksessa oli jopa 11 kesätyöntekijää, joka oli lähes kaksinkertainen määrä edellisvuoteen nähden.

Talouden toteutuminen

Kokonaisuudessaan työllistäminen ylitti talousarvion n. 26 000 eurolla. Ylitys johtui arvioitua suuremmista työllistämistuella palkattujen palkkakustannuksista sekä työmarkkinatukimaksuista.

1070 Työllistämistoimenpiteet (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	25 930,84	20 000,00	0,00	20 000,00	46 869,88	234,35%	20 939,04
TOIMINTAKULUT	-222 266,58	-224 692,10	0,00	-224 692,10	-277 369,65	123,44%	-55 103,07
TOIMINTAKATE	-196 335,74	-204 692,10	0,00	-204 692,10	-230 499,77	112,61%	-34 164,03
VUOSIKATE	-196 335,74	-204 692,10	0,00	-204 692,10	-230 499,77	112,61%	-34 164,03
TILIKAUDEN TULOS	-196 335,74	-204 692,10	0,00	-204 692,10	-230 499,77	112,61%	-34 164,03
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-196 335,74	-204 692,10	0,00	-204 692,10	-230 499,77	112,61%	-34 164,03

Elinvoimapalvelut ja hanketoiminta

Elinvoimapalvelut			
Perustehtävä: Elinkeinojen kehittäminen ja yritysneuvonta, hankeneuvonta- ja hallinnointi (elinkeinohankkeet), lomatonnttien ja huoneistojen myynti / markkinointi ja Kiinteistö Oy Ahmahakan ja Kiinteistö Oy Hyrynsalmen Virastotalon toimitusjohtajan tehtävät.			
Strategiset tavoitteet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:

Tukea ja myötävaikuttaa Hyrynsalmen Ukkohallan kehittymistä ja turvata maa- ja metsätalouden ja teollisuuden nykyiset työpaikat.	Hanketoiminta Työpaikkojen kehitys	Säilyttää nykyiset työpaikat	Työpaikkojen turvaamisessa ei olla täysin onnistuttu. Hanketoiminnalla on vauhditettu Ukkohallan matkailualueen kehittymistä.
Matkailun kehittymisen 5–7 prosentilla vuosittain	Matkailutulon kehitys Työpaikkojen kehitys Yritysten liikevaihdon kehitys	Matkailutulo 10–11 miljoonaa 15 prosentin kasvu liikevaihdossa	Arvio on, että matkailutulo ei ole kehittynyt myönteisesti kotimaan markkinoiden osalta mutta kansainvälisten matkailijoiden määrä on kasvanut.
Ukkohallan vuokrauskäytössä olevien vuodepaikkojen kasvattaminen	Vuodepaikkojen kehitys	15–20 uutta lomahuoneistoa	Uusia huoneistoja valmistui 5 kappaletta.
Myötävaikuttaa tuulivoimapuistojen lisärakentamiseen ja aurinkoenergian käyttöönottoon	Uudet hankkeet	1 uusi puisto uusiutuvalle energialle	Hanketoiminnalla on pyritty edistämään mm. tuulivoimapuistojen lisärakentamista, tavoitteessa ei onnistuttu.
Toiminnalliset tavoitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:
Säilyttää ja kasvattaa matkailuyritysten liikevaihtoa ja työpaikkoja mm. hanketoiminnalla.	Uudet EU-hankkeet Vuodepaikkojen määrän kehitys ja käyttöasteet Tonttiesittelyt, lukumäärä	Hanketoiminta kasvaa uusiutuvan energian osalta ja muu hanke-toiminta pysyy ennallaan tai kasvaa hie-man. Hankkeita toteutetaan ja hallinnoidaan itse tai KAMK:n kanssa.	Hanketoiminta on edesauttanut Ukkohallan kansainvälistymistä. Ulkomaalaisten matkailijoiden määrä on kasvanut. Hanketoiminnalla on edistetty mm. uusiutuvan energian hankkeita ja investointeja, jotka mahdollisesti toteutuvat vuosien 2025–2027 aikana.
Turvata Suopotkupallon MM-kisojen järjestäminen Hyrynsalmen kunnassa Vuorisuolla, mikäli tapahtuma pystytään järjestämään. Tapahtuma lisäisi alueen tunnettavuutta sekä vetovoimaa	Tapahtumiin lukumäärä ja osallistujat Suopotkupallon MM-kisojen joukkue määrää	Suopotkupallon MM-kisoissa 150 joukkuetta	Suopallon MM-kisoissa oli 139 joukkuetta. Joukkue määrää kasvoi edellisestä vuodesta

myös muiden tuotantojen ja tapahtumien kautta.			
Turvata maa- ja metsätalouden työpaikat	Työpaikkojen lukumäärä	Säilyy nykyisellään	Maa- ja metsätalouden työpaikat ovat vähennemässä pitkällä aikajänteellä
Tuulivoimapuistojen toiminnan turvaaminen ja kehittäminen	Kaavoitusprosessien eteneminen	Kunta hoitaa sujuvasti oman roolinsa kaavoituksissa	Kunta on linjannut tuulivoimatuotannon kaavoitusprosesseilla

Toimenpiteet:

Toimenpiteiden pääasiallinen sisältö toimintakertomusvuonna:

- Hanke- ja yritystilaisuudet ja koulutukset
- Messut
- Hankesuunnittelu
- Neuvonta
- Kaavoitukset
- Tonttien / huoneistojen myynti
- Sopimusten valmistelu ja ajan tasalla pitäminen

Resurssit (omat ja ostettavat):

Kehityspäällikkö + hankehenkilöiden työpanos 0,5 htv + 0,8 htv ja ostopalvelut. Suopotkupallokoordinaattori 0,3 htv.

Elinvoimapalvelujen talouden toteutuminen

Elinkeino- ja matkailupuolen talouden toteuma on talousarvion mukainen.

120 Elinvoimapalvelut (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	57 091,96	30 000,00	0,00	30 000,00	29 655,37	98,85%	-27 436,59
TOIMINTAKULUT	-201 717,28	-220 589,89	0,00	-220 589,89	-220 542,37	99,98%	-18 825,09
TOIMINTAKATE	-144 625,32	-190 589,89	0,00	-190 589,89	-190 887,00	100,16%	-46 261,68
UUSIKATE	-144 625,32	-190 589,89	0,00	-190 589,89	-190 887,00	100,16%	-46 261,68
TILIKAUDEN TULOS	-144 625,32	-190 589,89	0,00	-190 589,89	-190 887,00	100,16%	-46 261,68
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-144 625,32	-190 589,89	0,00	-190 589,89	-190 887,00	100,16%	-46 261,68

Hanketoiminta

Hanketoiminnan talouden toteutuminen

Hankkeiden tulot ja menot ovat toteutuneet lähes suunnitelmien mukaisesti, omissa suurissa hankkeissa toimintakate on jopa talousarviota parempi. Hankkeiden menot ja tulot tasapainottuvat tulevan talousarviovuoden 2025 aikana.

Hankkeiden maksuosuudet		2024
1.	Mustarinda	2 000
2.	KAMK, Kuntapalvelut 2023	2 673

3.	KAMK, Kainuun Kelkka -hanke	1 585
4.	Kate-Kainuun mielenterveysohjelma	889
5.	Arvoresi 2	1 000
6.	Ylä- ja Itä-Kainuun vihreän siirtymän osaamiskeskus	10 000
7.	Uudistuvaa vetovoimaa matkailuun – Arctic Lakeland Kainuu	1 671
8.	Muut hankkeet suunnittelussa: Kalalle-hanke, Ukkohallan ja Paljakan matkailualueen kehittämishanke ja yritysten kansainvälistymispolku-hanke	4 000
	Yht.	23 818

(Sis. kustannuspaikat: Uudistavaa vetovoimaa matkailuun - Arctic Lakeland Kainuu -hankkeen, Vihreä siirtymä, Ylä- ja Itä-Kainuun osaamiskeskus -hankkeen ja projektien kuntaosuudet.)

130 Hanketoiminta (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	-2 376,27	156 300,00	0,00	156 300,00	339 716,47	217,35%	342 092,74
TOIMINTAKULUT	-53 822,84	-209 133,30	0,00	-209 133,30	-356 717,35	170,57%	-302 894,51
TOIMINTAKATE	-56 199,11	-52 833,30	0,00	-52 833,30	-17 000,88	32,18%	39 198,23
VUOSIKATE	-56 199,11	-52 833,30	0,00	-52 833,30	-17 000,88	32,18%	39 198,23
TILIKAUDEN TULOS	-56 199,11	-52 833,30	0,00	-52 833,30	-17 000,88	32,18%	39 198,23
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-56 199,11	-52 833,30	0,00	-52 833,30	-17 000,88	32,18%	39 198,23

Maaseutupalvelut

Yhteistoimintasopimus maaseutuhallinnon tehtävien järjestämisestä on uusittu 2023. Sopimus koskee kunnan maaseutuhallintoviranomaiselle säädettyjä tehtäviä ja se sisältää kaikki kunnan maaseutuviranomaiselle säädettyt tehtävät ja palvelut. Maaseutuhallinnon järjestämisestä annetun lain mukainen toiminta Hyrynsalmen, Paltamon, Puolangan, Ristijärven ja Suomussalmen kunnissa on järjestetty isäntäkuntamallilla, jossa isäntäkuntana toimii Puolangan kunta.

Talousarvion toteutuminen

Yhteistyö sopimuskuntien kesken on sujunut hyvin. Talousarvio toteutui sekä toiminnallisesti että taloudellisesti suunnitelman mukaisesti. (ks. seuraava taulukko).

Vuonna **2024** tukihakemuksen jätti **37** tilaa, joista **6** oli maidontuotantoa ja lisäksi muutamia tiloja, joilla oli kotieläimiä. Porovahinkoja Hyrynsalmen kunnan alueella oli **104**.

Palveluun käytettävästä työajasta reilut $\frac{3}{4}$ kuluu viljelijätukihallintoon (hakemusten käsittely, maksutukset, raportointi, koulutukset, kouluttaminen/tiedottaminen, palaverit/kokoukset ja muut hallinnolliset tehtävät). Loppu $\frac{1}{4}$ on pääosin muita maaseutuhallinnon tehtäviä (poro- ja riistavahinkojen käsittely, eläintenpitorekisterin ylläpito, lausunnot ja arviot yms. viranomaistehtävät). Jonkin verran työaikaa kuluu myös erilaisten asioiden valmisteluun ja yleiseen toimistotyöhön; kokonaistyöpanos Hyrynsalmen osalta on n. 0,5 htv.

140 Maaseutupalvelut (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTAKULUT	-38 882,83	-30 803,00	0,00	-30 803,00	-29 303,21	95,13%	9 579,62
TOIMINTAKATE	-38 882,83	-30 803,00	0,00	-30 803,00	-29 303,21	95,13%	9 579,62
VUOSIKATE	-38 882,83	-30 803,00	0,00	-30 803,00	-29 303,21	95,13%	9 579,62
TILIKAUDEN TULOS	-38 882,83	-30 803,00	0,00	-30 803,00	-29 303,21	95,13%	9 579,62
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-38 882,83	-30 803,00	0,00	-30 803,00	-29 303,21	95,13%	9 579,62

2.3.3 Sivistyslautakunta/Sivistyspalvelut

Talousarvion toteutuminen

Kokonaisuutena sivistyslautakunta onnistui saavuttamaan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteensa (ks. seuraava taulukko), vaikka toimintakulut ylittyivät. Toimintakuluissa ylitystä muodostui eniten perusopetuksessa mm. henkilöstökuluissa ja asiakaspalvelujen- sekä aineiden ja tarvikkeiden ostoissa. Kansalaisopistossa ylitystä muodostui asiakaspalvelujen ostoissa Kianta-Opistolta. Sivistyspalvelut hallinnossa toimintakulujen ylitys johtui pääosin ICT-palvelukustannuksista, vaikka kunnanvaltuusto myönsi (12.11.2024 § 29) sivistyspalvelut hallinnolle käyttötalouden lisämäärärahaa järjestelmien ylläpitokustannuksiin 9 500,00 € vuoden 2024 hyväksyttyyn talousarvioon.

Varhaiskasvatuksessa, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimessa tilikauden tulos oli ylijäämäinen. Varhaiskasvatuksessa jäi kotihoitontukea käyttämättä noin 43 000 euroa. Lisäksi varhaiskasvatus haki käyttötalouden lisämäärärahaa vuoden 2024 hyväksyttyyn talousarvioon 98 500 euroa (KV 12.11.2024 § 29) vakinaisten/määräaikaisten palkkojen ylitykseen. Säästöä tuli myös palvelujen sekä aineiden ja tarvikkeiden ostoissa.

Kulttuuripalveluissa (sis. kulttuuritoimi, museo ja musiikki- ja taidekasvatus) säästöä tuli mm. asiakaspalvelujen ostoissa. Vapaa-aikatoimessa henkilöstökulut, puhtaanapito- ja muut palvelut sekä aineet ja tarvikkeet -kustannukset olivat suunniteltua pienemmät. Kirjasto onnistui saavuttamaan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet hyvin.

30 Sivistyspalvelut (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht % 2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	290 880,65	7 200,00	0,00	7 200,00	168 896,67	2345,79%	-121 983,98
TOIMINTAKULUT	-4 157 471,37	-4 011 629,76	-143 000,00	-4 154 629,76	-4 358 535,88	104,91%	-201 064,51
TOIMINTAKATE	-3 866 590,72	-4 004 429,76	-143 000,00	-4 147 429,76	-4 189 639,21	101,02%	-323 048,49
Rahoitustuotot ja -kulut	452,78	0,00	0,00	0,00	-808,05		-1 260,83
VUOSIKATE	-3 866 137,94	-4 004 429,76	-143 000,00	-4 147 429,76	-4 190 447,26	101,04%	-324 309,32
Poistot ja arvonalentumiset	-2 650,56	0,00	0,00	0,00	-4 601,03		-1 950,47
TILIKAUDEN TULOS	-3 868 788,50	-4 004 429,76	-143 000,00	-4 147 429,76	-4 195 048,29	101,15%	-326 259,79
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 868 788,50	-4 004 429,76	-143 000,00	-4 147 429,76	-4 195 048,29	101,15%	-326 259,79

Sivistyspalvelut hallinto

Perustehtävä:

Koordinoida ja johtaa sekä kehittää sivistystoimialan palveluja (joista valtaosa lakisääteisiä).

Strategiset tavoitteet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
Koordinoida ja mahdollistaa sivistystoimialan eri toimijoiden edellytykset tuottaa, ylläpitää ja kehittää palveluja	Palvelun laatua seurataan yksiköittäin ja jaetaan hyviä käytänteitä yksiköiden välillä säännöllisesti	Palvelutaso pysyy vähintään ennallaan ja monipuolistuu	Tavoite toteutui. Palvelutaso pysyi ennallaan ja monipuolistui mm. kirjastopalveluiden ja nuorisopalveluiden osalta.

Antaa kuntalaisille mahdollisuudet har- rastustoimintaan, vir- kistykseen, elinikäi- seen oppimiseen ja it- sensä kehittämiseen	Kehitetään/lisätään tarjontaa kaikenikäiset kuntalaiset huomioi- den	Vapaa-aikatoimen li- säresurssien myötä tarjonta lisääntyy ja sitä voidaan kohden- taa paremmin eri ikä- ryhmiin	Tavoite toteutui. Lisäresurssien myötä tarjonta lisääntyi ja sitä voitiin tarjota säännöllisemmin sekä kohdentaa paremmin eri ikäryhmiin. Tämä näkyi mm. nuokkari- toimintaan osallistu- neiden nuorten mää- rän runsaana kas- vuna.
Toiminnalliset ta- voitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:
Tukea yksiköiden toi- mintaa, huolehtia yh- teisestä koordinaa- tiosta ja yhteistyöstä sekä kehitystehtä- vistä.	Hankkeiden määrä, laatu ja laajuus Tiivistää eri yksiköi- den välistä yhteistyötä	Hankkeiden määrä pysyy samalla tasolla; hankkeiden omarahoi- tus n. 12000–15000 t €.	Tavoite ei täysin to- teutunut. Hankkeiden määrä ja omarahoi- tusosuudet hieman nousseet. Tavoite toteutunut. Yhteistyö yksiköiden välillä toimii ja on tii- vistä.
Motivoitunut, hyvin- voiva ja työhönsä si- toutunut henkilöstö.	Henkilöstön täyden- niskoulutukset Poissaolot/hen- kilö/vuosi valtakunnal- lisesti keskimääräi- sellä tasolla Kehityskeskustelut/to- teutuminen 100 % Palavereiden määrä	Henkilöstön vaihtu- vuus pieni Henkilöstö osallistuu aktiivisesti koulutuk- siin koulutuslisenssiä hyödyntäen Poissaolot eivät li- säänny Kehityskeskustelut väh. joka toinen vuosi Osastopalaverit keski- määrin joka toinen kuukausi	Tavoite toteutunut. Tavoite toteutunut. Työn kannalta tärkei- siin koulutuksiin osal- listuttu (mm. tieto- turva- ja tietosuoja liit- tyviin koulutuksiin Edu-lisenssin kautta) Tavoitteeseen ei ole päästy. Poissaolot ovat hieman kasva- neet. Tavoite toteutunut. Tavoite toteutunut. Osastopalaverit pi- detty n. 1,5 kuukau- den välein.
Sisäinen ja ulkoinen viestintä Kannustetaan elinikäi- seen oppimiseen	Osallistuja-/käyttäjä- määrä	Monipuolinen ja eri- ikäryhmät huomioiva palvelu kansalais-	Tavoite toteutunut. Kansalaisopiston pal- velutaso pysynyt vä- hintään ennallaan.

		opistossa ja kirjastossa	Kirjaston palvelut monipuolistuneet ja uudistuneet.
Toimenpiteet:			
Lähtökohtana toimintakertomusvuoden toiminnalle on ollut seuraavien suunniteltujen toimenpiteiden mukainen toiminta: • Haetaan hankerahoitusta vuosittain. Ne edistävät palveluiden toimintaa, saatavuutta ja laatua sekä henkilöstön osaamista. • Kehityskeskustelut pidetään vähintään joka toinen vuosi. • Tyhy-toiminta säännöllistä. • Kehitetään edelleen sivistystoimen tulosityksiköiden sekä kunnan osastojen välistä yhteistyötä ja viestintää. • Tehdään yhteistyötä Kainuun sivistystoimien tulosityksiköiden välillä. • Koulutustarjonta tasapainossa suhteessa tarpeisiin.			
Resurssit (omat ja ostettavat):			
Sivistyspalvelujen osastopäällikkö 0,5 Toimistos sihteeri 0,7			

Tavoitteiden toteutuminen

Sivistyslautakunta kokoontui vuoden 2024 aikana 8 kertaa; talousarvio ylittyi hieman.

300 Sivistyshallinto (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	1 717,69	5 000,00	0,00	5 000,00	1 687,85	33,76%	-29,84
TOIMINTAKULUT	-192 796,71	-191 161,00	-9 500,00	-200 661,00	-209 627,65	104,47%	-16 830,94
TOIMINTAKATE	-191 079,02	-186 161,00	-9 500,00	-195 661,00	-207 939,80	106,28%	-16 860,78
VUOSIKATE	-191 079,02	-186 161,00	-9 500,00	-195 661,00	-207 939,80	106,28%	-16 860,78
TILIKAUDEN TULOS	-191 079,02	-186 161,00	-9 500,00	-195 661,00	-207 939,80	106,28%	-16 860,78
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-191 079,02	-186 161,00	-9 500,00	-195 661,00	-207 939,80	106,28%	-16 860,78

Varhaiskasvatus

Perustehtävä:

Perustehtävänä on järjestää lakisääteisiä varhaiskasvatuspalveluja lapsiperheille.

Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallisen ja tavoitteellisen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on:

- tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista
- edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta
- ehkäistä syrjäytymistä
- tukea huoltajia kasvatustyössä ja mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada yleistä, tehostettua tai erityistä tukea siten kuin varhaiskasvatuslaissa on säädetty inklusiivisten periaatteiden mukaisesti.

Strategiset tavoitteet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
--------------------------------	-----------------------	--------------------------	----------------------

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman jalkauttaminen ja haltuunotto	Toiminnallisen tasa-arvo ja yhdenvertaisuuden toteutumisen seuranta	Varhaiskasvatus on tasa-arvoista ja yhdenvertaista	Tavoite toteutunut osittain. Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusselvitystä jatkettiin syksyllä 2024. Selvitys jatkuu vielä vuoden 2025 alussa erilaisten havainnointimenetelmien avulla, jonka jälkeen sitten katsotaan esille nousseita varhaiskasvatuksitoiminnan kehittämis-kohteita. Prosessi kestää vuoteen 2025.
Toiminnalliset tavoitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:
Pedagogiikan ja tiimityön kehittäminen jatkuu Hyrynsalmen varhaiskasvatuksessa	Tiimipalavereiden määrä (päiväkodin yhteiset, varhaiskasvatuksen opettajien ja ryhmien omat tiimit)	Hyvä yhteistyö ja laadukas varhaiskasvatus	Tavoite on toteutunut. Päiväkodin yhteiset tiimipalaverit 1x/viikko. Tiimien omat palaverit 1x/viikko. Varhaiskasvatuksen opettajien peda-tiimit 1x/kuukausi.
Henkilöstön ammatillisen osaamisen vahvistaminen ja kehittäminen koulutussuunnitelman mukaisesti	Koulutuspäivien määrä	Henkilöstö osallistuu ammatillisiin koulutuksiin	Tavoite on toteutunut. Työn kannalta tärkeitä koulutuksia 10, joihin henkilöstö on osallistunut (muun muassa EA1-koulutus, Inklusiivinen varhaiskasvatus ja neurokirjon lapset, Lapselle mielekästä tiedekasvatusta leikin ja tarinoiden kautta, Matematiikkaa kotileikissä ja löytöretkillä jne.)
Yleisen, tehostetun ja erityisen tuen järjestäminen inklusiivisten periaatteiden mukaisesti	Toteutuneet varhaiskasvatuksen erityisopettajan (VEO) asiakasmäärät	Kaikki tukea tarvitsevat lapset saavat tuen	Tavoite toteutunut. Kaikki tukea tarvitsevat lapset (4 lasta) ovat saaneet varhaiskasvatuksen erityisopettajan antamaa tukea
Toimenpiteet:			

Seuraavien suunniteltujen toimenpiteiden mukainen toiminta toimintakertomusvuonna (ks. myös toimintaa kuvaavat tekstit tämän taulukon jälkeen):

Toiminnallisen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman jalkauttamiseen laadittu seurantamenetelmät (lomakkeet, haastattelut, videointi).

Kaikkien tiimien säännöllinen kokoontuminen

Toteutetaan vuosittaista koulutussuunnitelmaa

Kolmitasoisien tuen toteutuminen

VEO-palvelut tarjotaan väh. 1x/vko/tuen tarvitsija. Lisäksi VEO-palvelut ryhmissä työn ohessa tehtynä.

Resurssit (omat ja ostettavat):

1 varhaiskasvatuspäällikkö/päiväkodinjohtaja

5 varhaiskasvatuksen opettajaa (yksi toimii varajohtajana sekä erityisopettajana, 2 määrääikaista 31.12.2024)

7 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa

1 päiväkotiaavustaja

1 seurakunnan lastenohjaaja (osa-aikainen, työaika 68 %)

Wilma-varhaiskasvatusohjelma otettiin käyttöön 1.1.2024.

Tuen tarpeeseen vastaaminen varhaiskasvatuksessa - hanke sai erityisavustusta Opetus- ja kulttuuriministeriöstä ja työntekijä aloitti hankkeessa 1.8.2024. Työntekijä on toiminut lapsiryhmissä viikoittain mahdollistaen pienryhmätoiminnan sekä tuen antamisen lapsille.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 12.12.2024 valtione erityisavustusta Digitaalisen laadun arviointijärjestelmän (Valssi) käyttöönoton tukemiseen vuodelle 2025. Avustus käytetään vuoden 2025 aikana.

Kiurujen 12-paikkainen varhaiskasvatusryhmä on toiminut edelleen Sopulan rivitalossa, koska kaikki lapset eivät ole mahtuneet päiväkotiin.

Henkilöstön EA1-koulutus maaliskuussa.

Toiminta palohälytystilanteissa järjestettiin päiväkodissa tammikuussa.

Vireko-ruokapalvelu sekä Sol-siivouspalvelu aloittivat toimintansa 1.2.2024.

Muuta varhaiskasvatuksen toimintaa vuonna 2024

- Jekku-jänö vieraili päiväkodilla ja liikutti/leikitti lapsia pihalla
- Sellisti ja laulaja Seeli Toivio konsertoi marraskuussa
- perinteiset kevät- ja joulujuhlat pidettiin Yhtenäisyyskoulululla
- halloween-juhlat syksyllä
- äitienpäivä aamupalatarjoilu ja -isänpäiväkahvittelut
- vanhempainilta keväällä
- viikoittain jumppatuokiot koululla
- lähialueen ulkoilu- ja liikuntapuiston hyödyntäminen ulkoilussa
- retki Suomussalmelle keväällä
- olympialaiset syksyllä
- Romaales-konsertti koululla, viskarit osallistuivat

Vauvarahaa maksettiin vuonna 2024 3000,00 euroa.

Joulukuussa oli varhaiskasvatuksessa yhteensä 48 lasta.

Toiminnalliset- ja strategiset tavoitteet ovat toteutuneet pääosin suunnitellusti. Varhaiskasvatus haki käyttötalouden lisämäärärahaa vuoden 2024 hyväksytyyn talousarvioon 98 500 euroa (KV 12.11.2024 § 29) vakinaisten/määräaikaisten palkkojen ylitykseen. Kesällä 2024 lasten hoidontarve oli suuri ja päiväkodin lisäksi Kiurujen ryhmä oli koko kesän auki. Vuorohoidontarvetta oli paljon viikonloppuisin, iltaisin sekä öisin, joten resurssien tarve on ollut suuri. Varhaiskasvatuksessa jäi mm. kotihoidontukea käyttämättä noin 43 000 euroa. Säästöä tuli myös palvelujen sekä aineiden ja tarvikkeiden ostoissa. Kokonaisuutena vuoden 2024 tilikauden ylijäämä on noin 57 000,00 euroa.

Lasten kotihoidontukea maksettiin noin 55 000,00 euroa. Lasten kotihoidontuesta jäi käyttämättä noin 43 000 euroa.

Lasten vanhemmille tehtiin asiakastyytyväisyyskysely keväällä 2024, keskiarvo oli 4,46 (max 5).

Tunnusluvut:

Kokonaismenot €/asukas ja koko talousarvioraami on kasvanut – mutta toiminta toteutui alle budjetin (ks. seuraavat taulukot).

Vuosi	2019	2020	2021	2022	2023	2024
€/asukas	354	348	379	389	434	528

310 Varhaiskasvatus (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	21 454,86	0,00	0,00	0,00	4 004,46	-	-17 450,40
TOIMINTAKULUT	-927 956,37	-1 017 154,52	-98 500,00	-1 115 654,52	-1 062 952,61	95,28%	-134 996,24
TOIMINTAKATE	-906 501,51	-1 017 154,52	-98 500,00	-1 115 654,52	-1 058 948,15	94,92%	-152 446,64
Rahoitustuotot ja -kulut	540,78	0,00	0,00	0,00	220,00	-	-320,78
VUOSIKATE	-905 960,73	-1 017 154,52	-98 500,00	-1 115 654,52	-1 058 728,15	94,90%	-152 767,42
TILIKAUDEN TULOS	-905 960,73	-1 017 154,52	-98 500,00	-1 115 654,52	-1 058 728,15	94,90%	-152 767,42
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-905 960,73	-1 017 154,52	-98 500,00	-1 115 654,52	-1 058 728,15	94,90%	-152 767,42

Perusopetus

Perustehtävä:

Alkuopetuksen opetuksellinen tehtävä on tuottaa oppilaalle uutta tietoa ja oppimisen iloa. Tärkeätä on ohjata lapsi oppimaan. Hänen yksilöllistä kasvuaan ja kehitystään tuetaan. Lasta kannustetaan omatoimisuuteen, tiedon hankkimiseen, kriittisyyteen ja vuorovaikutukseen muiden kanssa.

Koko perusopetuksen, joka on kunnan laajin ja vahvimmin resursoitu vastuualue, kasvatuksellisenä tehtävänä on tuottaa terveen itsetunnon omaavia, suvaitsevaisia nuoria, jotka sisäistävät perusopetuksen arvopohjan.

Koko perusopetuksen opetuksellisena tehtävänä on taata oppilaille oppimisen taso, joka antaa päättövaiheessa monipuoliset jatko-opintomahdollisuudet ja valmiudet elinikäiseen oppimiseen.

Strategiset tavoitteet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
Tieto- ja viestintäteknikan käyttäminen opetuksessa nykyaikaisilla välineillä ja ohjelmilla	Palautteet ja jatkuva havainnointi luokissa ja TVT-suunnitelman toteutuminen	Tieto- ja viestintäteknikkaa hyödynnetään sujuvasti	Tavoite toteutunut. Tieto- ja viestintäteknikkaa käytetään opetuksessa säännöllisesti.

			Kaikilla 7-9 lk oppilailla kaikilla tietokoneet. Digitutor tunteja on käytetty resurssien mukaan.
Lasten ja nuorten tasapainoisen oppimisen, kasvun ja kehityksen edistäminen ja tukeminen	Riittävä ja monipuolinen tuki opiskelija-huollossa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa	Lukeva koulu – toimintatapa pysyväksi	Tavoitteessa on edetty sekä ala- että yläluokilla.
Oppilaiden jatko-opintojen ja ammatinvalinnan kannalta tarpeellisten tietojen ja taitojen saavuttaminen	Työelämään tutustuminen Valtakunnalliset kokeet (6 ja 9 lk)	Kaikki oppilaat saavuttavat jatko-opintoihin edellyttävän osaamistason	Tavoite toteutunut. Kaikki saivat jatko-opintopaikan, poikkeuksena yksi jatkuvassa haussa
Toiminnalliset tavoitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:
Koulujen TVT (tieto- ja viestintäteknologia) -suunnitelman käyttöönotto	TVT-laitteiden määrä/oppilas	TVT-laitteiden käyttö sujuvaa, monipuolista ja tarkoituksenmukaista	Tavoite toteutunut.
Koulu toimii kiusaamisen vastaisessa toiminnassa.	KiVa-koulu ja Verso- sovittelu	Kiusaaminen ja häirintä vähenee	Tavoite pääosin toteutunut. Puututaan aktiivisesti. Pyritään enemmän parantamaan luokkahenkeä joka luokka-asteella esim. lukuvuosi aloitetaan museoviikoilla luokkien ryhmäytymisillä museolla. Versotoimintaan ei ollut osallistujia. KiVa kyselyihin vastattiin melkein 100 %, Kiusaamisasiat painottuvat yleensä keväeseen. 1/3 oppilaista kokee kouluhallengittomuutta. Seksuaalista häirintää kokee 13 %.
Edistää lasten ja nuorten hyvinvointia, koulunkäyntiä ja opiskelua sekä osallisuutta	Laatutyöhön liittyvät kyselyt esim. työsuunnitelma	Työsuunnitelma toteutuu	Toteutunut suunnitelman mukaisesti

Kaikki perusopetuksen päättäneet oppilaat pääsevät jatko-opintoihin	Yhteishaun tulokset Päättötodistuksen saaneet, % ikäluokasta	Kaikki perusopetuksen päättäneet oppilaat pääsevät jatko-opintoihin	Tavoite toteutunut. Kaikki ovat saaneet päättötodistuksen ja päässet jatko-opintoihin.
Toimenpiteet: Seuraavien suunniteltujen toimenpiteiden mukainen toiminta toimintakertomusvuonna (ks. myös teksti myöhemmin; kohdassa Tavoitteiden toteutuminen ja Keskeiset toimenpiteet): Kaikilla 8–9 luokan oppilailla käytössä henkilökohtaiset koneet: toteutunut, käytössä kaikilla 7–9 luokan oppilailla. Opiskeluhuollon yhteistyötä tehdään hyvinvointialueen kanssa: yhteistyö pääosin oppilashuollon toimijoiden kanssa ja heidän kautta tuleva yhteistyö hyvinvointialueelle. Sairaalakoulussa olo lisääntynyt merkittävästi. Valtakunnallinen kouluterveyskysely (OPH) joka toinen vuosi, ei vuonna 2024 Move-testit 5. ja 8. luokkalaisille: Move-tulokset ovat Kainuun tasolla heikot. Hyrynsalmi ei ole poikkeus, mutta pienten ryhmäkokojen takia tuloksia ei julkaista ja niitä ei voi verrata edelliseen vuoteen. Yhteiset hankkeet eri kuntien kanssa: DOC hankkeen kautta koulutusta Yhteishaku ja Valpas –seuranta: Yhteishaku toteutunut suunnitellusti, kaikki hakeneet ja kaikki aloittaneet opiskelun. Valpas oppilaita ei ole ollut.			
Resurssit (omat ja ostettavat): Vuosiluokat 0–9 yh - perusopetusryhmät 10 - oppilasryhmät: 9–18 mini-max oppilasryhmäkoot Erityisopetus - pienryhmä 3–6 luokat 1 - pienryhmä 7–9 luokat 1 Henkilökunta (Perusopetus) - rehtori/sivistyspalvelujen osastopäällikkö 1 - opo-apulaisrehtori 1 - lehtorit 5 - luokanopettajat 8 - tuntiopettaja 1 - erityisluokanopettaja 3 - erityisopettaja 1 - toimistos sihteeri 1 - koulunkäynninohjaajat 4,6 - aamu- ja iltapäiväkerhon ohjaaja 0,4 - nuorisotyöntekijä 0,3			

Tavoitteiden toteutuminen

Yhtenäiskoululla toimii kolme tiimiä, joissa opettajat kehittävät tiimin tavoitteiden mukaista koulun arkea. Koululla on käytössä päivitetty turvallisuussuunnitelma ja koululla on pidetty suunnitelmaan kuuluvia harjoituksia ja koulutuksia.

Laatutyö on osa perusopetuksen toimintaa ja arviointia. Laatutyöhön liittyen on tehty kysely:

Alkuopetuksen kysely (ES-2 lk): selvitetty oppimisen tasoon liittyvästä huolesta koulupäivä ja AP/IP hoidon osalta.

Wilma on pääsääntöinen yhteydenpito ja tiedottamisen väline.

Taloudelliset tavoitteet ovat pääosin toteutuneet suunnitellusti. Odottamattomia lisämenoja on tullut sairaalakoulujaksojen kustannuksista sekä lastensuojelullisin perustein sijoitettujen lasten kotikuntakorvauksista.

Keskeiset toimenpiteet

- jatketaan oppilashuollon yhteistyötä kuntien sekä hyvinvointialueen kanssa (mm. kuraattori-, kouluvalmentaja-, miekkari-, ja psykologipalvelut)
- Yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen Kainuun kuntien kanssa yhteisten opettajien käyttöön
- Poissaoloihin puuttuminen ja koulunkäynnin tukeminen: läsnäolon tukemisen malli ja poissaoloihin puuttumisen malli käyttöön.
- Koululla on toiminut nuorisotyöntekijä osa-aikaisesti, tarkoituksena tukea koulunkäyntiä ja oppilaiden osallisuutta.
- Lukeva-koulutoimintaa toteutettiin kirjaston ja varhaiskasvatuksen kanssa yhdessä.
- Oppimisen tuen tarve on kasvanut. Uusista oppilaista 50 % on pienryhmäopetukseen tulevia oppilaita. Erityisopettajien työmäärä on moninkertaistunut. Hallinnollinen työ oppilashuollon kirjaamisen osalta on kasvanut ja lisännyt erityisopettajien konsultaation tarvetta.

Tunnusluvut:

Vuosi	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Oppilasmäärä*	145	143	137	134	135	134
Nettomenot €/oppilas	15498	14571	16303	17341	17012	17984
Nettomenot €/asukas						1202

*tilastointipäivä 20.9., sisältää myös esiopetuksen oppilaat

Nettomenot / oppilas on laskettu kevään ja syksyn oppilasmäärän keskiarvolla.

320 Perusopetus (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	47 814,29	0,00	0,00	0,00	64 754,97	-	16 940,68
TOIMINTAKULUT	-2 295 289,31	-2 256 695,16	-15 000,00	-2 271 695,16	-2 409 818,89	106,08%	-114 529,58
TOIMINTAKATE	-2 247 475,02	-2 256 695,16	-15 000,00	-2 271 695,16	-2 345 063,92	103,23%	-97 588,90
Rahoitustuotot ja -kulut	-8,00	0,00	0,00	0,00	121,65	-	129,65
VUOSIKATE	-2 247 483,02	-2 256 695,16	-15 000,00	-2 271 695,16	-2 344 942,27	103,22%	-97 459,25
Poistot ja arvonalentumiset	-251,82	0,00	0,00	0,00	-4 389,80	-	-4 137,98
TILIKAUDEN TULOS	-2 247 734,84	-2 256 695,16	-15 000,00	-2 271 695,16	-2 349 332,07	103,42%	-101 597,23
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 247 734,84	-2 256 695,16	-15 000,00	-2 271 695,16	-2 349 332,07	103,42%	-101 597,23

Kansalaisopisto			
Perustehtävä: Kansalaisopisto tarjoaa kuntalaisille ja kunnassa oleskeleville mahdollisuuden elinikäiseen oppimiseen, itsensä kehittämiseen, yleissivistykseen sekä mielekkääseen vapaa-ajan harrastustoimintaan			
Strategiset tavoitteet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
Elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta tarjoten mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi.	Kerätään palautteet kursseittain	Osallistavaa ja monipuolista tarjontaa eri ikäisille	Tavoite toteutui. Kursistarjonnassa hienosta kasvua mm. tanssin ja liikunnan alueella. Asiakaspalautekysely toteutettu vuodenvaihteessa 2023–2024. Tulokset löytyvät os. https://www.suomusalmi.fi/fi/ajankoh-taista/kianta-opisto/hyvaa-palautetta-kianta-opistolle-asiakaskyselyssa Palautteisiin on reagoitu mahdollisuuksien ja resurssien puitteissa. Hyrynsalmen kansalaisopiston kevätnäytely pidettiin kunnanvirastolla 12.-26.4.2024
Yhteistyön syventäminen kainuulaisten kansalaisopistojen kanssa	Yhteiset hankkeet	Opistotoiminnan kehittäminen hankkeiden avulla	Tavoite toteutunut. Oltiin mukana seuraavissa hankkeissa: Meri-Pohjolan opistopiiriin ESKOA-hanke (kestävän kehityksen teema; 10 opiston yhteinen ideakirja julkaistu. Mukana Hyrynsalmen kudontapiiriin opettaja ja yksi oppilas) Meri-Pohjolan opistopiiriin JODY-hanke (tarjosi mahdollisuuden osallistua digitaitojen ja medialukutaidon kehittämiseen

			sekä tietoturvan lisäämiseen maksuttomilla etäkursseilla). Meri-Pohjolan opistopiiriin MIE OSSOON ARVIOIDA -hanke käynnistyi syksyllä ja se keskittyi taiteen perusopetukseen. Kianta-Opisto ei ollut hankkeessa mukana, mutta pystyi hyödyntämään hakkeen tuloksia kansalaisopistotoiminnassa. Kianta-Opiston oma ERASMUS+ liikkuvuushanke ei saanut rahoitusta.
Kannustamme kuntalaisia aktiiviseen osallistumiseen ja yhteisöllisyyden vahvistamiseen	Kurssitarjonnan ylläpitäminen / monipuolisuus	Kurssitarjonta pysyy vähintään ennallaan ja monipuolistuu	Tavoitteet toteutuneet pääosin suunnitellusti. Kursseja suunniteltu hieman vähemmän, mutta toteutunut hieman enemmän vuoteen 2023 verrattuna. Uutena aloittanut Moisiovaaran entisellä koululla liikunnan etäkurssi.
Toiminnalliset tavoitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:
Harrastajamäärän säilyttäminen ja suunniteltujen kurssien toteutuminen	Osallistujien määrä Opetustuntien määrä Kurssien määrä Palautekyselyt opiskelijoille	Suunnitellut kurssit ja toteutuvat pääsääntöisesti Opiskelijamäärä ei laske	Tavoitteet toteutuneet pääosin suunnitellusti. Opiskelijamäärä 237 joista miehiä 79 ja naisia 158. Opiskelijamäärä ei ole laskenut. Toteutuneet opetustunnit 1402 ja valtionosuustunnit 1203. Kursseja suunniteltu 52 (v. 2023 58 kurssia) ja toteutunut 46 (v. 2023 43 kurssia).

			Käden taito- ja kuvataitekursseissa suurimmat muutostunnit eli kaikki suunnitellut kurssit eivät ole toteutuneet. Toteutumatta jäi mm. Akvarellikukat-, Itämainen maalaus-, Tekstiilityö-, Antiikkinalle-, Puukkokurssi 2 (kesä 2024) ja Meditaatio – rentoutus -kurssit. Kevätlukukaudella toteutui kaksi kyläkursssia: Ilveksen kankaankudonta ja Moisio puutyökurssi 2 x 39 tuntia. Syyskaudella uutena Moisiovaaran kevennetty etäjumppa 15 tuntia. Moisiovaaran kankaankudonta ei toteutunut vielä syksyllä ja puutyökurssi loppui. Kylillä järjestettiin vuonna 2024 kolme kurssia eli yhteensä 93 opetustuntia. Opintoseteleitä jaettu 146 kpl (2190 €), joista kevätlukukaudella jaettiin 72 kpl ja syyslukukaudella 74 kpl.
Erityisryhmien tuki: kansalaisopisto saanut Opetushallitukselta avustusta maahanmuuttajien, työttömien sekä seniorien ja eläkeläisten kurssimaksujen alentamiseen/ korvaamiseen	Vos-rahoitus kattaa osan toteutuvista kurssituntien kustannuksista, %-osuus.	Vos-rahoitus pysyy samalla tasolla	Ei toteutunut: Vos-rahoituksen perusteena olevat tunnit ovat vähentyneet (v. 2023 1395 tuntia ja v. 2024 1203 tuntia). -> Valtionosuus pienentynyt 15 289 €.
Tuetaan kuntalaisten hyvinvointia	HYTE-työryhmän ohjaus	Suosituksien käytännön toimenpiteinä	Tavoite toteutunut pääosin hyvin. Kurssitarjontaa lisätty Moisiovaaran entiselle

			koululle (etäjumppa, kudontapiiri)
Toimenpiteet:			
Lähtökohdat toimintakertomusvuoden toiminnalle:			
- Tarjotaan monipuolista ja kuntalaisten hyvinvointia laajasti tukevaa toimintaa mahdollisuuksien mukaan koko kunnan alueella. - Kansalaisopiston kurssitarjonta vastaa kuntalaisten tarpeita elinikäiseen oppimiseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen.			
Resurssit (omat ja ostettavat):			
Kansalaisopistotoiminnan hallinnointi ostetaan Kianta-Opistolta Suomussalmelta.			
Opettajina toimivat määräaikaiset tuntiopettajat.			
Taloudelliset resurssit jopa hieman pienenevät TA-vuonna edellisestä, mutta budjetti ylitettiin; tuntimäärä kasvoi (ks. seuraavat taulukot).			

Tunnusluvut:

Vuosi	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Oppilasmäärä	199	308	225	198	236	237
Tunnit	1414	1273	1488	1364	1366	1402
€/tunti	87,21	100,85	99,38	108,51	103,40	107,40
Kokonaismenot €/asukas	54,24	56,53	68,17	70,68	67,48	75,12

325 Kansalaisopisto (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	0,00	0,00	0,00	0,00	104,55	-	104,55
TOIMINTAKULUT	-141 294,24	-113 540,00	0,00	-113 540,00	-150 689,46	132,72%	-9 395,22
TOIMINTAKATE	-141 294,24	-113 540,00	0,00	-113 540,00	-150 584,91	132,63%	-9 290,67
VUOSIKATE	-141 294,24	-113 540,00	0,00	-113 540,00	-150 584,91	132,63%	-9 290,67
TILIKAUDEN TULOS	-141 294,24	-113 540,00	0,00	-113 540,00	-150 584,91	132,63%	-9 290,67
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-141 294,24	-113 540,00	0,00	-113 540,00	-150 584,91	132,63%	-9 290,67

Kirjasto

Perustehtävä:

Kirjasto on lakisääteinen peruspalvelu. Se tuottaa kirjastolain määrittelemät yleisen kirjaston tehtävät kaikille asiakkaille.

Kirjaston tehtävänä on tarjota tieto- ja sisältöpalveluita kaikille ja edistää monipuolista lukutaitoa sekä yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjasto osallistuu alueellisen kehittämiskirjaston järjestämään toimintaan.

Strategiset tavoitteet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
Kirjasto toimii sosiaalisena tilana ja edistää	Lastenkirjallisuuden lainaus 4000 lainaa/v.	Hankinta-/lainausmäärät pysyvät ennallaan	Tavoite toteutunut. Lastenkirjallisuuden

maksuttomilla palveluillaan syrjäytymisen ehkäisemistä ja kannustaa kuntalaisia osallistumaan ja vahvistamaan yhteisöllisyyttä.	Lainamäärät 8 lainaa/asukas.	Lukupiiri-toiminta jatkuu Kirjailijavierailuja	lainausmäärä 5717 lainaa/v. Tavoite lähes toteutunut. Lainamäärät 7,7 lainaa/asukas (7,37 lainaa/asukas v. 2023) Tavoite toteutunut. Lukupiiri-toiminta jatkuu edelleen Kaksi kirjailijavierailua Torstai-parlamentti kokoontui kerran viikossa loppuvuodesta alkaen
Edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen sekä jatkuvan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen.	Asiakaspalautteet/-toiveet	Keskustelutilaisuuksia kuntalaisille ajankohtaisista aiheista mm. varautuminen	Sydän-Kainuun kirjastot-hanke toteutti asiakastytyväisyysskyselyn. Palautteissa toivottiin mm. aukioloaikojen pidentämistä. Palautteiden osalta ryhdytty toimenpiteisiin. Muita keskustelutilaisuuksia ei järjestetty, ainoastaan Torstai-parlamentti kokoontui torstaisin.
Uudistaa ja monipuolistaa palveluja ja tuotteita.	Kokoelman ajantasaisuus	Uusia ja uudistettuja tuotteita.	Tavoite toteutui. Kokoelmaa laajennettu mm. konsoli- ja lautapeleillä sekä lainattavilla kangaskasseilla. Aineiston esille laittoa ja saatavuutta kehitetty Lainausautomaattiin lisätty palautustointo Kirjavinkkaukset yhteinäiskoulun oppilaille 8 x/v

			Pop-Up-toimintaa aloitettu. Oltiin mukana mm. Sinipyrstö-hankkeen syyspidot -tapahtumassa Iskun kylätalolla 7.9.2024.
Toiminnalliset tavoitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:
Kirjaston käytön monipuolistaminen, tapahtumat, näyttelyt ja koulutukset, mm. digiopastus	Tapahtumien/näyttelyiden määrä Digiopastusten määrä	Vähintään 6 eri näyttelyä/v Kansalaisopiston järjestämä digiopastus jatkuu	Tavoitteet toteutuivat. Näyttelyitä 7 kpl Tapahtumia 6 kpl Digiopastuksia 26 kpl Torstai-Parlamentti kokoontui 6 krt Lukupiiri kokoontui 9 krt
Monipuolinen, ajantasainen kokoelma	Hankinnat 700/v	Saadaan hankittua uutuuksia (kirjat, DVD:t)	Tavoite toteutui. Kirjahankintoja 804 Videot/DVD 45 kpl Muut aineistot 19 kpl (äänikirjat ja pelit)
Kustannustehokas palvelutoiminta	Kokonaismenot €/asukas	Lainamäärät pysyvät ennallaan tai nousevat Kokonaismenot suhteessa toiminnan aktiivisuuteen	Tavoite toteutui. Lainamäärät nousseet 1,28 % Kokonaismenot linjassa toiminnan kasvun kanssa
Lasten ja nuorten lukemisen tukeminen	Lastenkirjallisuuden lainaus/v		Tavoite toteutui. Lastenkirjallisuuden lainausmäärät kasvoivat 1579 kpl:lla/v
Toimenpiteet:			
Seuraavien suunniteltujen toimenpiteiden mukainen toiminta toimintakertomusvuonna (ks. tarkentavat kuvaukset toiminnasta myöhemmin): Opastetaan asiakkaita sähköisten ja muiden kirjaston palveluiden sekä omatoimikirjaston käyttöön ja järjestetään "matalan kynnyksen" -tapahtumia ja näyttelyitä Etätyötilan tarjoaminen asianmukaisin verkkoyhteyksin Kelan asiointipiste Ammattitaitoinen henkilöstö; palkataan kirjastovirkailija maaliskuusta 2024 alkaen			

Alueellista kirjastoyhteistyötä jatketaan

Riittäväillä ja kustannustehokkailla henkilöstöresursseilla sekä omatoimikirjaston avulla toteutettavat kirjastopalvelut

Yhteistyö varhaiskasvatuksen, koulun ja kulttuuritoimen kanssa esimerkiksi satutunnit ym. lastentapahtumat

Resurssit (omat ja ostettavat):

Kirjastopalvelupäällikkö 1 htv

Kirjastovirkailija 1 htv (aloittanut 1.8.2024)

Kirjastossa järjestettiin kaksi kirjailijavierailua: Marja-Stiina Suihko ja Maaria Haikola. Näihin osallistui yhteensä 19 henkilöä. Järjestettiin myös kaksi konserttia: Rolf Wirtasen Tuokio Lapin tunnelmaa -konsertti, johon osallistui 2 henkilöä ja Suomalaisen musiikin tuokio -konsertti, johon osallistui 17 henkilöä.

Järjestettiin teatterimatka Kajaaniin Keräilijät -esitykseen 30.11.2024. Matkalle osallistui 20 henkilöä.

Itseohjautuva lukupiiri, johon on osallistunut keskimäärin viisi henkilöä, kokoontui 9 kertaa. Kianta-opiston järjestämälle verkkoluennolle Parisuhteesta hoivasuhteeseen – muistisairaus parisuhteessa -luennolle osallistui 2 henkilöä.

Uutena kokoontui kerran viikossa KYLE-hankkeen vetämä, miehille suunnattu Torstai-parlamentti, johon osallistui noin 5–10 henkilöä/viikko.

Virastotalon ja kirjaston 40-vuotisjuhlan 30.8.2024 yhteydessä kirjastossa esillä näyttely Hyrynsalmen kirjastolaitoksen historiasta. Lisäksi oli myynnissä poistokirjoja ja pidettiin leikkimielinen tietovisa.

Hyrynsalmen kirjasto liittyi kansalliskirjaston ja kuntien yhteistyössä tuottamaan e-kirjasto palvelukokonaisuuteen sekä Kainuun alueen yleisten kirjastojen yhteiseen palvelujärjestelmään, Kainet-kirjastot –palveluun.

Tunnusluvut:

Vuosi	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kokonaismenot €/asukas	80,36	72,60	75,09	66,80	69,84	74,91

345 Kirjasto (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	2 084,92	1 200,00	0,00	1 200,00	1 668,88	139,07%	-416,04
TOIMINTAKULUT	-147 853,93	-151 407,57	0,00	-151 407,57	-151 791,48	100,25%	-3 937,55
TOIMINTAKATE	-145 769,01	-150 207,57	0,00	-150 207,57	-150 122,60	99,94%	-4 353,59
Rahoitustuotot ja -kulut	-80,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	80,00
VUOSIKATE	-145 849,01	-150 207,57	0,00	-150 207,57	-150 122,60	99,94%	-4 273,59
Poistot ja arvonalentumiset	-2 398,74	0,00	0,00	0,00	0,00	-	2 398,74
TILIKAUDEN TULOS	-148 247,75	-150 207,57	0,00	-150 207,57	-150 122,60	99,94%	-1 874,85
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-148 247,75	-150 207,57	0,00	-150 207,57	-150 122,60	99,94%	-1 874,85

Kulttuuripalvelut

(sis. Kulttuuritoimi, Musiikki ja taidekasvatus ja museo)

Musiikki ja taidekasvatus			
Perustehtävä: Perustehtävänä on tarjota paikkakunnalla mahdollisuus korkeatasoiseen ja tavoitteelliseen musii- kin opiskeluun. Musiikinopetuspalvelut ostetaan Kainuun musiikkiopistolta Kajaanista.			
Strategiset tavoit- teet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
Korkealaatuiset musii- kinopetuspalvelut tur- vataan omalla paikka- kunnalla ostamalla palvelut Kainuun mu- siikkiopistolta ottaen huomioon kuntalais- ten tarpeet	Asiakaspalautteen seuraaminen	Palvelujen määrä ja taso pysyvät ennal- laan	Tavoite toteutui. Opis- kelijamäärä hieman li- sääntynyt, opetusai- neita tullut lisää 2 uutta, opetustunnit py- syneet lähes ennal- laan
Toiminnalliset ta- voitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:
I, II, ja III -tason tut- kinnot	Opiskelijamäärät Suoritettujen tutkinto- jen määrä	Opiskelija- ja tutkinto määrät pysyvät vähin- tään ennallaan	Tavoitteet toteutuivat. 24 oppilasta, joista perusopinnoissa 12 ja muskarissa 4, aikuis- opiskelijoita 6 1 oppilas soittotun- neilla Kajaanissa 483,32 opetustuntia, keskimäärin 13,81 h/vko Opetusaineet: rum- mut, viulu, klassinen laulu (uusi), Pop-jazz- laulu (uusi), piano, sello, harmonikka ja musiikkileikkikoulu Opettajat: Panu Heik- kinen, Lotta-Maria Heiskanen, Tuuli- Elina Kilpelä, Sanna Kilpeläinen, Anton Saarijärvi, Mikko- Pekka Salo, Mauno Sarajärvi, Sara Strum ja Terhi Pitkänen
Oppilaskonsertit	2 x/v	Yleisölle avoimet kon- sertit järjestetään	Tavoite toteutui. Jär- jestettiin kevätkon- sertti ja joulukonsertti

Toimenpiteet:			
Seuraavien suunniteltujen toimenpiteiden mukainen toiminta toimintakertomusvuonna:			
• Palvelujen tarjonnan järjestäminen ja yhteistyön jatkaminen ja toiminnan edelleen kehittäminen. • Lasten ja nuorten osallistumismahdollisuudet musiikkiopiston tavoitteelliseen harrastamiseen ylläpidetään hyvällä tasolla. • Hyrynsalmen toimipaikassa järjestettiin kevätkonsertti 15.5.2024. Yleisöä konsertissa oli 30 ja esiintyjä 8. • Hyrynsalmen toimipaikan joulukonsertti järjestettiin 30.11.2024 Yleisöä konsertissa oli 27 ja esiintyjä 5.			
Resurssit (omat ja ostettavat):			
Opiskelijamäärää vastaava opetusresurssi tulee Kainuun musiikkiopistolta			

Kulttuuritoimi ja museo			
Perustehtävä: Kulttuuritoimen perustehtävä on paikallisen kulttuurin kehittäminen ja vaaliminen hyrynsalmelaiset erityispiirteet huomioiden.			
Strategiset tavoitteet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
Tavoitteena on vaalia ja syventää Hyrynsalmen rikasta kulttuuriperintöä ja hyödyntää sitä alueen maineen hallinnassa ja markkinoinnissa	Kehitetään museon toimintaa hankkeena yhteistyössä Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa	Museon toiminta monipuolistuu Virtuaalimuseo hankerahan avulla	Tavoite toteutui. Asiakaskysely toteutettiin ja analysoitiin Markkinointikuvat otettiin eMuseo aineisto kuvattiin ja sisältöä tuotettiin Audio-opastusta tuotettiin Graafisen ilmeen uudistus alkoi Yhteistyömalli yhteis-markkinointiin luotiin Kuvauspaikkajärjestäjiä kontaktoitiin Ajatus ystävähdistyksen perustamisesta syntyi
Edistää kulttuuria osana kuntalaisten	Asiakaspalautteiden huomioiminen	Kulttuuritoiminta ja -tarjonta lisääntyy	Tavoite toteutui.

terveyttä ja hyvinvointia			Vappurieha 1.5.2024 torilla yhteistyössä vapaa-aikatoimen ja järjestöjen kanssa. Tarjolla musiikkia, makaraa, kasvomaalusta ym. Jukka Lammisen Eino Leinon runoihin sävellettyjä lauluja –ilmaiskonsertti 8.5.2024 valtuustosalissa Yhteislauluilta torilla 12.6.2024 (maksuton). Paikalla noin 50 henkilöä. Ikäihmisten kulttuuripolku –hanke järjesti Isoisäni kuplettimaakari –esityksen palvelukeskuksen väelle. Kitaristi Toni Paldaniuksen konsertti valtuustosalissa 13.10.2024 (pääsymaksullinen) Sellisti, laulaja Seeli Toivion ilmaiskonsertti valtuustosalissa ja palvelukeskuksella 18.11.2024 Teatterimatka toteutettu 30.11.2024 Kaajaanin Keräilijät -näytökseen (kulttuuritoimi maksoi kyydin)
Kannustaa kuntalaisia osallistumaan ja vahvistamaan yhteisöllisyyttä			Tavoite toteutui. Järjestettiin monipuolisesti, ilmaisia/edullisia kulttuuritapahtumia kuntalaisille.
Toiminnalliset tavoitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:
Tavoitteena tuottaa mahdollisimman monipuolisesti kulttuuripalveluja kunnallisten	Kulttuuripalvelujen määrä	Pyritään lisäämään kulttuuritapahtumia.	Tavoitteet toteutuivat

ja maakunnallisten yhteistyökumppaneiden kanssa		Museotoimen kävijämäärien nostaminen ja kesätapahtumien uudistaminen	Kävijämäärät kasvoivat 118 kävijällä Museolla järjestettiin avajaiset, perinnepelipäivä, yhteislaulutapahtuma ja työnäytöspäivä Kianta-opiston akvarellikurssilaiset viettivät yhden päivän museolla Museolla oli koko kauden aikana näytillä pienoisnäyttely ”Kohota korven nainen”, joka oli Kainuun museon tuottama pienoisnäyttely Koulujen alkaessa museolla järjestettiin Hyrynsalmen yhteinäiskoulun museoviihkeitä, jonka aikana kaikki koulun luokat opettajineen viettivät päivän museolla oppilaiden kanssa Elokuun alussa museon rautahytillä poltettiin perinteisin talonpoikaismenetelmän rautaa. Raudanpolttoon osallistui paikallinen Ruukkiryhmä, Kainuun museo sekä Torniolaakson museo.
Tavoitteena on sujuva, näkyvä, kuuluva ja paikallinen kulttuuritoiminta: - Kulttuuritoimen avustukset järjestöille - Näyttelyt ja taiteilijavierailut yhteistyössä kirjaston	Avustuksen saajien määrä Kävijämäärät/tapahtumat tilastointi	Avustuksia jakamista jatketaan Kävijämäärät kasvavat	Tavoite toteutui. Kulttuuritoimen avustukset jaettu. Tavoite toteutui. Kävijämäärät kasvoivat 118 kävijällä (v.

kanssa - Kaunislehdon talomuseon tapahtumat - Yhteistyö kirjastojen, koulujen, Mustarindan ja Kainuun museon kanssa	Kaunislehdon kävijämäärät	Tiivistetään ja lisätään yhteistyötä mm. Mustarindan kanssa	2024 1344 kävijää ja v. 2023 1226 kävijää) Tavoite toteutui. Yhteistyötahoja kaudella 2024: Kainuun museo, Kaunislehto 2.0 -hanke, Sinipyrstöhanke, Hyrynsalmen MLL, Hyrynsalmen kunnan vapaa-aikatoimi, Hyrynsalmen yhtenäiskoulu ja Hyrynsalmen Martat ry. Tavoite toteutui. Konserttikeskus järjesti koululla BACK 2 THE FUTURE -musiikkiesityksen. Tavoite toteutui. Järjestettiin teatterimatka 30.11.2024 Kajaaniin Keräilijät -näytökseen. Matkalle lähtijöitä oli 20. Tavoite toteutui. Haettiin ja saatiin hankerahaa Kaunislehto 2.0: talomuseon vetovoiman vahvistaminen - (KAMK) museon kehittämiseen.
- Osallistutaan Konsertti joka kouluun -hankkeeseen - Teatterimatkat Oulu2026 -hankeyhteistyö	Koululaiskonsertti 1 x v Teatterimatkat 1 x v Hankeyhteistyö	Hankehakuihin osallistuminen	
Osallistutaan Kulttura (Kainuun lasten ja nuorten kulttuurikeskuksen) -hankkeeseen	Kunnalla oma KOPS (kulttuurikasvatussuunnitelma)	Kulttuurikasvatussuunnitelma käytössä ja sitä päivitetään säännöllisesti	Tavoite toteutui. Kulttuurikasvatussuunnitelma käytössä ja sitä päivitetään säännöllisesti
Toimenpiteet: Seuraavien suunniteltujen toimenpiteiden mukainen toiminta toimintakertomusvuonna: • Järjestetään tilaisuuksia ja tapahtumia resurssien mukaan • Toteutetaan kulttuurikasvatussuunnitelman mukaista toimintaa lapsille ja nuorille • Jaetaan avustukset vuosittain • Sivistyspalvelujen osastopäällikkö alueteatterineuvottelutoimikunnan jäsen • Tehdään yhteistyötä Kainuun kuntien kanssa			
Resurssit (omat ja ostettavat): Osa sivistyspalvelujen henkilöstöstä toimii oman työn ohessa kulttuurituottajina. Museo-oppaina toimivat koulunkäynninohjaajat ja kesätyöntekijät. Sivistyspalvelut hallinnon toimistosihteeri toimi 10 % kulttuuritehtävissä.			

Tunnusluvut:

Vuosi	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kokonaismenot €/asukas	18,88	15,63	22,77	23,72	27,02	30,75

340 Kulttuuripalvelut (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	485,55	1 000,00	0,00	1 000,00	1 122,84	112,28%	637,29
TOIMINTAKULUT	-57 044,51	-76 753,81	0,00	-76 753,81	-62 744,43	81,75%	-5 699,92
TOIMINTAKATE	-56 558,96	-75 753,81	0,00	-75 753,81	-61 621,59	81,34%	-5 062,63
VUOSIKATE	-56 558,96	-75 753,81	0,00	-75 753,81	-61 621,59	81,34%	-5 062,63
TILIKAUDEN TULOS	-56 558,96	-75 753,81	0,00	-75 753,81	-61 621,59	81,34%	-5 062,63
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-56 558,96	-75 753,81	0,00	-75 753,81	-61 621,59	81,34%	-5 062,63

Vapaa-aikapalvelut

Liikuntatoimi

Perustehtävä:

Kaikenikäisten kuntalaisten liikunnallisen elämäntavan tukeminen sekä terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen

Lasten ja nuorten kasvun tukeminen liikuntaharrastusten kautta

Strategiset tavoitteet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
Edistetään hyvinvointia yhteistyössä hyvinvointialueen eri toimijoiden kanssa ja jaetaan tietoa kuntalaisille esim. Hyte-työ	Hyte-työn kehittämis-ehdotukset ja niiden toimenpiteet Tiedottaminen eri kanavien kautta	Hyte-työ näkyy kuntalaisille Aina ajantasainen tieto kuntalaisilla	Tavoitteet toteutuivat osittain. Hyvinvointikyselyn avulla kuntalaisten ääntä saatiin kuuluviin, mutta vastausmäärä jäi pieneksi.
Tuetaan kuntalaisten liikuntaryhmiin osallistumista ja omatoimista liikkumista	Liikuntaryhmien/omatoimisten liikuntapaikkojen ylläpitäminen ja esille tuominen Suorat palautteet	Liikuntaryhmät eivät vähene tai lisääntyvät Järjestetyissä liikuntaryhmissä kuullaan kuntalaisten toiveita	Tavoitteet toteutuivat. Liikuntaryhmien määrä lisääntyi yhdellä ja palaute ryhmistä on ollut positiivista. Tasapainoryhmän kävijämäärä on laskenut, vastaavasti uuden tuolijumpan kävijöiden määrä on hyvä.
Nyky aikaisten järjestelmien hyödyntäminen palvelujen saavutettavuudessa	Potentiaalisen sähköisen järjestelmän käyttö eri tarpeisiin	Sähköiset palvelut	Tavoitteet toteutuivat. Kyselyitä toteutettiin sähköisesti, uusia järjestelmiä ei ole tarvittu.

Toiminnalliset tavoitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:
Aktivoidaan ja avustetaan urheiluseurojen toimintaa	Haettujen avustusten määrä ja niiden perusteet	Avustusten määrä pysyy ennallaan tai kasvaa	Tavoitteet toteutuivat. Haettuja avustuksia oli entinen määrä. Avustuksia saivat Hyrynsalmen Isku Ry 3100 €, Ukkohallan Keilaajat Ry 1100 €, Rasti-Hyry Ry 3400 € ja Hyrynsalmen Kisa-siskot Ry 900 €.
Kunnan, koulun, kansalaisopiston, urheiluseurojen sekä järjestöjen ja yhdistysten välinen yhteistyö ja toiminnan/ohjattujen ryhmien kehittäminen	Järjestettyjen tapahtumien määrä Kävijämäärien seuraaminen/v Ohjattujen liikuntaryhmien määrä Ilmaiset salivuorot kuntalaisille	Yhteistyö pysyy nykyisellä tasolla tai lisääntyy	Tavoitteet toteutuivat. Omia järjestettyjä tapahtumia oli 10kpl ja mukana oltiin yhteistyössä kahdeksassa tapahtumassa. Kävijämääriä ohjatuissa ryhmissä 10-20hlö /ryhmä. Eniten kävijöitä on ohjatussa kuntosalissa, uudessa tuolijumpassa (15-20hlö/krt) sekä 0-2lk sporttikerhossa. Työikäisten ja nuorten aikuisten kävijämäärät ohjatuissa ryhmissä ovat vähäiset, mutta vastaavasti kuntosalin tulot ovat kasvaneet. Aikuisryhmien keski-ikä on arvioiden +55-60 vuotta. Liikuntaryhmät lisääntyivät. Liikuntatoimen omia ohjattuja ryhmiä oli 9 kpl; 3 ikäihmisille, 2 työikäisille, 4 kouluikäisille ja 1 ryhmä 3–5 vuotiaille. Salivuorot edelleen ilmaisia kuntalaisille ja salit ovat hyvin varattuina seurojen ja perheiden vuoroilla.

Omatoimisten liikunta- mahdollisuuksien esille tuominen	Arvioitu käyttöaste; sekä salivuorot että ulkoliikuntapaikat (ei voida mitata tarkkaan)	Salivuorovarausten määrän kasvu	Tavoitteet toteutuivat. Salivuoroja haettiin entiseen malliin ja molemmissa saleissa illat ja viikonloput oli- vat varattuja. Kuntosalikäyttäjien määrä kasvoi 43 hlö, mutta tarkkaa eläke- läisten lukemaa ei saada käyttöjärjestel- mästä. Eläkeläisten kuntosalin käyttäjä- määrän kasvu näkyy ohjatun ryhmän ikäih- misissä ja keskuste- luissa. Vuonna 2024 lopussa yli 60 v. käyt- täjiä oli 480 hlö. Kuntosalin tuotot kas- voivat reilusti edelli- seen vuoteen verrat- tuna, eli kuntosalilla on käyttäjiä.
Avustusten hakupro- sessi sähköiseksi	Sähköisten järjestel- mien käyttöaste	Avustusten haku säh- köisenä	Tavoite toteutui. Avustuksia oli mah- dollista hakea sähköi- sesti.

Toimenpiteet:

Seuraavien suunniteltujen toimenpiteiden mukainen toiminta toimintakertomusvuonna (ks. myös Toiminnan toteutuminen taulukon jälkeen):

- Avustusten jako edelleen 1x/v
- Osallistutaan hyvinvointialueen ja kunnan Hyte-työhön ja hyvinvointikertomuksen laadintaan
- Ohjattujen liikunta- ja kuntosaliryhmien sekä -kerhojen järjestäminen ja kehittäminen eri ikä-ryhmille yhteistyössä kansalaisopiston ja urheiluseurojen kanssa
- Lasten ja nuorten maksuttoman kerhotoiminnan ylläpitäminen (mm. Harrastamisen suomen mallille haetaan jatkoa taas kaudelle 2025 - 2026)
- Teemapäivien, leirien ja tapahtumien järjestäminen yhteistyössä koulun, varhaiskasvatuksen ja seurakunnan sekä seurojen/järjestöjen kanssa
- Tulevien ulkoliikuntapaikkojen hyödyntämien liikunnan ohjauksessa

Resurssit (omat ja ostettavat):

Vapaa-aikaohjaaja, 100 %

Toiminnan toteutuminen

Vuonna 2024 kunnassa toimivia ohjattuja liikuntaryhmiä olivat ohjattu kuntosali, tasapainoryhmä, seniorijumppa, kuntojumppa, kehonhuolto, Meditaatio - energiatyöskentely, lavis, seuratanssi,

Body&Mind-tunti ja kuntopiiri. Osa toteutettiin liikuntatoimen kautta, osa Kianta-opiston kautta, ja osan toteutti Hyrynsalmen Kisa-siskot Ry.

Hyrynsalmelaiset osallistuivat pyöräilyn Kilometrikisaan, jossa kuntalaiset olivat aktiivisesti mukana. Hyrynsalmi oli kuntasarjan kolmas vuonna myös 2024.

Kuntosalitoimintaa kehitettiin järjestelemällä laitteita uudelleen saaden lisää tilaa vapaiden painojen puolelle, myös yhdet säädettävät käsipainot hankittiin lisää. Ohjattu kuntosaliryhmä on ollut suosittu ja kävijöitä on 15–20 hlöä/kerta.

Viikoittaisten ryhmien lisäksi liikuntatoimi on käynyt ohjaamassa vuoden aikana mm. Aikuissosiaali-palveluiden Voimavara-ryhmässä, Sydänyhdistyksen sydänkerhossa, koululaisten liikuntatunneilla sekä tapahtumissa.

Harrastamisen Suomen mallin liikuntakerhotoimintaan osallistui (4. kausi) keväällä noin 60 lasta/nuorta. Syyskaudella (5. kausi) liikuntakerhoissa oli mukana 59 lasta, joista nuorten osuus on 1 nuori. Liikuntatoimi järjesti yhteistyössä MLL:n Hyrynsalmen yhdistyksen (keväällä) ja Kisa-Siskot Ry (syksyllä) kanssa alle kouluikäisten sporttikerhon 1x/vko.

Nuorisovaltuuston aloitteesta kunnanhallitukselta saadulla määrärahalla hankittujen lainattavien lumikenkien/liukulumikenkien lainausvuorokausia oli 29vrk ja sup-lautasettien lainausvuorokausia oli 144vrk vuonna 2024.

Hyrynsalmen kunnassa alkoi syksyllä 2024 kaksi hanketta, toinen kouluikäisten liikuttamiseen ja toinen työikäisten 20–55-vuotiaiden liikuttamiseen. KuntoKipinä -hanke toteutetaan yhdessä Suomussalmen kunnan kanssa ja siinä tavoitteena on palkatun kouluPT:n avulla saada vähän liikkuvia lapsia voimaan paremmin. Kyseessä on henkilökohtainen-/pienryhmäohjaus ja hankkeessa pyritään keskittymään myös MOVE-testien toteutukseen ja tuloksiin. Vuoden 2024 loppuun mennessä yhtenäiskoululta oli noin 10 asiakkuutta, Suomussalmen kouluilla enemmän. Hanke päättyy kesäkuussa 2025 ja sille haetaan jatkoa seuraavalle kaudelle.

Kuka minua liikuttaisi -pilottihanke on Jyväskylän yliopiston Vuokatin toimipisteen sekä KAMK:n yhteishanke, johon saatiin yksi hyrynsalmelainen perusterve työikäinen mukaan. Hankkeessa käydään asiakkaan terveydentilaa ja liikkumismotivaatiota läpi monella eri tapaa. Hanke päättyy syksyllä 2025.

Nuorisotoimi			
Perustehtävä: Nuoret kohtaava ja tavoitettava nuorisotyö. Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien ja osallisuuden lisääminen. Tarjota nuorille mahdollisuuksia päihteettömään ja turvalliseen vapaa-ajan viettoon.			
Strategiset tavoitteet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
Toteutetaan ennalta ehkäisevää ja varhaiseen puuttumiseen perustuvaa nuorisotyötä	Nuorisotyöntekijään resursointi	Nuorten tapahtumien ja iltatoiminnan kehittäminen	Tavoitteet toteutuivat. Nuorisotalon (Nuokkari) kävijämäärät lisääntyivät huomattavasti edelliseen vuoteen verrattuna. Nuokkari oli auki koko kesän 7.6.–26.7. Käyntikertoja oli 116.

		Nuorisotyöntekijä työskentelee pääsääntöisesti nuorten parissa	Nuorisotyöntekijä työskenteli pääsääntöisesti nuorten parissa joko koululla, tapahtumissa tai nuorisotilalla.
Edistetään nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoisuutta	Nuorten kuuleminen	Nuorten hyvinvoinnin lisääntyminen kuulemisten perusteella	Tavoite toteutui. Nuoria kuultiin nuokkari-toiminnan kehittämiseen liittyen ja pyydettiin toiveita mm. teemaillan viettoon.
Vahvistaa nuorten kykyä toimia aktiivisena kuntalaisena ja osallisuuden lisääminen demokraattisessa toiminnassa	Digitaalisuuden hyödyntäminen Nuorisovaltuuston aloitteet ja ehdotukset	Nuorisovaltuustotoiminta pysyy ennallaan ja aloitteiden toteuttaminen mahdollisuuksien mukaan	Tavoitteet toteutuivat. Nuorisovaltuustotoiminta pysynyt ennallaan. Nuorisovaltuusto ei jättänyt aloitteita vuonna 2024. Toteutettuja ehdotuksia tapahtumista oli kuitenkin mm. kalatapahtuman ja LANI- pelitapahtuman järjestämiseen. Kalatapahtumia järjestetty 6 krt ja LANI-pelitapahtuma järjestetty kerran Iskun kylätalolla.
Toiminnalliset tavoitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:
Moniammatillinen yhteistyö ja sen kehittäminen	Tapaamiset/v	Uusia yhteistyötahoja/-tuloksia	Tavoite toteutui. Uusia yhteistyötahoja - Kalastusmatkailu -hanke/KAMK - Etsivä nuorisotyö/vaihtunut henkilö -
Nuorisotalo -toiminnan kehittäminen	Nuorilta saadut ideat, aloitteet ja lausunnot	Toiminta nuorisotalolla lisääntyy ja monipuolistuu	Tavoitteet toteutuivat. Nuokkarin kävijämäärät kasvaneet yli 50 % edelliseen vuoteen verrattuna ja toiminta on monipuolistunut. Nuorisotyöntekijän aloitettua maaliskuussa tapahtumia

		Saadaan "terveet" tilat	järjestetty koko vuoden ajan säännöllisesti lasten/nuorten toiveita kuunnellen Uusiin nuorisotiloihin (Festia-Sali) muutettiin 27.12.2024. Nuoret saivat osallistua tilojen sisustuksen suunnitteluun, nimen ideoimiseen ja saivat esittää mm. pelien hankkimiseen.
Nuorisotoimen avustukset hakuun kerran vuodessa	Avustusten määrä, käytön seuranta ja niiden vaikutukset	Avustusten haku ja käyttö kohdistuu monipuolisesti nuorisotoimintaan	Tavoite toteutui. Avustukset jaettu. Hakejoina Hyrynsalmen Martat ry.(junnukokki-toimintaan), Hyryn Korpisudet ry. (lippukunnan retkiin ja leireihin) ja MLL:n Hyrynsalmen paikallisyhdistys ry. (hyrynsalmelaisille lapsille ja heidän vanhemmilleen perheitäyhdistävää laadukasta, monipuolista ja edullista toimintaa, joka edistää sosiaalisten verkostojen syntymistä)
Valtakunnallisten hankkeiden jatkuvuus (mm. Harrastamisen suomen malli)	Järjestetyt aktiviteetit, määrä ja laatu	Kerhomäärät/osallistujien määrät pysyvät ennallaan tai lisääntyvät	Tavoite toteutui. Kerhoja järjestettiin kymmenen liittyen liikuntaan, taiteeseen, ruuanlaittoon/leivontaan ja eräilyyn. Myös syrjäkylän lapset huomioitiin kerhojen aikatauluissa. Osallistujia oli kerhoissa kevätkaudella 96 oppilasta ja syyskaudella 107 oppilasta eli kävijät lisääntyivät hieman.

Diginuorisotyö verkossa yhteistyössä etsivän nuorisoyöntekijän kanssa	Osallistujien määrä Yhteydenottojen määrä	Diginuorisotyön saavutettavuus paranee	Tavoite toteutui. Snapchat-palvelu otettu käyttöön syrjäkylillä asuvien nuorten osalta mm. kyyditysten ja aikataulujen sopimisen helpottamiseksi
Nuorisovaltuustotoiminta; Nuorisovaltuuston edustajia mukana lautakunnan ja hyvinvointialueen nuorisovaltuustoissa	Kokoukset/v Aloitteiden määrä/konkreettiset teot	Nuorisovaltuustotoiminta aktiivista	Tavoitteet toteutuivat osittain. Nuorisovaltuustotoiminta aktiivista. Kokouksia pidetty 8 kpl. Nuorisovaltuusto ei jättänyt aloitteita vuonna 2024.
Toimenpiteet:			
Seuraavien suunniteltujen toimenpiteiden mukainen toiminta toimintakertomusvuonna: (Ks. myös Toiminnan toteutuminen alla.)			
- Nuorisoyöntekijän palkkaaminen - Tapahtumien, kerhojen ja leirien järjestäminen huomioiden myös loma-ajat - Nuorten iltatoiminnan sisällön kehittäminen ja uusien tilojen etsiminen - Mahdollistetaan verkossa tehtävä digitaalinen nuorisotyö - Säännöllinen moniammatillinen yhteistyö koulukuraattorin, kouluterveydenhoitajan, etsivän nuorisoyöntekijän ja alueen eri viranomaisten kanssa (mm. poliisi) - Nuorisovaltuuston toiminta jatkuu aktiivisena ja säännöllisenä, ja nuorisovaltuusto ottaa osaa maakunnallisiin tilaisuuksiin - Etsivä nuorisoyöntekijä tavoittaa yhteiskunnasta pudonneita ja putoamassa olevia nuoria			
Resurssit (omat ja ostettavat):			
Nuorisoyöntekijä 0,7 htv Etsivä nuorisoyöntekijä 0,2 htv, palvelu yhteistyössä Suomussalmen kanssa Henkilöstökulujen kasvu selittyy nuorisoyöntekijän palkkaamisella.			

Toiminnan toteutuminen

Nuorisotoimen vuosi oli aktiivinen. Suurimpia muutoksia oli kunnan oman nuorisohjaajan palkkaaminen ja nuorisotilojen siirto vuoden lopussa. Toiminta on tavoittanut nuoria hyvin ja kävijämäärät nuorten illoissa ovat reilusti lisääntyneet. Uusia vapaa-aikaan liittyviä toimintoja nuorille on toteutettu, kuten esiintyjä kesäloman alkuun ja venetsialaiset elokuussa Vonkalle. Kalastushanke on tuonut lisää tekemistä vapaa-aikaan ja yhteistyö on sujunut hyvin.

Nuorisotoimi oli mukana 14 eri tapahtumassa yhteistyössä vapaa-aikaohjaajan ja/tai seurojen ja järjestöjen kanssa. Tapahtumia on ollut mm. vappurieha, venetsialaiset, discot eri ikäisille, kalastustapahtumat sekä perinnepelipäivät. Alakouluikäisille ja sitä nuoremmille järjestettävissä tapahtumissa on ollut reilusti kävijöitä, nuorisolle toimii paremmin normaalit nuorten illat. Heille suunnatuissa tapahtumissa on ollut vähän kävijöitä.

Harrastamisen Suomen mallin kaikki kerhot olivat kolme kokkikerhoa eri ikäryhmille, metsästys ja kalastuskerho, taidekerho, sähly, sporttikerho 0-2lk, sporttikerho 3-6lk, nuorten kuntosali 7-9lk (kevällä), sekä Moisiovaaran sportti.

Nuorisotoimintaa on tukenut vuonna 2024 myös harjoittelija, joka on ollut kolmessa eri harjoittelussa Hyrynsalmen kunnalla.

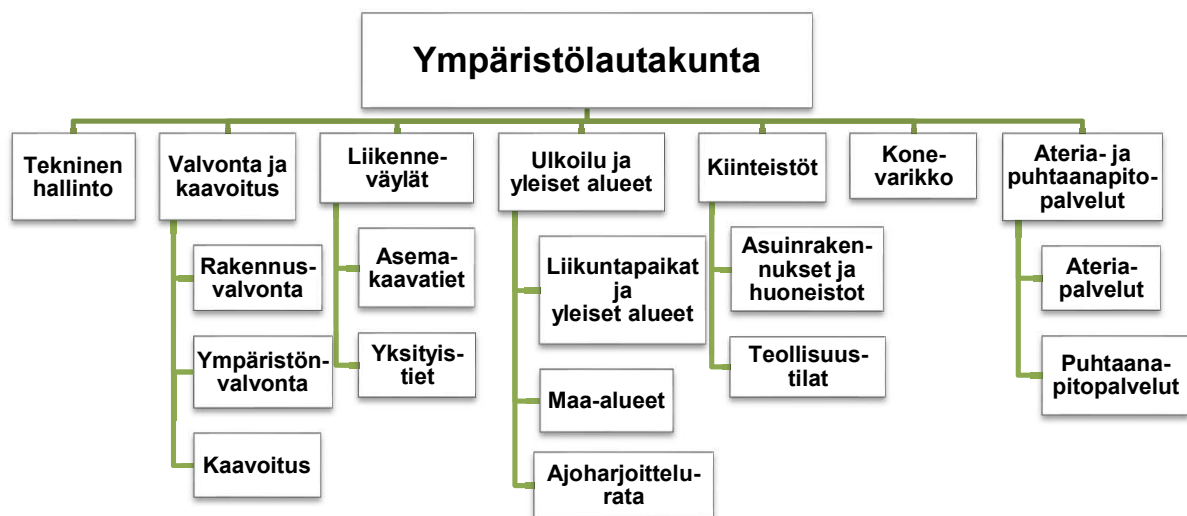
Tunnusluvut:

Vuosi	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kokonaismenot €/asukas	72,04	66,57	70,79	79,33	77,70	86,88

350 Vapaa-aikapalvelut (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	15 065,96	0,00	0,00	0,00	14 361,20	-	-704,76
TOIMINTAKULUT	-176 799,26	-204 917,70	0,00	-204 917,70	-188 465,16	91,97%	-11 665,90
TOIMINTAKATE	-161 733,30	-204 917,70	0,00	-204 917,70	-174 103,96	84,96%	-12 370,66
VUOSIKATE	-161 733,30	-204 917,70	0,00	-204 917,70	-174 103,96	84,96%	-12 370,66
Poistot ja arvonalentumiset	0,00	0,00	0,00	0,00	-211,23	-	-211,23
TILIKAUDEN TULOS	-161 733,30	-204 917,70	0,00	-204 917,70	-174 315,19	85,07%	-12 581,89
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-161 733,30	-204 917,70	0,00	-204 917,70	-174 315,19	85,07%	-12 581,89

2.3.4 Ympäristölautakunta / Tekniset palvelut

Perustehtävä on tuottaa teknisen hallinnon alaiset palvelut kuntalaisille ja kuntaorganisaatiolle edullisesti, laadukkaasti ja joustavasti. Lautakunnan tehtäväkenttä on laaja, kuten seuraava kuva osoittaa.

Teknisten palvelujen toimialalla toiminta jatkuu koko suunnittelukauden suurin piirtein samansisältöisenä, poislukien AT-Pu palveluiden muutokset, jotka yksityistettiin vuoden 2024 talvella. Talousarviovuoden 2024 merkittävimmät haasteet ja niistä johtuvat seurausvaikutukset toimintaan ja talouteen ovat seuraavat:

- Kiinteistöjä on edelleen tyhjiillään ja vajaakäytössä aiheuttaen vuokratuottojen pientymistä. Tyhjiillään olevien kiinteistöjen aiheuttamia kustannuksia pyritään minimoimaan. Sisäilma-asiat nousivat esille mm. terveysaseman kiinteistössä, Teollisuustie 2 kiinteistössä, nuorisotalo Arkkolassa ja kirjastossa.
- Kunnassa on syntynyt aikaisemmilta vuosilta kiinteistöjen korjausvelkaa merkittävästi, joka aiheuttaa yllättäviä ja mittaviakin korjaustoimenpiteitä kiinteistöissä. Korjaustoimissa joudutaan priorisoimaan eri kiinteistöjen välillä ja aikatauluttamaan korjaustoimenpiteet eri vuosille.
- Kiinteistöjen korjaustoimenpiteet vaativat tekniseltä hallinnolta entistä enemmän asiantunte- musta ja oikea-aikaista resursointia korjaustoimenpiteisiin.
- Rakennusvalvontakäyntien yhteydessä on tarkasteltu myös luvattomia rakennuksia.
- Henkilöstökulut kasvoivat kunta-alan yleiskorotuksen mukaisesti.

Talousarvion toteutuma/poikkeamat tulostavoitteiden toteutumisessa:

Ympäristölautakunta pysyi talousarviossa ja saavutti talousarvion mukaisen tuloksen. Talousarvioon pohjautuvat toiminnalliset tavoitteet saavutettiin hyvin, mutta kustannusarvio ylittyi teknisen hallin- nossa, liikenneväylissä sekä ulkoilu- ja yleiset alueet tulosalueilla. Tulosalueella kiinteistöt saavutet- tiin budjetoitua parempi tulos.

Tilikauden tulos oli noin 29 000 € talousarviota parempi (ks. seuraava taulukko).

40 Tekniset palvelut (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	3 183 190,08	2 035 890,00	0,00	2 035 890,00	2 169 636,14	106,57%	-1 013 553,94
TOIMINTAKULUT	-3 791 910,71	-2 842 042,35	-77 500,00	-2 919 542,35	-3 029 771,05	103,78%	762 139,66
TOIMINTAKATE	-608 720,63	-806 152,35	-77 500,00	-883 652,35	-860 134,91	97,34%	-251 414,28
Rahoitustuotot ja -kulut	-10,85	0,00	0,00	0,00	187,50	-	198,35
VUOSIKATE	-608 731,48	-806 152,35	-77 500,00	-883 652,35	-859 947,41	97,32%	-251 215,93
Poistot ja arvonalentumiset	-551 591,62	-506 293,00	0,00	-506 293,00	-550 584,15	108,75%	1 007,47
TILIKAUDEN TULOS	-1 160 323,10	-1 312 445,35	-77 500,00	-1 389 945,35	-1 410 531,56	101,48%	-250 208,46
Tilipäättösiirrot	71 215,82	0,00	0,00	0,00	49 693,86	-	-21 521,96
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 089 107,28	-1 312 445,35	-77 500,00	-1 389 945,35	-1 360 837,70	97,91%	-271 730,42

Tekninen hallinto

Perustehtävä:

Tulosalue tuottaa hallintoon ja asumiseen liittyvät palvelut kuntalaisille. Lisäksi tulosalue vastaa oheispalveluiden tuottamisesta kunnan muille hallintokunnille, toimitilat ja kiinteistönhoitopalvelut sekä yleisten alueiden palveluiden tuottaminen.

Strategiset tavoit- teet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
Kehitetään ja koordi- noidaan koko teknis- ten palveluiden toi- mialaa asiakaslähtöi- sesti ja palveluproses- seja uudistaen ja säh- köistään.	Asiakaspalautteet: sekä ulkoiset että si- säiset asiakkaat (ml. reklamaatiot; oikai- suvaatimukset; vali- tukset)	Tulosalue tuottaa pal- velut nykyisellä tasolla	Toteutui
Toiminnalliset tavoit- teet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:
Tulosalue tuottaa pal- velut asiakaslähtöi-	Kokousten määrä – Asioiden läpimenon	Tulosalue tuottaa pal- velut nykyisellä tasolla	Toteutui

sesti, nopeasti, taloudellisesti ja laadukkaasti.	sujuvuus (aloite, valmistelu, päätös, toimeenpano)		
Toimenpiteet:			
Seuraavien suunniteltujen toimenpiteiden mukainen toiminta toimintakertomusvuonna:			
- Päivittäinen toiminta rytmittyy jatkuvien palvelutehtävien, tilattujen palveluiden ja vuodenai-koihin jaksottuvan palvelutuotannon rytmin mukaan. - Ympäristölautakunta kokoontuu määräajoin, kun päätöksentekoon tulevia asioita ilmenee. Asiat suunnitellaan ja valmistellaan esittelijän johdolla perusteellisesti, suunnitelmallisesti ja viivyttämättä. - Keskeinen tehtävä on myös investointien valmistelu ja toteutus / toteutuksen koordinointi. - Koulutuksiin on osallistuttu pääasiassa etäyhteyksien kautta. - Tulosalue tuottaa hallintoon ja asumiseen liittyvät palvelut. - Perustehtävä on tuottaa palvelut taloudellisesti ja laadukkaasti.			
Resurssit (omat ja ostettavat):			
- Tekniset palveluiden viranhaltijat ja toimihenkilöt. - Konsulttipalveluina ostettavat asiantuntijapalvelut. - Omat vastuualueen henkilöstöresurssit 3,6 henkilötyövuotta.			

Talousarvion toteutuma/poikkeamat tulostavoitteiden toteutumisessa:

Hallinnossa leasingvuokrat ja palveluiden ostot ovat olleet arvioitua suuremmat, johtuen mm asiantuntija- ja tietoliikennepalveluiden kustannuksista.

Käyttöpäällikön palveluita myydään Vesi-Mega Oy:lle 50 % osuudella.

Mittarit:

Nettokustannukset ovat säilyneet edellisen vuoden tasolla.

2019	2020	2021	2022	2023	2024
56,03 €/asukas	65,50 €/asukas	76,35 €/asukas	75,00 €/asukas	116,83 €/asukas	116,29 €/asukas

400 Tekninen hallinto (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	48 564,07	50 000,00	0,00	50 000,00	55 614,97	111,23%	7 050,90
TOIMINTAKULUT	-289 588,42	-273 941,06	0,00	-273 941,06	-289 016,51	105,50%	571,91
TOIMINTAKATE	-241 024,35	-223 941,06	0,00	-223 941,06	-233 401,54	104,22%	7 622,81
Rahoitustuotot ja -kulut	-15,89	0,00	0,00	0,00	0,00	-	15,89
VUOSIKATE	-241 040,24	-223 941,06	0,00	-223 941,06	-233 401,54	104,22%	7 638,70
TILIKAUDEN TULOS	-241 040,24	-223 941,06	0,00	-223 941,06	-233 401,54	104,22%	7 638,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-241 040,24	-223 941,06	0,00	-223 941,06	-233 401,54	104,22%	7 638,70

Valvonta ja kaavoitus

Perustehtävä:

Tulosalue sisältää rakennus- ja ympäristönvalvonnan sekä kaavoituksen. Tulosalueen perustehtävänä on tuottaa maankäytön suunnitteluun, kaavoitukseen ja rakennusvalvontaan liittyvät palvelut. Ympäristönvalvontapalvelut ostetaan Suomensalmen kunnalta.

Strategiset tavoitteet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
Kunnan elinvoiman ja vetovoiman sekä turvallisuuden ja viihtyvyyden parantaminen. Kaavoituksella huolehditaan siitä, että koko kunnan alueella on tarjolla monenlaisia rakennuspaikkoja niin vakituiseen asumiseen kuin loma-asumiseenkin sekä yritys-toimintaan, tuulivoiman käyttöön ja muihin palveluihin. Kunnan omistamat maa-alueet hyödynnetään tonttimaana tai muussa kuntastrategiaa tukevassa toiminnassa. Asemakaavat laaditaan pääasiassa kunnan omistamille maa-alueille. Mikäli asemakaava laaditaan yksityisten omistamille maa-alueille, ovat maanomistajat velvollisia osallistumaan kaavoitus- ja kaavan toteuttamiskustannuksiin. Tarvittaessa laaditaan maankäyttösopimuksia Kuntaan laaditaan ympäristönvalvonta-ohjelma ja vuosittain siihen liittyvä ympäristönvalvontasuunnitelma. Kunnan ympäristönsuojelumääräysten laatiminen aloitetaan.	Kaavoitusohjelman 2023–26 ajantasaisuus ja toimivuus - Ajantasa-asemakaava - Hyrynsalmen tuulivoimayleiskaava - Iston koulun kaava - Selvitykset uusista rantarakennuspaikoista - Ukkohallan ajantasakaavan kaavamuutos; RM1 kortteli ja tontti 2 - Ukkohallan ajantasakaavan kaavamuutos kortteli 13 - Hyrynsalmen tuulivoimayleiskaava, tullut vireille 2021, valmistuu 2023. - Kirkonkylän asemakaavan muutos Iston koulun ympäristössä, valmistuu 2024, rantarakennuspaikkoja ja uusia käyttötarkoituksia haetaan tyhjenneille koulurakennuksille.	Uuden kaava-alueen valmistuminen. Mahdollistetaan uusien asuinrakennusten ja rivitalojen rakentaminen Ympäristönvalvontaohjelma on ollut valmistelussa v.2024 ja valvontasuunnitelma otetaan käyttöön 2025. Ympäristönsuojelumääräysten valmistelu käynnistettiin.	Ukkohallan ajantasakaavan kaavamuutos RM 1 kortteli ja tontti 2 sekä kortteli 13 toteutui. Kirkonkylän asemakaavan muutos Iston ympäristössä ei toteutunut v.2024 Kaavamuutosta M8890 (vanhatie) ei edistetty, koska jalan kulku/kevyen liikenteen väylän linjauksessa oli eriävä näkemys.
Toiminnalliset tavoitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:
Rakennuslupakäsittelyssä pyritään kolmen viikon käsittelyaikaan	Käsittelyaikojen seuranta rakennusvalvontaohjelmasta.	Lupapäätösten käsittelyn aikaa nopeutetaan	Lupapäätösten käsittelyajat eivät toteutuneet kaikilta osin.

ja poikkeamislupakäsittelyssä kolmen kuukauden käsittelyaikaa. Tavoitteena on käyttää ympäristöön soveltuvaa turvallista rakennustapaa. Laaditaan kaavoitusohjelma 2023–26, jonka mukaan kaavahankkeet etenevät. Tarvittaessa on mahdollisuus myös kiireellisten kaavahankkeiden toteuttamiseen. Kaavoitushankkeet etenevät tavoitteiden mukaan			Syynä on mm. lupapäätöksiin liittyvien asiakirjojen täydennyspyyntöjen viivästyksset. Kaavoitusohjelmaa 2023–2026 ei valmisteltu; (ei toteutunut)
Toimenpiteet:			
Seuraavien suunniteltujen toimenpiteiden mukainen toiminta toimintakertomusvuonna:			
Asiakkaita opastetaan rakennuslupien hakemiseen sähköisesti ja tiedotetaan kunnan rakentamismahdollisuuksista ja tonteista. Lisäksi laaditaan ajantasa-asemakaava sekä ajantasainen yleiskaavakooste asiakkaiden käyttöön ja myös internetiin saataville. Kehitetään karttapalvelua kunnan nettisivuille niin, että alueiden kaavat ovat helposti saatavilla. Laaditaan ajantasa-asemakaava kirkonkylän ja Ukkohallan alueelta. Ukkohallan matkailukeskuksen kaavoitukselliset tarpeet selvitetään alueen monipuolisen kehittämisen mahdollistavaksi ottaen huomioon yrittäjien ja lomaasukkaidenkin tarpeet ja toiveet.			
Kirkonkylän alueella selvitetään ja valmistellaan uusien rantarakennuspaikkojen kaavoittamista myös ranta-alueille. Vireillä olevat kaavaprosessit:			
• Kirkonkylän asemakaavan muutos Iston koulun ympäristössä, joka on suunniteltu valmistuvan 2025. • Ukkohallan ajantasakaavan kaavamuutos /kortteli13 • Ukkohallan ajantasakaavan kaavamuutos/ RM1 kortteli ja tontti2			
Vireillä olevat kaavaprosessit:			
• Ukkohallan asemakaavan muutokset kortteleissa 1 ja 13 sekä niihin liittyvillä alueilla, valmistui vuoden 2024 aikana. • Kaavamuutos M8890 (vanhatie) välillä Hyryntie-Teollisuustien risteys käynnistettiin, (jalan- kulk- ja pyöräilyväylän rakentaminen). • <u>Kirkonkylän asemakaavan muutos Iston koulun ympäristössä</u>, kaavassa tarkastellaan rantarakennuspaikkoja ja uusia käyttötarkoituksia tyhjenneille koulurakennuksille. Alueen kaavoitus käynnistettiin uudelleen 27.5.2020, mutta kaavahanke ei ole edennyt. Iston alueen maankäyttötarkasteluja on tehty kesän 2024 aikana kaavatyön jatkon pohjaksi.			
Resurssit (omat ja ostettavat):			
Tarvittaessa ostetaan kaavoituksen asiantuntijapalveluita.			
Henkilöstömenot: - rakennustarkastaja (½) – asuntosihteeri ja toimistosihteeri 7.10.2024 alkaen			

Talousarvion toteutuma/poikkeamat tulostavoitteiden toteutumisessa:

Hyrynsalmen kunta on osallistunut myös Pienten kuntien paikkatietohankkeeseen (PIKU-PATE), josta on saatu tukea paikkatiedon edistämiseen. Hanke päättyi 31.5.2024. Tehtävänä oli osoitejärjestelmän ajantasaistaminen ja virheellisyyksien tarkistaminen.

Hyrynsalmen kunta on mukana pienenä kuntayksikkönä KATTI-hankkeessa, joka kohdentuu kaavatietojen digitaalisuuden kehittämiseen. Hyrynsalmen kunnan tavoitteena oli kaava-aineiston saattaminen yhtenäiseen koordinaattipohjaiseen ja digitaaliseen muotoon. Hyrynsalmella on n. 50 eri kaavaa. KATTI –hanke päättyi v.2024 lopulla.

Toiminnallisten ja strategisten tavoitteiden toteutuminen

Ympäristövalvonnan kuntayhteistyö on sujunut hyvin ja se on strategisesti mielekästä.

Asiakkaita on neuvottu rakentamiseen ja kaavoitukseen liittyvissä asioissa.

Ajantasa-asemakaavat Ukkohallassa ja kirkonkylällä valmistuivat KATTI-hankkeen kautta ja jatko-toimenpiteenä oli kirkonkylän ja Ukkohallan asemakaavojen digitalisointi. Karttapalvelun kehittämisen jatkuu. Sähköisten palvelujen kehittäminen jatkuu.

Kirkonkylän alueen uusien rantarakennuspaikkojen alustavaa suunnittelua jatketaan.

Rakennustarkastajan tuottamia palveluita on myyty Ristijärven kunnalle.

Mittarit:

Rakennusluvat ja toimenpideluvat yhteensä, luvat laskussa koko valtuustokauden.

2019	2020	2021	2022	2023	2024
107 kpl	68 kpl	141 kpl	69 kpl	63 kpl	45 kpl

Nettokustannukset

2019	2020	2021	2022	2023	2024
98,84 €/asukas	54,77 €/asukas	174,95 €/asukas	170,53 €/asukas	34,20 €/asukas	52,67 €/asukas

410 Valvonta ja kaavoitus (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	109 738,64	19 000,00	0,00	19 000,00	42 502,99	223,70%	-67 235,65
TOIMINTAKULUT	-180 300,84	-124 705,57	0,00	-124 705,57	-152 907,86	122,62%	27 392,98
TOIMINTAKATE	-70 562,20	-105 705,57	0,00	-105 705,57	-110 404,87	104,45%	-39 842,67
VUOSIKATE	-70 562,20	-105 705,57	0,00	-105 705,57	-110 404,87	104,45%	-39 842,67
Poistot ja arvonalentumiset	-990,00	-990,00	0,00	-990,00	-990,00	100,00%	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-71 552,20	-106 695,57	0,00	-106 695,57	-111 394,87	104,40%	-39 842,67
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-71 552,20	-106 695,57	0,00	-106 695,57	-111 394,87	104,40%	-39 842,67

Liikenneväylät

Perustehtävä:

Kunnan kunnossapidossa olevien teiden hoitaminen ympäristölautakunnan päättämien laatukriteerien mukaisesti. Kunnan kunnossapitovastuulla on noin 200 kilometriä tieverkostoa.

Vähintään 1000 metrin pituiset asutut yksityistiet sekä kiinteistöjen pääsytietyt ovat kunnan kunnossapitovastuulla. Talvi- ja kesäkunnossapidossa olevia asemakaavateitä on keskustaajamassa n. 29 km ja Ukkohallassa n.17 km sekä yksityisteitä haja-asutusalueella n. 155 km.

Teiden kunnossapitotyöt hoitaa kilpailutuksen kautta valitut urakoitsijat.

Strategiset tavoitteet:

Tulosmittarit:

Tavoitetaso 2026:

Toteutuminen:

Liikenneväylien kunnossapidon kehittämisen tehokkaaksi ja laadukkaaksi. Erityisenä painopisteenä on aktivoida ja kehittää tiekuntien toimintaa.	Asiakaspalautteet	Tiekuntien järjestäytymisasteen nostaminen	Talvihoitourakat kilpailutettiin ja asemakaavateiden maksuperusteet muutettiin kokonaishintaperusteiseksi. Tämän johdosta laaduntarkkailu on helpompaa. Tiekuntia ei ole tänä vuonna aktivoitu aktiivisesti.
Toiminnalliset tavoitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:
Oikea-aikaiset ja kustannustehokkaat toimenpiteet	Aktiivinen yhteydenpito urakoitsijoiden kanssa.	Tulosalue tuottaa palvelut nopeasti, taloudellisesti ja laadukkaasti.	Toteutui.
Toimenpiteet:			
Seuraavien suunniteltujen toimenpiteiden mukainen toiminta toimintakertomusvuonna (ks. myös täydentävät tekstit alla):			
- Yksityistiekuntien kontaktointi ja kannustaminen järjestäytymiseen. - Urakoiden suunnittelu ja kilpailutus keväällä 2024. - Yksityisteiden tieyksiköiden mukaisia maksuja laskutetaan metsäyhtiöiltä n. 10 000 €. - Työsuoritukset tehdään oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti. Työsuorituksilla on varmistettu kaava- ja yksityisteiden liikenneturvallisuus. - Talvikunnossapidon aurasalueiden optiot olivat voimassa 2024 kevääseen saakka. Talvikunnossapidon urakat on kilpailutettu kevään 2024 aikana ja urakkasopimukset allekirjoitettiin keuhällä 2024. Kilpailutuksessa käytettiin konsulttina Welado Oy:tä.			
Resurssit (omat ja ostettavat):			
- Käyttöpäällikkö, asiantuntijapalveluiden ostot - Alueurakat ostopalveluina - Kunnan oman kaluston käyttö			

Toiminnallisten ja strategisten tavoitteiden toteutuminen:

Tavoitteiden mukaisesti asemakaavatiet keskustaajamassa ja Ukkohallassa sekä kunnan kunnossapitovastuulla olevat yksityistiet on hoidettu talvikunnossapidon osalta laatusuunnitelmien mukaisesti.

Metsäyhtiöiltä on peritty tieyksiköinnin mukaisia maksuja n. 15 000 €.

Yksityisteiden tiekuntia on kannustettu uudelleen järjestäytymään tai pitämään sääntömääräiset kokoukset.

Ely:n ja kunnan välisiä sidosryhmäkeskusteluja käytiin liikenneturvallisuuteen liittyen.

Talousarvion toteutuma/poikkeamat tulostavoitteiden toteutumisessa:

Liikenneväylien tulosalueen kustannukset ylittyivät n. 40 000 €. Kustannuspaikan menokehys on vaikeasti ennakoitavissa talousarvion/toteutuman suhteen, johtuen vaihtelevista keliolosuhteista.

Talvi oli runsasluminen, jonka vuoksi puhtaanapitopalvelut ylittyivät. Tänä vuonna oli myös vuorossa yksityisteiden vesakon raivaukset.

Tänä vuonna aloitettiin joidenkin kirkonkylän kaavateiden perusparannuksien suunnitteluja, joiden osalta tuli lisäkustannuksia asiantuntijapalveluihin.

Mittarit:

Nettokustannukset:

	2020	2021	2022	2023	2024
Kirkonkylän kaavatiet	35,56 €/asukas	43,91 €/asukas	43,49 €/asukas	38,95 €/asukas	52,47 €/asukas
Ukkohallan kaavatiet	32,27 €/asukas	30,70 €/asukas	34,50 €/asukas	33,82 €/asukas	35,30 €/asukas
Yksityistiet	78,67 €/asukas	86,32 €/asukas	89,68 €/asukas	109,00 €/asukas	114,04 €/asukas

420 Liikenneväylät (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	17 646,26	15 000,00	0,00	15 000,00	19 708,56	131,39%	2 062,30
TOIMINTAKULUT	-362 198,14	-343 476,18	0,00	-343 476,18	-388 033,67	112,97%	-25 835,53
TOIMINTAKATE	-344 551,88	-328 476,18	0,00	-328 476,18	-368 325,11	112,13%	-23 773,23
VUOSIKATE	-344 551,88	-328 476,18	0,00	-328 476,18	-368 325,11	112,13%	-23 773,23
Poistot ja arvonalentumiset	-32 205,79	-30 467,00	0,00	-30 467,00	-36 756,51	120,64%	-4 550,72
TILIKAUDEN TULOS	-376 757,67	-358 943,18	0,00	-358 943,18	-405 081,62	112,85%	-28 323,95
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-376 757,67	-358 943,18	0,00	-358 943,18	-405 081,62	112,85%	-28 323,95

Ulkoiu ja yleiset alueet

Perustehtävä:

Ylläpitää, kunnostaa ja kehittää kuntalaisille ja matkailijoille kunnan liikuntapaikat ja yleiset alueet. Tulosalue sisältää puistot ja yleiset alueet, liikuntapaikat ja erilaiset reitistöt, torin, metsätilat, vuokralle annetut tontit sekä ajoharjoitteluradan.

Strategiset tavoitteet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
Tuetaan alueen yleistä viihtyvyyttä ja vetovoimaisuutta sekä aktivoidaan kuntalaisia ja matkailijoita harastamaan liikuntaa ja liikkumaan luonnossa. Erityisinä kehittämissuunnitelmina ovat taa-jama-alueen ja Ukkohallan matkailukeskuksen yleisilmeen parantaminen siten, että otetaan huomioon kuntalaisten, yrittäjien ja mökinomistajien toiveet. -mahdollistetaan kuntalaisen osallistuva suunnittelu	Asiakaspalautteet kausittain (talvi- ja kesäkäyttö; kuntalaiset ja matkailijat) Metsänmyyntitulot	Reitistöt pidetään turvallisessa ja käyttäjäystävällisessä kunnossa (määrät ja laadun määrää lautakunta) Hiihtolatuksen ja jatkossa muidenkin reitien käyttöä seurataan liiketunnistilaskurilla.	Tavoitteet ovat toteutuneet.

Hyvinvointia ja viihtyvyyttä tuottavat viihtyisät yleiset alueet ja laadukkaat reitistöt, ladut, kelkkaurat, kesäreitistöt ja lähiliikuntapaikat			
Toiminnalliset tavoitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:
Liikuntapaikkoja, reittejä ja ympäristön viihtyisyyttä kehitetään kehittämis- ja investointihankkeiden avulla, sekä kunnan omana työnä että yhdessä kumppaneiden kanssa. Kunnossapitoa priorisoidaan kysynnän ja olosuhteiden mukaan.	Reitistöt pidetään turvallisessa ja käytössä jätävällisessä kunnossa (määrät ja laadun määrää lautakunta) Hiihtolatuja ja jatkossa muidenkin reitien käyttöä seurataan liiketunnistilaskurilla.	Ladut ja reitistöt pidetään käyttöturvallisessa kunnossa	Tavoite on toteutunut
Toimenpiteet:			
Seuraavien suunniteltujen toimenpiteiden mukainen toiminta toimintakertomusvuonna:			
- Hiihtolatuja ja reittejä hoidetaan ympäristölautakunnan laatiman ohjeistuksen mukaisesti. - Kunnossa pidettäviä hiihtolatuja on yhteensä n. 90 km ja patikointireittejä 52 km sekä maastopyöräreitistöjä n. 100 km. Reittien varrella on yhteensä 16 laavua tai kotaa varusteineen. - Reitistöjen rakenteiden huoltotoimenpiteet ja laavujen puuhoito. - Moottorikelkkareittien kunnossapitoa tehdään määräajoin talviaikana. Vapaakelkkailualueen maankäytösopimus on jatkettu 10/2029 saakka. - Kunnan latukoneella ajetaan kirkonkylän ladut ja yhdyslatu Tuomivaaran ladun risteyskseen saakka. Ukkohallan alueen latuverkoston kunnossapidosta vastaa Vaara- Kainuun matkailuyhdistys syksystä 2023 alkaen sopimuksen mukaan. - Nivan lähiliikuntapaikka mahdollistaa kuntalaisille monipuolisia liikuntamuotoja.			
Resurssit (omat ja ostettavat):			
- Käyttöpäällikkö ja liikuntapaikkojenhoitaja - Kalusto: latukone, traktori ja jäänhoitokone sekä konevarikon kalusto - Ostopalveluna moottorikelkkareitistöjen kunnostaminen - Ostopalveluna Ukkohallan latujen kunnossapito			

Toiminnallisten ja strategisten tavoitteiden toteutuminen:

Toiminnalliset ja strategiset tavoitteet toteutuivat latuverkoston ja kelkkaurien talvikunnossapidon osalta.

Syväjärven vesikasvuston niittoon haettiin avustus KAIELY:ltä vuosille 2025 - 2027. Niittotyötä ei tehty v.2024. Reitistöverkosto on laaja ja kunnan hoitovastuulla on 15 laavua.

Latu- ja kelkkaurien ylläpidossa on huomioitava sääolosuhdevaraukset ja asiakasreklamaatiot. Ukkohallan latureitistöjen kunnossapitovastuu siirtyi Vaara-Kainuun matkailuyhdistys Ry:lle syksyllä 2023.

Talousarvion toteutuma/poikkeamat tulostavoitteiden toteutumisessa:

Luistelualueen vanha välinevarasto purettiin ja rakennettiin uusi omajohtoisena työnä. Tästä aiheutui ylimääräisiä henkilöstö-, rakennustarvike- sekä purkukustannuksia.

Käyttäjäpalautteiden perusteella Nivan lähiliikuntapaikan keinotekonurmialuetta laajennettiin ja tehtiin käyntiportti, josta kertyi kustannuksia n. 10 000 euroa.

Suopokupalloareenan kunnostustyöt aiheuttivat n. 13 000 euron kustannukset.

Mittarit:

2020	2021	2022	2023	2024
47,00 €/asukas	73,12 €/asukas	62,53 €/asukas	75,16 €/asukas	117,89 €/asukas

430 Ulkoilu ja yleiset alueet (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	123 138,27	123 500,00	0,00	123 500,00	116 238,56	94,12%	-6 899,71
TOIMINTAKULUT	-226 333,52	-252 628,75	0,00	-252 628,75	-289 578,96	114,63%	-63 245,44
TOIMINTAKATE	-103 195,25	-129 128,75	0,00	-129 128,75	-173 340,40	134,24%	-70 145,15
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0,00	0,00	0,00	129,18	-	129,18
VUOSIKATE	-103 195,25	-129 128,75	0,00	-129 128,75	-173 211,22	134,14%	-70 015,97
Poistot ja arvonalentumiset	-51 891,01	-34 409,00	0,00	-34 409,00	-63 396,42	184,24%	-11 505,41
TILIKAUDEN TULOS	-155 086,26	-163 537,75	0,00	-163 537,75	-236 607,64	144,68%	-81 521,38
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-155 086,26	-163 537,75	0,00	-163 537,75	-236 607,64	144,68%	-81 521,38

Kiinteistöt

Perustehtävä:

Kiinteistöjen ylläpito ja huolto sekä kehittäminen asiakkaiden tarpeita vastaavaksi kunnan omaan käyttöön ja vuokralaisille.

Kunnan omistamien kiinteistöjen määrä ja toimiala jakaantuvat seuraavasti:

- Sivistystoimi 10197 m²
- Sosiaali- ja terveystoimi 3380 m²
- Elinkeino- ja teollisuustilat 3553 m²
- Yhteensä n. 17133 m²

Strategiset tavoitteet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
Kiinteistöt pyritään pitämään optimikunnossa ja käyttäjille edullisina vaarantamatta niiden arvoa. Tyhjillään tai vajaa-käytössä oleville tiloille etsitään (markkinointistrategian avulla) ostajia, käyttäjiä tai toiminnanharjoittajia.	Kunnossapidon kustannukset (tehostamisella ehkäistään suuria korjaustarpeita tulevaisuudessa). Asiakaspalautteet ja niiden arviointi Kiinteistömassan muutos (käyttömoodittain)	Kiinteistömassaa ylläpidetään vähintään nykyisellä tasolla ja sen määrää ja laatua sovitetaan nykyiseen ja tulevaan tarpeeseen.	Toteutui, mutta haasteena on kiinteistömassan elinkaari. Rakennukset ovat pääosin 1980 –luvulta.
Toiminnalliset tavoitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:

Taloudellista tehokkuutta parannetaan siten, että ensisijaisesti tyhjillään tai vajaakäytössä olevia kiinteistöjä pyritään edelleen myymään tai vuokraamaan. Ylläpitokustannukset minimoidaan tarvittaessa poistamalla lämmitys ja sähkö.	Kiinteistöjen käyttöaste Kiinteistökustannukset, käytössä / m2 Kiinteistökustannukset, tyhjät / m2	Kustannustehokas kiinteistömäärän ylläpito Kiinteistökustannusten mittarit ovat haasteelliset laskea.	Ei toteutunut. Perusturvakeskuksen käyttöaste on matala. Hallan Saunan kiinteistökustannukset kasvoivat. Moisiovaaran koulun kuluerät laskivat verrattuna vuoteen 2023 n. 15000 €
Toimenpiteet: Seuraavien suunniteltujen toimenpiteiden mukainen toiminta toimintakertomusvuonna: - Kiinteistöjä on vuokrattu HVA:lle, eri yrityksille ja toimijoille sekä sisäisesti muille hallintokunnille. Lisäksi tuotetaan palveluita kunnan sisäisesti muille hallintokunnille. - Kiinteistöjen korjaustoimenpiteet priorisoidaan tarpeen mukaan. - Kiinteistönhuoltoa kehitetään jatkuvasti ja kokonaisvaltaisesti niin, että palvelut pystytään tuottamaan laadukkaasti ja ajantasaisesti. - Käyttämättömien sähköliittymien myynti. - Hyvinvointialueen vuokrasopimuksissa on huomioitu 6 % pääomavuokra teknisestä arvosta.			
Resurssit (omat ja ostettavat): Henkilöstömenot kiinteistönhoitaja 4 hlöä			

Toiminnallisten ja strategisten tavoitteiden toteutuminen:

Kiinteistöjen hoidossa noudatettiin talousarviossa määriteltyä säästöstrategiaa: korjauksia tehtiin asiakaslähtöisesti ja tyhjiä tiloista pyrittiin luopumaan optimaalisella tavalla.

Terveysaseman hoivasiipi on edelleen tyhjillään. Nuorisotalo Arkkolan toiminnot siirtyivät ent. lukion tiloissa olevaan Festia-saliin v. 2024 lopulla sisäilmaongelmien seurauksena. Hallan Saunan tilikauden tulos oli tappiollinen 165 000 €.

Talousarvion toteutuma / poikkeamat tulostavoitteiden toteutumisessa:

HVA:n vuokrasopimuksissa on pääomavuokran 6 % tuotto. Vastaavasti HVA sopimuksien osalta tehdään ns. 13 kk vuokran tarkastelu toteutuneen ylläpitovuokran osalta. 2024 vuodelle on kirjattu n. 10000 € HVA:lle palautettavia vuokratuottoja.

Kiinteistöjen nettokustannukset:

2020	2021	2022	2023	2024
158,14 €/asukas	200,78 €/asukas	250,09 €/asukas	111,82 €/asukas	158,43 €/asukas

440 Kiinteistöt (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	1 813 158,27	1 692 940,00	0,00	1 692 940,00	1 757 222,18	103,80%	-55 936,09
TOIMINTAKULUT	-1 595 746,69	-1 612 013,67	0,00	-1 612 013,67	-1 646 885,05	102,16%	-51 138,36
TOIMINTAKATE	217 411,58	80 926,33	0,00	80 926,33	110 337,13	136,34%	-107 074,45
Rahoitustuotot ja -kulut	5,00	0,00	0,00	0,00	58,32	-	53,32
VUOSIKATE	217 416,58	80 926,33	0,00	80 926,33	110 395,45	136,41%	-107 021,13
Poistot ja arvonalentumiset	-448 212,06	-425 082,00	0,00	-425 082,00	-428 362,91	100,77%	19 849,15
TILIKAUDEN TULOS	-230 795,48	-344 155,67	0,00	-344 155,67	-317 967,46	92,39%	-87 171,98
Tilipäättössiirrot	71 215,82	0,00	0,00	0,00	49 693,86	-	-21 521,96
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-159 579,66	-344 155,67	0,00	-344 155,67	-268 273,60	77,95%	-108 693,94

Konevarikko

Perustehtävä:

Konevarikko tuottaa sisäisiä ja ulkoisia palveluja, joita ovat mm. alueiden ja tiestön hoito sekä kunnossapito.

Strategiset tavoitteet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
Kehitetään konevarikon toimintaa joustavaksi ja ketteräksi sekä koordinoidaan ostopalveluyhteistyötä saumattomaksi. Kehitetään henkilöstön osaamista tulevaisuuden vaatimuksia ja tilaajan tarpeita vastaavaksi (otetaan huomioon myös henkilöstön osaaminen ja toiveet). Kalustoa uudistetaan vastaamaan paremmin tulevia tarpeita.	Henkilöstön räätälöity koulutus Kehityskeskustelujen palaute Kaluston sopivuuden arviointi	Ylläpidetään suunniteltu tavoitetaso	Pienkuormaajan hankinnalla päästiin tehokkaampaan työtuokseen esim. kiinteistöjen lumitöissä.
Toiminnalliset tavoitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:
Tuotetaan määritellyt palvelut mahdollisimman korkealaatuisesti, oikea-aikaisesti ja pienin häiriöin sekä taloudellisesti tehokkaasti.	Ajantasaiset ja laadukkaat palvelut (mahdollinen reklamointi / positiivien palaute) Taloudellinen tehokkuus (tuotosten määrä verrattuna edelliseen vuoteen)	Ajantasaiset ja laadukkaat palvelut (mahdollinen reklamointi / positiivien palaute) Taloudellinen tehokkuus (tuotosten määrä verrattuna edelliseen vuoteen)	Palvelut on tuotettu odotusten mukaisesti.
Toimenpiteet:			
Seuraavien suunniteltujen toimenpiteiden mukainen toiminta toimintakertomusvuonna (ks. myös tekstit alla): Oikea-aikaisesti ja tehokkaasti tuotetut palvelut.			

Resurssit (omat ja ostettavat):**Henkilöstö:**

- kuorma-autonkuljettaja
- rakennusalan yleisammattimies 0,5

Kalusto ja tilat:

- Kaksi traktoria, kuorma-auto, pienkuormaaja, kaksi pakettiautoa sekä konekeskuksen tilat

Toiminnallisten ja strategisten tavoitteiden toteutuminen:

Toiminnalliset ja strategiset tavoitteet toteutuivat. Ruoankuljetuspalvelut hoidettiin tammikuun 2024 loppuun saakka.

Talousarvion toteutuma / poikkeamat tulostavoitteiden toteutumisessa:

Toimintatuotot toteutuivat ennakoitua paremmin oman kaluston tehokkaamman käytön ansiosta (sisäiset kirjaukset).

Toimintakustannukset ylittyivät kaluston ikääntymisestä johtuvista huoltokustannuksista. Vakituisen henkilöstön sijaistaminen aiheutti palkkakustannusten nousua.

450 Konevarikko (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	128 820,54	64 450,00	0,00	64 450,00	97 533,43	151,33%	-31 287,11
TOIMINTAKULUT	-193 228,88	-142 451,63	0,00	-142 451,63	-167 489,54	117,58%	25 739,34
TOIMINTAKATE	-64 408,34	-78 001,63	0,00	-78 001,63	-69 956,11	89,69%	-5 547,77
Rahoitustuotot ja -kulut	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-0,04
VUOSIKATE	-64 408,30	-78 001,63	0,00	-78 001,63	-69 956,11	89,69%	-5 547,81
Poistot ja arvonalentumiset	-14 782,76	-11 835,00	0,00	-11 835,00	-17 568,31	148,44%	-2 785,55
TILIKAUDEN TULOS	-79 191,06	-89 836,63	0,00	-89 836,63	-87 524,42	97,43%	-8 333,36
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-79 191,06	-89 836,63	0,00	-89 836,63	-87 524,42	97,43%	-8 333,36

Ateria- ja puhtaanapitopalvelut**Perustehtävä:**

Ateria-puhtaanapitopalvelut on ulkoistettu 1.2.2024 alkaen. Palvelut tuottaa SOL Palvelut Oy ja Vireko Oy. Tammikuu 2024 palvelut tuotettiin entisillä omilla järjestelyillä.

Hyrynsalmen kunnan tehtävänä on seurata ulkoistettujen ateria- ja puhtaanapitopalveluiden sopimusten toteutumista ja palveluiden laadun kehitystä.

Strategiset tavoitteet:	Tulosmittarit:	Tavoitetaso 2026:	Toteutuminen:
Hyvä asiakaspalvelu, hyvä palvelujen laatu, terveellinen ruoka, puhtaat toimitilat.	Asiakastytyytyväisyyskyselyt ateria- ja puhtaanapitopalveluiden käyttäjiltä (arvioinnin tulokset). Ateria- ja puhtaanapitopalveluiden yksikköhinnan kehitys.	Laadukkaat palvelut tuotettuna kustannustehokkaasti. Uuteen toimijaan tyytyväinen henkilökunta, ja tyytyväiset kunta-asiakkaat.	Toteutui osittain, palveluntuottajan tekemissä palautekyselyissä on jonkin verran palautetta ruuan laatuasioissa.
Toiminnalliset tavoitteet:	Tuotosmittarit:	Tavoitetaso 2024:	Toteutuminen:

Tavoitteena on tehokas, luotettava ja toimiva ateria- ja puhtaanapalvelu ja sujuva yhteistyö tuottajan ja tilaajan välillä.	Asiakastyytyväisyyskyselyt ateria- ja puhtaanapalveluiden käyttäjiltä (arvioinnin tulokset).	Uuteen toimijaan tyytyväinen henkilökunta ja kunnan oma henkilöstö.	Toteutui. Palveluntuottajan henkilöstökyselyn tulokset ovat käytettävissä 4/2025
Menot ja tulot pidetään tasapainossa ja tilat sekä laitteet tehokkaassa käytössä.	Ateria- ja puhtaana pitalveluiden yksikköhinnan kehitys ja tuotantomäärien kehitys.	Laadukkaat palvelut tuotettuna kustannustehokkaasti.	
Toimenpiteet:			
Normaali oma tuotanto tammikuun 2024 loppuun; ja tämän jälkeen yhteistyö uuden tuottajan kanssa sekä ulkoisten ostopalveluiden tason ja toimivuuden seuranta.			
Resurssit (omat ja ostettavat):			
11 henkilön työpanos ja yhteistyön työnjohto (tilaajan puolelta) sekä toiminnan jatkuva suunnittelu ja ylläpito.			

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kunta tuotti AtPu palvelut tammikuussa 2024. Sijaisuuksiin oli hyvin vaikea saada työntekijöitä.

Ateriapalvelut

Ateriapalvelut tuotettiin koululle, varhaiskasvatukseen ja Kainuun HVA:lle tammikuun 2024 loppuun saakka.

Ateriat jakaantuivat v. 2024 seuraavasti:

	Lounas ja päivällinen	Aamu- ja iltapala
Kainuun HVA	3413	1826
Hyrynsalmen kunta	3594	205
HVA henkilökunta ja ulkopuoliset	120	

Puhtaanapalvelut

Puhtaanapalvelut tuotettiin kunnan ja hyvinvointialueen tiloihin tammikuun 2024 loppuun saakka. Siivottavat neliöt toteutuivat tavoitteiden mukaisesti.

Siivottavat neliöt 12474 m² jakaantuivat v. 2024 seuraavasti:

	m ²	%
Kainuun HVA	3949	32
Hyrynsalmen kunta	8142	66
Kainuun palo- ja pelastuslaitos	383	3

Resurssien käyttö

Kirjanpidossa on ollut virheellinen kirjaus koskien vuoden 2023 lomapalkkavelkaa, joka on kirjattu toiseen kertaan vuodelle 2024. Lisäksi SOL ja Vireko ovat laskuttaneet siirtyneiden työntekijöiden

lomapalkkavelat. AtPulle haettu lisämääräraha 77 500,00 € on osoittautunut osittain tarpeettomaksi, kun kirjanpito on tehnyt korjauskirjaukset lomapalkkavelkoihin.

460 Ateria- ja puhtaanapito- palvelut (sis. ja ulk.)	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht %2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	942 124,03	71 000,00	0,00	71 000,00	80 815,45	113,82%	-861 308,58
TOIMINTAKULUT	-944 514,22	-92 825,51	-77 500,00	-170 325,51	-95 859,46	56,28%	848 654,76
TOIMINTAKATE	-2 390,19	-21 825,51	-77 500,00	-99 325,51	-15 044,01	15,15%	-12 653,82
VUOSIKATE	-2 390,19	-21 825,51	-77 500,00	-99 325,51	-15 044,01	15,15%	-12 653,82
Poistot ja arvonalentumiset	-3 510,00	-3 510,00	0,00	-3 510,00	-3 510,00	100,00%	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-5 900,19	-25 335,51	-77 500,00	-102 835,51	-18 554,01	18,04%	-12 653,82
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5 900,19	-25 335,51	-77 500,00	-102 835,51	-18 554,01	18,04%	-12 653,82

2.3.5 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosan toteutuminen (ulkoiset tilit) on koottu seuraavaan taulukkoon, joissa on esitetty tilikauden tuloksen seikkaperäinen syntyminen.

Hyrynsalmen kunta (ulkoinen)	Tiliryhmä 2	TP 2023	Bud 2024	Bud muutos 2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024	Tot vs. Bud yht % 2024	Tot muutos 2024 - 2023
TOIMINTATUOTOT	Totals	2 312 432,39	1 539 527,00	0,00	1 539 527,00	2 014 252,19	130,84%	-298 180,20
	Myyntituotot	850 934,33	200 020,00	0,00	200 020,00	281 018,01	140,49%	-569 916,32
	Maksutuotot	210 519,27	127 100,00	0,00	127 100,00	144 488,12	113,68%	-66 031,15
	Tuet ja avustukset	244 788,41	180 967,00	0,00	180 967,00	485 935,51	268,52%	241 147,10
	Muut toimintatuotot	1 006 190,38	1 031 440,00	0,00	1 031 440,00	1 102 810,55	106,92%	96 620,17
TOIMINTAKULUT	Totals	-8 365 941,55	-7 917 203,58	-220 500,00	-8 137 703,58	-8 553 352,61	105,11%	-187 411,06
	Henkilöstökulut	-4 117 283,43	-3 529 806,58	-196 000,00	-3 725 806,58	-3 989 600,03	107,08%	127 683,40
	Palvelujen ostot	-2 465 085,79	-2 774 522,00	-24 500,00	-2 799 022,00	-2 944 081,82	105,18%	-478 996,03
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 001 296,30	-832 350,00	0,00	-832 350,00	-812 878,36	97,66%	188 417,94
	Avustukset	-290 915,00	-307 800,00	0,00	-307 800,00	-272 978,93	88,69%	17 936,07
	Muut toimintakulut	-491 361,03	-472 725,00	0,00	-472 725,00	-533 813,47	112,92%	-42 452,44
TOIMINTAKATE	Totals	-6 053 509,16	-6 377 676,58	-220 500,00	-6 598 176,58	-6 539 100,42	99,10%	-485 591,26
Verotulot	Totals	5 031 515,02	4 996 000,00	0,00	4 996 000,00	5 681 522,82	113,72%	650 007,80
	Kunnan tulovero	3 037 397,89	2 820 000,00	0,00	2 820 000,00	3 146 621,66	111,58%	109 223,77
	Kiinteistövero	1 291 921,78	1 600 000,00	0,00	1 600 000,00	1 971 864,26	123,24%	679 942,48
	Osuus yhteisöveron tuotosta	702 195,35	576 000,00	0,00	576 000,00	563 036,90	97,75%	-139 158,45
Valtionosuudet	Totals	2 476 288,00	2 678 320,00	0,00	2 678 320,00	2 699 915,00	100,81%	223 627,00
	Kunnan peruspalvelujen valtion	1 646 862,00	1 736 005,00	0,00	1 736 005,00	1 775 148,00	102,25%	128 286,00
	Verotuloihin perustuva valt.os	799 740,00	910 839,00	0,00	910 839,00	916 116,00	100,58%	116 376,00
	Opetus- ja kulttuuritoimen val	-471 962,00	-471 324,00	0,00	-471 324,00	-491 766,00	104,34%	-19 804,00
	Verotulomenetysten kompensointi	501 648,00	502 800,00	0,00	502 800,00	500 417,00	99,53%	-1 231,00
	Totals	-95 329,66	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-83 138,54	83,14%	12 191,12
Rahoitustuotot ja -kulut	Totals	-95 329,66	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-83 138,54	83,14%	12 191,12
	Korkotuotot	7 280,24	0,00	0,00	0,00	10 274,51		2 994,27
	Muut rahoitustuotot	2 954,89	0,00	0,00	0,00	5 855,69		2 900,80
	Korkokulut	-104 472,58	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-97 739,96	97,74%	6 732,62
	Muut rahoituskulut	-1 092,21	0,00	0,00	0,00	-1 528,78		-436,57
VUOSIKATE	Totals	1 358 964,20	1 196 643,42	-220 500,00	976 143,42	1 759 198,86	180,22%	400 234,66
Poistot ja arvonalentumiset	Totals	-575 394,43	-516 827,00	0,00	-516 827,00	-582 525,96	112,71%	-7 131,53
	Suunnitelman mukaiset poistot	-575 394,43	-516 827,00	0,00	-516 827,00	-582 525,96	112,71%	-7 131,53
TILIKAUDEN TULOS	Totals	783 569,77	679 816,42	-220 500,00	459 316,42	1 176 672,90	256,18%	393 103,13
Tilipäättösiirrot	Totals	71 215,82	0,00	0,00	0,00	49 693,86		-21 521,96
	Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	71 215,82	0,00	0,00	0,00	49 693,86		-21 521,96
	Luontoisetumeno polkupyörä	0,00	0,00	0,00	0,00	-5 900,00		-5 900,00
	Luontoisetutulo polkupyörä	0,00	0,00	0,00	0,00	5 900,00		5 900,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	854 785,59	679 816,42	-220 500,00	459 316,42	1 226 366,76	267,00%	371 581,17

2.3.6 Verotulojen ja valtionosuuksien erittely

Seuraavaan taulukkoon on eritelty verotulot lähteittäin sekä valtionosuudet (ks. seuraavat taulukot). Tulovero ja kiinteistövero ylittyivät reilusti, mikä selittää talousarviota paremman tuloksen.

Verotulojen erittely	2024 Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2024	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	2 820 000		2 820 000	3 146 622	-326 622
Osuus yhteisöveron tuotosta	576 000		576 000	563 037	12 963
Kiinteistövero	1 600 000		1 600 000	1 971 864	-371 864
Verotulot yhteensä	4 996 000		4 996 000	5 681 523	-685 523
verotulot, €/asukas	2 486		2 486	2 835	
asukasmäärä	2010		2010	2004	

Vuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo €	Muutos %
2019	21,75	31 149 613	0,9
2020	21,75	31 684 414	1,7
2021	21,75	31 864 510	1,0
2022	21,75	31 581 793	1,0
2023	9,11	32 613 507	1,0
2024	9,00		

Kiinteistövero v. 2024	%	Maksuunpano	€
Yleinen kiinteistövero	1,00	2019	1 181 657
Vakituinen asuinrakennus	0,50	2020	1 166 819
Muut asuinrakennukset	1,15	2021	1 155 042
Voimalaitokset	3,10	2022	1 177 947
Yleishyödyllinen yhteisö	0,40	2023	1 291 922
Rakentamaton rak.paikka	2,00	2024	1 971 864

	2024 Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2024	Poikkeama
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaus					
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, (ilman tasauksia)	1 736 005		1 736 005	1 775 148	-39 143
Verotuloihin perustuva valt.os.tasaus	910 839		910 839	916 116	-5 277
Opetus ja kultt.toimen muut valt.os.	-471 324		-471 324	-491 766	20 442
Harkinnanvarainen valtionos. korotus					
Verotulomenetysten kompensatio	502 800		502 800	500 417	2 383
Verolykkäysten takaisinperintä					
Valtionosuudet yhteensä	2 678 320	0	2 678 320	2 699 915	-21 595
valtionosuudet, €/asukas	1 332		1 332	1 347	
asukasmäärä	2010		2010	2004	

2.3.7 Investointien toteutuminen

Investointeja toteutettiin vuoden 2024 aikana nettomääräisesti noin 750 000 eurolla. Suurin yksittäinen investointi oli Hyttiväylän kunnostus. Muut investointikohteet olivat kustannustasoltaan selvästi pienempiä.

Valtuusto on linjannut, että investointien painopiste on sellaisissa rakenteellisissa investoinneissa, jotka tukevat palvelutuotannon laatua ja tehokkuutta.

Suunnitelluista investoinneista toteutumatta jäivät kunnan nettisivujen uusiminen ja sähköinen arkistointi. Vuoden 2023 tilinpäätöksen viivästyminen vei erityisesti hallintopalveluiden henkilöstön työaika, eikä ko. hankkeita ehditty valmistella ja toteuttaa. Näille investoinneille on varattu määrärahat uudelleen vuoden 2025 talousarvioon.

Vuoden 2024 investointitaso oli Hyrynsalmen kunnan kantokyvyn ylärajoilla. On huomattava, että pienessä kunnassa investointitaso vaihtelee vuosittain huomattavasti; kestävä vuosittainen keskimääräinen investointitaso on Hyrynsalmella noin 0,5 M €.

INVESTOINNIT	TP 2023	TA 2024	TA muutokset 2024	TA muutosten jälkeen 2024	Tot 1 - 12/2024	Tot 1 - 12.2024 / TA2024 muutosten jälkeen %	Muutos 1-12 ed.vuosi/ 1-12 ed.vuosi %	TA - TOT 2024
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			EUR
Hyrynsalmen investoinnit netto	-849 539,64	-615 000,00	-163 000,00	-778 000,00	-745 018,08	95,8	-12,3	-32 981,92
Hyrynsalmen investoinnit, menot	-874 689,01			0,00	-745 547,91		-14,8	
Hyrynsalmen investoinnit, tulot	25 149,37			0,00	529,83		-97,9	
Muut pitkävaikutteiset	-43 865,63	-30 000,00	0,00	-30 000,00	0,00	X	100,0	-30 000,00
Talous- ja henkilöstöhalv. palvelujen hank	-43 865,63						100,0	
Kunnan nettisivujen uusiminen		-15 000,00		-15 000,00		X	X	-15 000,00
Sähköinen arkistointi		-15 000,00		-15 000,00		X	X	-15 000,00
Maa-alueet	0,00	0,00	0,00	0,00	529,83		100,0	
Maa-alueiden hankinta							X	
Maa-alueiden myynti					529,83	X	X	-529,83
Rakennukset	-272 046,99	-95 000,00	-25 000,00	-120 000,00	-111 217,78	92,7	-59,1	-8 782,22
Teollisuuden vastaanottohalli myynti	25 149,37						100,0	
Teollisuustie 2, muutostyöt	-118 031,51						100,0	
Hoitokoti Hyrynsalmi muutostyöt	-34 521,51	-35 000,00		-35 000,00	-24 876,59	71,1	-27,9	-10 123,41
Kaunislehto	-19 608,77						100,0	
Kaunislehto-Tulot							X	
Palvelukeskus; lukitusjärjestelmän uusiminen	-21 828,38						100,0	
Terveyskeskus/hoivasiiven muutostyöt	-12 995,92						100,0	
Kirjasto; lämpövaihtimen saneeraus	-23 684,76						100,0	
Hallan saunan teknisen tilan viemär. saneeraus	-10 619,73						100,0	
Hallan saunan rakennusautomaation saneeraus	-30 756,41						100,0	
Yhtenäiskoulu; sääkalos pienten oppilaiden siskäynti		-20 000,00		-20 000,00	-15 157,67	75,8	X	-4 842,33
Nuorisotilat, väistötilojen muutokset		-20 000,00		-20 000,00	-15 126,38	75,6	X	-4 873,62
Kisala, salin sisäpinnat		-20 000,00		-20 000,00	-28 428,70	142,1	X	8 428,70
Hoitokoti Hyrynsalmi valaistuksen uusiminen			-25 000,00	-25 000,00	-27 628,44	110,5	X	2 628,44
Maa- ja vesirakenteet	-531 392,46	-420 000,00	-100 000,00	-520 000,00	-512 533,38	98,6	-3,5	-7 466,62
Taajaman yleisilme, tilidönnin korjaus käyttötalous	-4 864,67				2 344,67		100,0	
Kaavateiden katuvalaistus; LED		-30 000,00		-30 000,00	-35 703,75	119,0	100,0	5 703,75
Nivan lähiliikuntapaikka (kuntaosuus)	-334 265,28						100,0	
Reitistöt/VÄYLÄN vaikutus latulini. +lat	-44 503,00						100,0	
Reitistöt/Poluilla MTB-reiteille hanke	-20 935,17						100,0	
Ukkohallan kaavatiet; LED	-31 589,92						100,0	
Reitistöt/Luvankosken kalastus ja retkeily	-20 125,46				-6 159,15		-69,4	6 159,15
Reitistöt/Vorokkin puukansiston korjaus	-29 762,15						100,0	
Hyttiväylä/kevyen liikenteen.väylä;n 1/2 pituudesta	-2 695,01	-350 000,00	-100 000,00	-450 000,00	-428 403,50	95,2	15796,2	-21 596,50
Välitie	-15 632,53						100,0	
Nivan saattoliikenne, päällysteasf.	-16 857,43						100,0	
Suoareena; rakenteiden kunnostaminen	-10 161,84	-15 000,00		-15 000,00	-17 164,05	114,4	68,9	2 164,05
Kuntoportaat/torin katos (kuntalaisten osall. suunn.)		-25 000,00		-25 000,00	-27 447,60	109,8	X	2 447,60
Koneet ja kalusto	-27 383,93	-70 000,00	-38 000,00	-108 000,00	-121 796,75	112,8	344,8	13 796,75
Konehankinta		-45 000,00		-45 000,00	-56 472,09	125,49	X	11 472,09
Kaluston hankinnat	-12 314,69	-15 000,00		-15 000,00	-14 253,66	95,0	15,7	-746,34
Kaluston hankinnat Yhtenäiskoulu	-15 069,24	-10 000,00		-10 000,00	-10 482,00	104,8	-30,4	482,00
Yhtenäiskoulun esitystekniikan uusiminen			-38 000,00	-38 000,00	-40 589,00	106,8	X	2 589,00
Osakkeet ja Osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Osakk. ja osuuksien myynti								

2.3.8 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoituksen seikkaperäinen toteutuminen ilmenee seuraavasta taulukosta.

Hyrnsalmen kunta					
Rahoituslaskelma	Tilinpäätös 2023	TA 2024	TA-muutokset	TA-muutoksen jälkeen	Kum. toteuma 1 - 12.2024
	EUR	EUR			EUR
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	1 358 964,20	1 196 643,00			1 759 198,86
Satunnaiset erät	0,00				0,00
Tulorahoituksen korjauserät	2 850,63	0,00			-36 874,17
TOIMINNAN RAHAVIRTA	1 361 814,83	1 196 643,00			1 722 324,69
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-846 719,07	-615 000,00			-745 547,91
Rahoitusosuudet investointimenoihin	9 052,32				17 626,67
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	46 977,74	0,00			37 404,00
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-790 689,01	-615 000,00			-690 517,24
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	571 125,82	581 643,00			1 031 807,45
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	0,00				-500 000,00
Antolainasaamisten lisäykset	0,00				-500 000,00
Antolainasaamisten vähennykset					
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-92 000,00	0,00			-1 200 000,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,00			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00			0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-92 000,00				-1 200 000,00
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET					
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	321 151,50				27 417,78
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos					
Vaihto-omaisuuden muutos					
Saamisten muutos	164 627,36				103 020,03
Korottomien velkojen muutos	156 524,14				-75 602,25
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	229 151,50	0,00			-1 672 582,22
RAHAVAROJEN MUUTOS	800 277,32	581 643,00			-640 774,77
RAHAVAROJEN MUUTOS	800 277,32	581 643,00			-640 774,77
Rahavarat kauden lopussa	2 244 623,90	3 510 631,00			1 603 849,13
Rahavarat 1.1.	1 444 346,58	2 928 988,00			2 244 623,90

2.3.9 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Seuraaviin taulukkoihin on koottu kunnan kaikki valtuuston hyväksymät määrärahat (netto) ja tuloarviot sekä niiden toteutuminen tilinpäätösvuonna.

Sitovuustaso	Määrärahat €						Tuloarviot €					
B=Bruttomääräraha/tuloarvio N=Nettomääräraha aluekehitysraha *)	Alkup. talous- arvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Tot. %	Alkup. talous- arvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Tot. %
KÄYTTÖTALOUSOSA												
Keskusvaalilautakunta	16 299	0	16 299	4 064	12 235	25	0	0	0	12 900	-12 900	
Vaali-toiminnot	16 299		16 299	4 064	12 235	25				12 900	-12 900	
Kunnanvaltuusto	34 632	0	34 632	23 610	11 023	68	0	0	0	0	0	
Kunnanvaltuusto	34 632		34 632	23 610	11 023	68						
Tarkastuslautakunta	20 800	0	20 800	19 792	1 008	95	0	0	0	0	0	
Tarkastustoimi	20 800		20 800	19 792	1 008	95						
Kunnanhallitus	1 505 898	0	1 505 898	1 502 001	3 896	100	233 867	0	233 867	422 923	-189 056	181
Kunnanhallitus	504 298		504 298	496 160	8 138	98	27 067	0	27 067	4 269	22 798	16
Hallinto- ja henkilöstöpalvelut	522 681		522 681	538 150	-15 469	103	500	0	500	2 412	-1 912	482
Elinvoimapaalvelut	190 590		190 590	190 887	-297	100	30 000	0	30 000	29 655	345	99
Hanketoiminta	52 833		52 833	17 001	35 832	32	156 300	0	156 300	339 716	-183 416	217
Työllistäminen	204 692		204 692	230 500	-25 808	113	20 000	0	20 000	46 870	-26 870	234
Maaseututoimi	30 803		30 803	29 303	1 500	95	0	0	0	0	0	
Sivistyslautakunta	4 004 430	143 000	4 147 430	4 195 048	-47 619	101	7 200	0	7 200	168 897	-161 697	2346
Sivistyspalvelut-hallinto	186 161	29 500	215 661	250 344	-34 683	116	5 000	0	5 000	82 880	-77 880	
Varhaiskasvatus	1 017 155	98 500	1 115 655	1 058 728	56 926	95	0	0	0	4 004	-4 004	
Perusopetus	2 256 695	15 000	2 271 695	2 349 332	-77 637	103	0	0	0	64 755	-64 755	
Kansalaisopisto	113 540		113 540	150 585	-37 045	133	0	0	0	105	-105	
Kirjasto	150 208		150 208	150 123	85	100	1 200	0	1 200	1 669	-469	139
Kulttuuripalvelut	75 754		75 754	61 622	14 132	81	1 000	0	1 000	1 123	-123	112
Vapaa-aikapalvelut	204 918		204 918	174 315	30 603	85	0	0	0	14 361	-14 361	
Ympäristölautakunta	1 312 445	77 500	1 389 945	1 360 838	29 108	98	2 035 890	0	2 035 890	2 169 636	-133 746	107
Tekninen- ja valvontatoimi	223 941		223 941	233 402	-9 460	104	50 000	0	50 000	55 615	-5 615	111
Valvonta, kaavoitus ja mittaus	106 696		106 696	111 395	-4 699	104	19 000	0	19 000	42 503	-23 503	224
Liikenneväylät	358 943		358 943	405 082	-46 138	113	15 000	0	15 000	19 709	-4 709	131
Liikuntapaikat ja yleiset al.	163 538		163 538	236 608	-73 070	145	123 500	0	123 500	116 239	7 261	94
Kiinteistöt	344 156		344 156	268 274	75 882	78	1 692 940	0	1 692 940	1 757 222	-64 282	104
Konevarikko	89 837		89 837	87 524	2 312	97	64 450	0	64 450	97 533	-33 083	151
Ateriat- ja puhtaanapito	25 336	77 500	102 836	18 554	84 282	18	71 000	0	71 000	80 815	-9 815	114
Yhteensä	6 894 504	220 500	7 115 004	7 105 352	9 651	100	2 276 957	0	2 276 957	2 774 356	-497 399	122
TULOSLASKELMAOSA												
Verotulot							4 996 000		4 996 000	5 681 523	-685 523	114
Valtionosuudet							2 678 320		2 678 320	2 699 915	-21 595	101
Korkotulot										10 275	-10 275	
Muut rahoitustuotot										5 856	-5 856	
Korkokulut	100 000		100 000	97 740	2 260	97,7						
Muut rahoituskulut				1 529	-1 529							
Satunnaiset tuotot												
Yhteensä	100 000	0	100 000	99 269	731	99,3	7 674 320	0	7 674 320	8 397 568	-723 248	109

Sitovuustaso	Määrärahat €						Tuloarviot €					
B=Bruttomääräraha/tuloarvio N=Nettomääräraha (aluekehitysraha *)	Alkup. talous- arvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Tot. %	Alkup. talous- arvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Tot. %
INVESTOINTIOSA												
Muut pitkävaikutteiset												
Kunnan nettisivujen uusiminen	15 000	0	15 000	0	15 000	0						
Sähköinen arkistointi	15 000	0	15 000	0	15 000	0						
Maa- ja vesialueet												
Maa-alueiden hankinta												
Maa-alueiden myynti										530	-530	
Osakkeet ja osuudet												
Osakk.ja osuuksien hankinta												
Osakk.ja osuuksien myynti												
Talonrakennus												
Hoitok. Hyrynsalmi (Palv,keskus): muutosty	35 000	0	35 000	24 877	10 123	0						
Yhtenäiskoulu;sääkatos pienten oppilaiden	20 000	0	20 000	15 158	4 842	76						
Nuorisotilat, väistötilojen muutokset	20 000	0	20 000	15 126	4 874	76						
Kisala, salin sisäpinnat	20 000	0	20 000	28 429	-8 429	142						
Hoitokoti Hyrynsalmi valaistuksen uusiminen	0	25 000	25 000	27 628	-2 628	111						
Maa- ja vesirakenteet												
Kaavateiden katuvalaistus; LED	30 000	0	30 000	35 704	-5 704	119						
Kaavateiden kunnostus: Hyttiväylä/kiv	350 000	100 000	450 000	428 404	21 596	95						
Reitistöt/Luvankosken kalastus ja retkeily	0	0	0	6 159	-6 159	0						
Suoareena, rakenteiden kunnostaminen	15 000	0	15 000	17 164	-2 164	114						
Kuntoportaat/torin katos (kuntalaisten osall	25 000	0	25 000	27 448	-2 448	110						
Taajaman yleisilme, tilioinnin korjaus käyttötalouteen				-2 345								
Koneet ja kalusto												
Kaluston hankinnat	15 000	0	15 000	14 254	746	95						
Kaluston hankinnat Yhtenäiskoulu	10 000	0	10 000	10 482	-482	105						
Konehankinta	45 000	0	45 000	56 472	-11 472	125						
Yhtenäiskoulun esitustekniikan uusiminen	0	38 000	38 000	40 589	-2 589	107						
Yhteensä	615 000	163 000	778 000	745 549	32 451	96	0	0		530	-530	
RAHOITUSOSA												
Antolainauksen muutokset												
Antolainasaamisten lisäys												
Lainakannan muutokset												
Pitkäaikaisten lainojen lisäys												
Pitkäaikaisten lainojen väh.												
Lyhytaik.lainojen muutos				1 200 000	-1 200 000							
Muut maksuvalmiuden muutokset				75 602	-75 602					-103 020	103 020	
Vaikutus maksuvalmiuteen												
Yhteensä	0	0	0	1 275 602	-1 275 602		0	0	0	-103 020	103 020	
YHTEENSÄ	7 609 504	383 500	7 993 004	9 225 772	-1 232 768	115	9 951 277	0	9 951 277	11 069 434	-1 118 157	111

3 Tilinpäätöslaskelmat

Tässä luvussa on esitetty seikkaperäisesti kunnan ja kuntakonsernin tilinpäätöslaskelmat 2024 (tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase) ja niiden vertailut edelliseen vuoteen.

3.1 Tuloslaskelma

Seuraavassa taulukossa on esitetty peruskunnan tuloslaskelma, jota on käsitelty tarkemmin jo aiemmissa luvuissa.

Kunnan tuloslaskelma	1.1.-31.12.2024		1.1.-31.12.2023	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	281 018,01		850 934,33	
Maksutuotot	144 488,12		210 519,27	
Tuet ja avustukset	485 935,51		244 788,41	
Muut toimintatuotot	1 102 810,55		1 006 190,38	
TOIMINTATUOTOT		2 014 252,19		2 312 432,39
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-3 271 628,70		-3 356 041,65	
Henkilöstökorvaukset	49 679,60	-3 221 949,10	36 419,12	-3 319 622,53
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-697 847,25		-717 258,31	
Muut henkilösivukulut	-69 803,68	-767 650,93	-80 456,25	-797 714,56
Palvelujen ostot	-2 944 081,82		-2 465 085,79	
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-812 878,36		-1 001 242,64	
Avustukset	-272 978,93		-290 915,00	
Muut toimintakulut	-533 813,47	-4 563 752,58	-491 361,03	-4 248 604,46
TOIMINTAKULUT		-8 553 352,61		-8 365 941,55
TOIMINTAKATE		-6 539 100,42		-6 053 509,16
Verotulot		5 681 522,82		5 031 515,02
Valtionosuudet		2 699 915,00		2 476 288,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot		10 274,51		7 280,24
Muut rahoitustuotot		5 855,69		2 954,89
Korkokulut		-97 739,96		-104 472,58
Muut rahoituskulut		-1 528,78		-1 092,21
Vuosikate		1 759 198,86		1 358 964,20
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-582 525,96		-575 394,43
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot		0,00		0,00
Tilikauden tulos		1 176 672,90		783 569,77
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		49 693,86		71 215,82
Tilikauden yli/alijäämä		1 226 366,76		854 785,59

3.2 Rahoituslaskelma

Seuraavassa taulukossa on esitetty kunnan rahoituslaskelma.

Rahoituslaskelma	1.1.-31.12.2024		1.1.-31.12.2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 759 198,86		1 358 964,20	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-36 874,17	1 722 324,69	2 850,63	1 361 814,83
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-745 547,91		-846 719,07	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	17 626,67		9 052,32	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	37 404,00	-690 517,24	46 977,74	-790 689,01
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 031 807,45		571 125,82
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-500 000,00	-500 000,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys				
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 200 000,00	-1 200 000,00	-92 000,00	-92 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				
Saamisten muutos	103 020,03		164 627,36	
Korottomien velkojen muutos	-75 602,25	27 417,78	156 524,14	321 151,50
Rahoituksen rahavirta		-1 672 582,22		229 151,50
Rahavarojen muutos		-640 774,77		800 277,32
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	1 603 849,13		2 244 623,90	
Rahavarat 1.1.	2 244 623,90	-640 774,77	1 444 346,58	800 277,32

3.3 Tase

Seuraavassa taulukossa on esitetty kunnan tase, joka on pysynyt edellisen vuoden tasolla.

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	15 819 837,57	15 174 972,12	OMA PÄÄOMA	14 907 758,09	13 681 391,33
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	9 615 064,63	9 615 064,63
Muut pitkävaikuttiset menot	147 647,98	147 647,98	Ed. tilik. ylijäämä	4 066 326,70	3 211 541,11
Ennakkomaksut	<u>147 647,98</u>	<u>147 647,98</u>	Tilikauden ylijäämä	<u>1 226 366,76</u>	<u>854 785,59</u>
				14 907 758,09	13 681 391,33
Aineelliset hyödykkeet			POISTOERO JA VAPAAEHTOSET		
Maa- ja vesialueet	2 127 402,01	2 127 931,84	VARAUKSET		
Rakennukset	6 392 262,18	6 689 321,98	Poistoero	<u>442 936,98</u>	<u>492 630,84</u>
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 459 308,58	1 034 600,40		442 936,98	492 630,84
Koneet ja kalusto	285 840,66	205 887,11			
Muut aineelliset hyödykkeet	8 535,54	8 535,54	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Ennakkomaksut ja kesken-	0,00	62 206,65	Lahjoitusrahastojen pääomat	<u>10 443,34</u>	<u>10 743,34</u>
eräiset hankinnat	<u>10 273 348,97</u>	<u>10 128 483,52</u>		10 443,34	10 743,34
Sijoitukset			VIERAS PÄÄOMA	2 915 656,88	4 191 259,13
Osakkeet ja osuudet	<u>5 398 840,62</u>	<u>4 898 840,62</u>	Pitkäaikainen		
	5 398 840,62	4 898 840,62	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
				0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Lyhytaikainen		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	<u>10 443,34</u>	<u>10 743,34</u>	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 700 000,00	2 900 000,00
	10 443,34	10 743,34	Saadut ennakot		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 446 514,38	3 190 309,18	Ostovelat	608 679,85	689 063,12
Saamiset	842 665,25	945 685,28	Muut velat	109 639,43	97 657,64
Pitkäaikaiset saamiset			Siirtovelat	<u>497 337,60</u>	<u>504 538,37</u>
Lainasaamiset	<u>334 249,37</u>	<u>534 249,37</u>		2 915 656,88	4 191 259,13
	334 249,37	534 249,37	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>18 276 795,29</u>	<u>18 376 024,64</u>
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	127 099,15	230 291,24			
Lainasaamiset	16 060,00	16 060,00			
Muut saamiset	311 919,01	108 213,72			
Siirtosaamiset	<u>53 337,72</u>	<u>56 870,95</u>			
	508 415,88	411 435,91			
Rahat ja pankkisaamiset	<u>1 603 849,13</u>	<u>2 244 623,90</u>			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>18 276 795,29</u>	<u>18 376 024,64</u>			

3.4 Konsernilaskelmat

Seuraavassa taulukossa on esitetty konsernitilinpäätös, joka osoittaa reilua ylijäämää myös vuodelle 2024 (ja on vertailukelpoinen vuoteen 2023).

Konsernituloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA		
	2024	2023
Toimintatuotot	4 048 941,22	4 837 857,48
Toimintakulut	-10 188 067,45	-10 366 619,92
TOIMINTAKATE	-6 139 126,23	-5 528 762,44
Verotulot	5 621 285,08	4 968 775,01
Valtionosuudet	2 699 915,00	2 476 288,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	27 380,18	10 648,32
Muut rahoitustuotot	3 852,15	1 774,09
Korkokulut	-172 165,96	-167 759,42
Muut rahoituskulut	-5 199,25	-3 603,31
Vuosikate	2 035 940,97	1 757 360,25
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 097 922,52	-1 091 910,43
Muut lisäpoistot		
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	938 018,45	665 449,82
Tilinpäätössiirrot	4 189,09	2 164,45
Laskennalliset verot	3,36	-634,11
Vähemmistöosuudet		
Tilikauden ylijäämä	942 210,90	666 980,16

Konsernin rahoituslaskelma

Seuraavassa taulukossa on esitetty konsernin rahoituslaskelma.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA				
	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 035 940,97		1 757 360,25	
Satunnaiset erät				
Tilikauden verot	3,36		-634,11	
Tulorahoituksen korjauserät	-35 283,25	2 000 661,08	1 590,92	1 758 317,06
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-873 877,49		-1 052 819,03	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	17 626,67			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	56 393,10	-799 857,72	77 340,55	-975 478,48
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 200 803,36		782 838,59
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Antolainauksen muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	433,27			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-141 781,88		-243 169,61	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 323 079,60	-1 464 428,20	-132 913,29	-376 082,90
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1,42		-7 425,10	
Vaihto-omaisuuden muutos	-80 817,70		-53 127,10	
Saamisten muutos	-43 149,45		392 386,58	
Korottomien velkojen muutos	-181 195,37	-305 163,94	142 325,68	474 160,05
Rahoituksen rahavirta		-1 769 592,14		98 077,15
Rahavarojen muutos		-568 788,78		880 915,74
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	3 320 014,67		3 888 803,45	
Rahavarat 1.1.	3 888 803,45	-568 788,78	3 007 887,71	880 915,74

Konsernitase

Seuraavassa taulukossa on esitetty konsernin tase.

KONSERNITASE					
VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	15 306 848,07	15 568 038,70	OMAPÄÄOMA	13 722 311,04	12 784 289,23
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	9 615 064,63	9 615 064,63
Aineettomat oikeudet	7 326,09	3 204,38			
Muut pitkävaikutteiset menot	7 864,16	11 230,83			
Ennakkomaksut			Muut omat rahastot	19 827,59	3 763,30
	<u>15 190,25</u>	<u>14 435,21</u>			
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	2 360 494,15	2 361 023,98	Ed. tilik. ylijäämä (alijäämä)	3 145 207,92	2 498 481,14
Rakennukset	9 383 245,97	9 951 696,97	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	942 210,90	666 980,16
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 664 531,95	1 257 315,68			
Koneet ja kalusto	542 773,49	489 843,22			
Muut aineelliset hyödykkeet	1 117 921,26	1 214 713,88	VÄHEMMISTÖOSUUDET		
Ennakkomaksut ja kesken-	10 396,87	66 795,16			
eräiset hankinnat					
	<u>15 079 363,68</u>	<u>15 341 388,89</u>			
Sijoitukset			PAKOLLISET VARAUKSET	37 236,28	35 645,36
Muut osakkeet ja osuudet	204 169,73	204 090,19	Muut pakolliset varaukset	37 236,28	35 645,36
Muut saamiset	8 124,41	8 124,41			
	<u>212 294,14</u>	<u>212 214,60</u>			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	218 925,75	281 176,76	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	227 071,48	289 323,91
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 310 285,50	4 755 107,13	VIERAS PÄÄOMA	5 849 440,52	7 495 064,09
Vaihto-omaisuus	231 160,00	150 342,30	Pitkäaikainen		
			Korollinen vieras pääoma	1 687 918,47	1 829 267,08
Saamiset			Koroton vieras pääoma	821 651,86	818 075,86
Pitkäaikaiset saamiset	23 250,70	23 250,70			
Lyhytaikaiset saamiset	<u>735 860,13</u>	<u>692 710,68</u>	Lyhytaikainen		
	759 110,83	715 961,38	Korollinen vieras pääoma	1 857 152,23	3 180 231,83
			Koroton vieras pääoma	1 482 717,96	1 667 489,32
Rahoitusarvopaperit					
Rahat ja pankkisaamiset	3 320 014,67	3 888 803,45			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>19 836 059,32</u>	<u>20 604 322,59</u>	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>19 836 059,32</u>	<u>20 604 322,59</u>

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Kuntalain mukaan tilinpäätökseen on liitettävä myös määrämuotoiset liitetiedot, jotka on esitetty tässä luvussa.

4.1.1 Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Käyttöomaisuuden arvostus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelmanmukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemman arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintahintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laadinnassa on noudatettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lokakuussa 2024 antamaa yleisohjetta.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kunnan tytäryhteisöt: As Oy Kiviöntaito, Kiinteistö Oy Ahmahaka, Kiinteistö Oy Hyrynsalmen virastotalo ja Vesi-Mega Oy.

Konsernitilinpäätökseen yhdistettäviä kuntayhtymiä ovat Kainuun liitto ja Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä Eko-Kymppi.

Konsernitilinpäätöksen laatimismenetelmät

Kuntayhtymät on yhdistelty rivi riviltä tilinpäätöshetkellä olevan kunnan omistussuuden mukaan. Tytäryhteisöjen tilinpäätökset on yhdistelty kokonaan tytäryhteisöjen ilmoitusten mukaan.

Konsernin sisäinen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäiset omistuksen eliminoinnit on tehty kirjanpitolautakunnan kuntajaoston konserniyleisohjeen mukaisesti käyttäen ns. sovellettua hankintamenomenetelmää. Omistussuuden eliminoinnissa syntynyt omistuksen eliminointiero kirjataan kokonaisuudessaan hankintatilikaudella tuloslaskelmaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen tuloslaskelmiin merkityt olennaiset sisäiset tuotot ja kulut on vähennetty konsernituloslaskelmaa laadittaessa. Konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty konsernitasetta laadittaessa. Konsernin sisäiset kiinteistöverot on eliminoitu. Sisäisten kiinteistöverojen osuus on 60 TEUR.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytär-yhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu kunnan suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytär-yhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on yleisohjeen mukaisesti jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella

Tilikaudella 2024 ei ole tapahtunut muutoksia konsernirakenteessa.

Selvitys edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) lukuun

Konsernitiilin päätöksessä edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) eroaa vertailuvuoteen 20.253,38 euroa, joka selittyy sillä, että Kainuun Liitto on siirtänyt edellisten tilikausien ylijäämästä (alijäämästä) 20.253,38 eur rahastoon.

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Seuraavassa taulukossa on kunnan toimintatuotot tehtäväalueittain (liitetieto 6); vertailuvuosien suuret erot selittyvät sote-uudistuksen vaikutuksilla.

Toimintatuotot tehtäväalueittain					
	Kunta		Muutos -%	Konserni	
	2024	2023		2024	2023
Yleishallinto	470 036,77	109 729,91	328,4	586 847,48	233 327,48
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut					
Opetus- ja kulttuuripalvelut	168 777,67	290 880,65	-42,0	168 777,67	290 880,65
Yhdyskuntapalvelut	1 375 437,75	1 911 821,83	-28,1	2 095 673,14	2 582 888,39
Tekninen toimi	0,00	0,00	-	1 197 642,93	1 730 760,96
Muut palvelut					
Toimintatuotot yhteensä	2 014 252,19	2 312 432,39	-12,9	4 048 941,22	4 837 857,48

Seuraavassa taulukossa on verotulot eriteltynä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta, kiinteistöveroon ja muihin verotuloihin; vertailuvuosien suuret erot selittyvät sote-uudistuksen vaikutuksilla tuloveroprosenttiin (liitetieto 7).

Verotulojen erittely		
	2024	2023
Kunnan tulovero	3 146 621,66	3 037 397,89
Osuus yhteisöveron tuotosta	563 036,90	702 195,35
Kiinteistövero	1 971 864,26	1 291 921,78
Verotulot yhteensä	5 681 522,82	5 031 515,02

Seuraavassa taulukossa on valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely; vertailuvuosien suuret erot selittyvät sote-uudistuksen vaikutuksilla valtionosuuksiin (liitetieto 8).

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely		
	2024	2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	1 775 148,00	1 646 862,00
<i>Siitä</i> : Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)	916 116,00	799 740,00
<i>Siitä</i> : Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-491 766,00	-471 962,00
Verotulomenetysten korvaus	500 417,00	501 648,00
Verolykkäysten takaisinperintä	0,00	0,00
<i>Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä</i>	2 699 915,00	2 476 288,00

Seuraavassa taulukossa on palvelujen ostojen erittely, eriteltynä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin; vertailuvuosien suuret erot selittyvät sote-uudistuksen vaikutuksilla palvelujen ostoihin (liitetieto 9).

Palvelujen ostojen erittely	Kunta	
	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	265 917,27	259 371,39
Muiden palvelujen ostot	2 678 164,55	2 775 712,65
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	2 944 081,82	3 035 084,04

Seuraavassa taulukossa on selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista (liitetieto 11).

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta hyväksyttyä poistosuunnitelmaa. (kvalt. 30.12.1996 § 71)
Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat poistoprosentit sekä poistomenetelmät

Aineettomat oikeudet

Muut aineettomat oikeudet	5 v.	Tasapoisto
---------------------------	------	------------

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet		Ei poistoa
Rakennukset	30 v.	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja sillat	15 v.	Tasapoisto
Puistot ja muut yl. alueet	15 v.	Tasapoisto
Vedenjakeluverkosto	35 v.	Tasapoisto
Viemäriverkosto	35 v.	Tasapoisto
Ulkovalituslaitteet	20 v.	Tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	20 v.	Tasapoisto
Kaukolämpöverkosto	20 v.	Tasapoisto
Lämpölaitos	15 v.	Tasapoisto

* khall. 26.2.2002 § 64

Koneet ja kalusto

Liikennevälineet ja liikkuvat työkoneet	7 v.	Tasapoisto
Nosturi	5 v.	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	5 v.	Tasapoisto

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa
Muut aineelliset hyödykkeet	Ei poistoa
Enakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa

Suunnitelman mukaiset poistot tilikaudelta yhteensä 582 525,96€

Tilikauden aikana kuluksi kirjatut pienhankinnat yhteensä 3 382,26 €

Kalusto, jonka arvo on alle 10 000 €, (pienhankintaraja muutos kv.18.3.2003 § 22) on käyttöomaisuushankinta ja kirjataan kuluksi tilinpitovuotena.

Seuraavassa taulukossa on pakollisten varausten muutokset (liitetieto 12).

Pakollisten varausten muutokset	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Ennallistamisvaraus 1.1.	0,00	0,00	29 241,11	27 650,19
Lisäykset tilikaudella			1 590,92	1 590,92
Vähennykset tilikaudella				
Ennallistamisvaraus 31.12.	0,00	0,00	30 832,03	29 241,11
Kierrätyspolttoaineen loppukäsittely 1.1.	0,00	0,00	6 404,25	6 404,25
Lisäykset tilikaudelle				
Vähennykset tilikaudella			0,00	0,00
Kierrätyspolttoaineen loppukäsittely 31.12.	0,00	0,00	6 404,25	6 404,25
Potilasvahinkovakuutusmaksut 1.1.	0,00	0,00	0,00	123 460,24
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				123 460,24
Potilasvahinkovakuutusmaksut 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Muut pakolliset varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00

Seuraavassa taulukossa on selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioista (liitetieto 13).

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden luovutusvoitot	36 874,17	0,00	36 874,17	0,00
Rakennusten luovutusvoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut luovutusvoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Luovutusvoitot yhteensä	36 874,17	0,00	36 874,17	0,00
Muut toimintakulut				
Kiinteistön luovutustappio	0,00	2 850,63	0,00	2 850,63

Seuraavassa taulukossa on osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely (liitetieto 15).

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2024	2023
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	917,28	1 182,45
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	2 005,82	1 050,88
Yhteensä	2 923,10	2 233,33

Seuraavassa taulukossa on erittely poistoeron muutoksista (liitetieto 16).

Erittely poistoeron muutoksista		
	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	492 630,84	563 846,66
Poistoeron muutos (-)	49 693,86	71 215,82
Poistoeron muutokset yhteensä	442 936,98	492 630,84

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Seuraavassa taulukossa on esitetty tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti (liitetieto 19).

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet							
Arvonkorotuksia ei ole tehty eikä korkomenoja aktivoitu hyödykkeiden hankintamenoon.							
Pysyvät vastaavat 31.12.	Aineelliset hyödykkeet						
	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödykkeet	Keskeneräiset hank.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 127 931,84	6 689 321,98	1 034 600,40	205 887,11	8 535,54	62 206,65	10 128 483,52
Lisäykset tilikauden aikana +		130 612,91	522 591,85	136 923,13			790 127,89
Rahoitusosuudet tilikaudella -							0,00
Vähennykset tilikaudella-	529,83						529,83
Siirrot erien välillä +							0,00
Siirrot erien välillä -						62 206,65	62 206,65
Tilikauden poisto -		427 672,71	97 883,67	56 969,58			582 525,96
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 127 402,01	6 392 262,18	1 459 308,58	285 840,66	8 535,54	0,00	10 273 348,97
Sijoitukset	Aineettomat hyödykkeet						
	Muut pitkävaikutt. menot	Osakkeet ja osuudet					
		Osakkeet	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Muut saamiset muilta		Yhteensä
Hankintameno 1.1.	147 647,98		4 815 320,35	53 036,12	22 559,40	7 924,75	4 898 840,62
Lisäykset tilikaudella						500 000,00	500 000,00
Vähennykset tilikaudella							0,00
Hankintameno 31.12.	147 647,98		4 815 320,35	53 036,12	22 559,40	507 924,75	5 398 840,62
Pysyvät vastaavat yhteensä 31.12.							15 819 837,57

Seuraavassa taulukossa on muissa yhteisöissä olevia omistuksia koskevat liitetiedot (liitetieto 20–22).

Omistukset muissa yhteisöissä	Y-tunnus	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus 1000 €		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta+/tappiosta-
Tytäryhteisöt 22)						
Kt Oy Ahmahaka	0185066-4	100 %	100 %	826	2 468	-113
Kt Oy Hyrynsalmen Virastotalo	0543065-9	100 %	100 %	2 389	60	-28
As Oy Kiviöntaito	0669325-8	100 %	100 %	146	2	4
Vesi-Mega Oy	0783302-1	100 %	100 %	1 603	1 154	-74
Kuntayhtymät 23)						
Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä	1744356-1	3,98 %	3,98 %	68	235	-24
Kainuun Liitto	2496992-4	3,72 %	3,72 %	93	18	1

Seuraavassa taulukossa on saamisten erittely (liitetieto 23).

Saamisten erittely				
	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		58 652,47		60 189,65
Lainasaamiset	334 249,37		534 249,37	
Siirtosaamiset		7 225,92		7 264,09
Yhteensä	334 249,37	65 878,39	534 249,37	67 453,74
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		368,97		313,72
Siirtosaamiset		1 252,70		1 182,45
Yhteensä		1 621,67		1 496,17
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset		68 077,71		169 787,87
Lainasaamiset		16 060,00		16 060,00
Muut saamiset		311 919,01		108 213,72
Siirtosaamiset		44 859,10		48 424,41
Yhteensä	0,00	440 915,82	0,00	342 486,00
Saamiset yhteensä 31.12.	334 249,37	508 415,88	534 249,37	411 435,91

Seuraavassa taulukossa on siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät (liitetieto 24).

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Pitkäaikaiset siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	8 478,62	8 446,54		
Kelan korvaus työterveyshuollosta	20 000,00	20 000,00		
Muut tulojäämät	24 859,10	28 424,41		
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>53 337,72</i>	<i>56 870,95</i>	<i>72 779,66</i>	<i>82 008,64</i>

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Seuraavassa taulukossa on tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana (liitetieto 25).

Oman pääoman erittely				
	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	9 615 064,63	9 615 064,63	9 615 064,63	9 615 064,63
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	9 615 064,63	9 615 064,63	9 615 064,63	9 615 064,63
Arvonkorotusrahasto 1.1.				
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.				
Muut omat rahastot				
Vahinkorahaston pääoma 1.1.				
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta				
Vahinkorahaston pääoma 31.12.				
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.			19 827,59	3 763,30
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	4 066 326,70	3 211 541,11	3 145 207,92	2 498 481,14
Siirto vahinkorahastoon				
Korj.edell.tilik. yli-/alijäämä				
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	4 066 326,70	3 211 541,11		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 226 366,76	854 785,59	942 210,90	666 980,16
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>14 907 758,09</i>	<i>13 681 391,33</i>	<i>13 722 311,04</i>	<i>12 784 289,23</i>

Seuraavassa taulukossa on erittely poistoeroista (liitetieto 26).

Erittely poistoerosta		
	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	442 936,98	492 630,84
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
<i>Poistoero yhteensä</i>	<i>442 936,98</i>	<i>492 630,84</i>

Seuraavassa taulukossa on erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä (liitetieto 29).

Pakolliset varaukset	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset				
Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä				
Ennallistamisvaraus			30 832,03	29 241,11
Kierrätyspolttoaineen loppukäsittely-varaus			6 404,25	6 404,25
Muut pakolliset, sekajäte				
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä 31.12.</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>37 236,28</i>	<i>35 645,36</i>

Seuraavassa taulukossa on velkojen erittely (pitkä- ja lyhytaikaiset) (liitetieto 30).

Vieras pääoma				
	2024		2023	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		69 508,91		65 517,36
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>		<i>69 508,91</i>		<i>65 517,36</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 933,28		9 926,90
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>		<i>1 933,28</i>		<i>9 926,90</i>
Velat muille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		537 237,66		613 618,86
Muut velat		109 639,43		97 657,64
Siirtovelat		497 337,60		504 538,37
Lainat		1 700 000,00		2 900 000,00
<i>Yhteensä</i>		<i>2 844 214,69</i>		<i>4 115 814,87</i>
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>		<i>2 915 656,88</i>		<i>4 191 259,13</i>

Seuraavassa taulukossa on muiden velkojen erittely (liitetieto 32).

Muiden velkojen erittely				
	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikainen				
Muut velat				
Liittymismaksut				199,66
Muut velat	109 639,43	97 657,64	224 904,35	247 847,23
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>109 639,43</i>	<i>97 657,64</i>	<i>224 904,35</i>	<i>248 046,89</i>

Seuraavassa taulukossa on siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät (liitetieto 33).

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	428 691,66	451 985,96	494 146,71	518 093,40
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset			0,00	0,00
Korkojaksotukset	2 722,00	5 534,22	2 722,00	5 534,22
Muut menojäämät	65 923,94	47 018,19	75 472,52	59 766,75
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>497 337,60</i>	<i>504 538,37</i>	<i>572 341,23</i>	<i>583 394,37</i>
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<i>497 337,60</i>	<i>504 538,37</i>	<i>572 341,23</i>	<i>583 394,37</i>

4.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Seuraavassa taulukossa on vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteis-
summa (liitetieto 38).

Vuokravastuut				
	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Vuokravastuut yhteensä	82 879,33	79 460,88	86 818,24	85 148,16
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	43 364,52	46 790,70	45 967,11	48 996,17
- siitä PPP-hankkeet (public-private partnerships)				
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

Seuraavassa taulukossa on kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta (liitetieto 39).

Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset				
Kt Oy Ahmahaka				
<i>Alkuperäinen pääoma € 10396/02</i>	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Jäljellä oleva pääoma 31.12.	720 460	805 200	720 460	805 200
<i>Alkuperäinen pääoma € 10397/02</i>	1 600 000	1 600 000	1 600 000	1 600 000
Jäljellä oleva pääoma 31.12.	693 000	782 200	693 000	782 000
<i>Alkuperäinen pääoma € Danske Bank</i>	400 000	400 000	400 000	400 000
Jäljellä oleva pääoma 31.12.	160 000	280 000	160 000	280 000

Seuraavassa taulukossa on kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista (liitetieto 40).

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2024	2023
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	17 829 512,00	17 371 466,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	19 133,00	13 828,00

4.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Seuraavassa taulukossa on henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain (liitetieto 42).

Henkilöstön lukumäärä 31.12.			
	2024	2023	Muutos
<i>Hallintopalvelut</i>	12	10	2
toistaiseksi palkatut	5	5	0
määräaikaiset	7	2	5
palkkatuetut	0	3	-3
<i>Sivistyspalvelut</i>	49	48	1
toistaiseksi palkatut	35	32	3
määräaikaiset	13	15	-2
oppisopimus	1	1	0
<i>Tekniset palvelut</i>	9	30	-21
toistaiseksi palkatut	8	23	-15
määräaikaiset	1	5	-4
palkkatuetut	0	2	-2
<i>Yhteensä</i>			
toistaiseksi palkatut	48	60	-12
määräaikaiset	21	22	-1
palkkatuetut	0	5	-5
oppisopimus	1	1	0
<i>Yhteensä</i>	70	88	-18
<i>Kunnan vakinaisen henkilöstön määrä 31.12.</i>			
Hallintopalvelut	5	5	0
Sivistyspalvelut	35	32	3
Tekniset palvelut	8	23	-15
<i>Yhteensä</i>	48	60	-12

Seuraavassa taulukossa on esitetty henkilöstökulut: tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilöstösivukulut, jos henkilöstömenoja on aktivoitu taseeseen (liitetieto 43).

Henkilöstökulut			
	2024	2023	Muutos -%
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	3 271 628,70	3 356 041,65	-2,5
Henkilöstökorvaukset	-49 679,60	-36 419,12	36,4
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	697 847,25	717 258,31	-2,7
Muut henkilösivukulut	69 803,68	80 456,25	-13,2
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	3 989 600,03	4 117 337,09	-3,1
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	10 859,48	19 281,85	-43,7
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>4 000 459,51</i>	<i>4 136 618,94</i>	<i>-3,3</i>

Seuraavassa taulukossa on luottamushenkilön palkkiosta perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut (liitetieto 44).

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2024	2023
KESK	2 845,60	2 868,75
VAS	428,25	418,75
SDP	635,25	709,00
PERUSSUOMALAISET	97,50	117,00
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>4 006,60</i>	<i>4 113,50</i>

Seuraavassa taulukossa on tilintarkastajan palkkiot (liitetieto 45).

Tilintarkastajan palkkiot		
	2024	2023
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	10 170,40	9 877,88
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan avustaminen	1 890,00	
Muut palkkiot		1 847,90
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>12 060,40</i>	<i>11 725,78</i>

4.6 Organisaatorakenne / Tilikartta

taso 1 = kunta						
taso 2 = toimiala						
taso 3 = palvelualue						
taso 4 = palveluyksikkö1						
taso 5 = palveluyksikkö2 (ei käytössä)						
taso 6 = palveluyksikkö 3 (ei käytössä)						
kustannuspaikka						
1 ▼	2 ▼	3 ▼	4 ▼	KP_nr ▼	Nimi ▼	Taso ▼
1	0	0	0		HYRYNSALMEN KUNTA	1
1	10	0	0		HALLINTO- JA ELINVOIMAPALVELUT	2
1	10	100	0		Yleishallinto	3
1	10	100	1010		Kunnanvaltuusto	4
1	10	100	1010	10101	Kunnanvaltuusto	
1	10	100	1020		Kunnanhallitus	4
1	10	100	1020	10201	Kunnanhallinto	
1	10	100	1020	10202	Kunnallisverotus	
1	10	100	1020	10203	Joukkoliikenne	
1	10	100	1020	10204	Nuorisovaltuusto	
1	10	100	1020	10205	Itäinen Etappireitti- ja Hallan -kirja	
1	10	100	1020	10206	Vammais- ja vanhusneuvosto	
1	10	100	1020	10207	Korona-pandemia	
1	10	100	1020	10208	Digihanke Paltamo	
1	10	100	1020	10209	Jokihelmi-kirja	
1	10	100	1030		Maakuntahallinto	4
1	10	100	1030	10301	KainSote-kuntayhtymä, tukipalvelut	
1	10	100	1030	10302	KainSote-kuntayhtymä, maksusuudet	
1	10	100	1030	10303	Kainuun liitto, maksusuudet	
1	10	100	1030	10304	Ympäristöterveydenhuolto	
1	10	100	1040		Tilintarkastus	4
1	10	100	1040	10401	Tilintarkastus	
1	10	100	1050		Vaalit	4
1	10	100	1050	10501	Kunnallisvaalit	
1	10	100	1050	10502	Presidentinvaalit	
1	10	100	1050	10503	Eduskuntavaalit	
1	10	100	1050	10504	Eu-vaalit	
1	10	100	1050	10505	Aluevaalit	
1	10	100	1060		Hallinto ja henkilöstöpalvelut	4
1	10	100	1060	10601	Hallintopalvelut	
1	10	100	1060	10602	Hallintokunnille vyörytettävät erät	
1	10	100	1060	10603	Henkilöstöhallinto	
1	10	100	1060	10604	Yhteistyötoimikunta	
1	10	100	1060	10605	Työsuojelu/-kykyä ylläpitävä toiminta	
1	10	100	1060	10606	Työterveyshuolto	

1	10	100	1060	10607	Laskutett.KuEL-eläkemenop. (Rvi)	
1	10	100	1060	10608	Vanhat ja siirtyneet eläkevastuut	
1	10	100	1060	10609	Virastotalon keittiö	
1	10	100	1060	10610	Talous- ja henkilöstöhallinto	
1	10	100	1070		Työllistämistoimenpiteet	4
1	10	100	1070	10701	Tukityöllistäminen	
1	10	100	1070	10702	Työllistäminen Hallintopalvelut	
1	10	100	1070	10703	Työllistäminen Ympäristötyöt	
1	10	100	1070	10704	Nuorten kesätyöt	
1	10	120	0		Elinvoimapaalvelut	3
1	10	120	0	12001	Hallinto	
1	10	120	0	12002	Matkailun markkinointi	
1	10	120	0	12003	Tapahtumat	
1	10	120	0	12004	Suopotkupallo	
1	10	130	0		Hanketoiminta	3
1	10	130	0	13001	Eräilystä elinvoimaa -yritysryhmähanke	
1	10	130	0	13002	KV-Yritysryhmähanke	
1	10	130	0	13003	Ulkoilureittien Digi	
1	10	130	0	13004	Uudistavaa vetovoimaa matkailuun - Arctic Lakeland Kainuu -hanke	
1	10	130	0	13005	Projektien kuntaosuudet	
1	10	135	0		Aluearkkitehti	3
1	10	135	0	41501	Aluearkkitehti	
1	10	140	0		Maaseutupalvelut	3
1	10	140	1410		Maaseutuhallinto	4
1	10	140	1410	14101	Maa- ja metsätalous	
1	30	0	0		SIVISTYSPALVELUT	2
1	30	300	0		Sivistyshallinto	3
1	30	300	0	30001	Sivistyspalvelut hallinto	
1	30	310	0		Varhaiskasvatus	3
1	30	310	0	31001	Varhaiskasvatus hallinto	
1	30	310	0	31002	Perhepäivähoito	
1	30	310	0	31003	Ryhmäperhepäivä Naperola	
1	30	310	0	31004	Ryhmäpäivähoito Touhula	
1	30	310	0	31005	Ryhmäperhepäivähoito Lumikki	
1	30	310	0	31006	Ryhmäperhepäivähoito Muksula	
1	30	310	0	31007	Alle kouluikäisten päiväkerhot	
1	30	310	0	31008	Päiväkotit Pääskynpesä	
1	30	320	0		Perusopetus	3
1	30	320	3210		Perusopetuksen yhteiset toiminnot	4
1	30	320	3210	32101	Perusopetus, yhteiset toiminnot	
1	30	320	3210	32102	Perusopetus, yhteinen sis.hallinto	
1	30	320	3210	32103	Perusopetus, yhteinen opetus	
1	30	320	3210	32104	Perusopetus, yhteinen muu oppilashuolto	
1	30	320	3210	32105	Perusopetus, yhteinen ruokailu	
1	30	320	3210	32106	Perusopetus, yhteinen kiinteistöjen ylläpito	

1	30	320	3220		Yhtenäiskoulu	4
1	30	320	3220	32201	Yhtenäiskoulu	
1	30	320	3220	32202	Yhtenäiskoulu, sisäinen hallinto	
1	30	320	3220	32203	Yhtenäiskoulu, esiopetus	
1	30	320	3220	32204	Yhtenäiskoulu, opetus	
1	30	320	3220	32205	Yhtenäiskoulu, muu oppilashuolto	
1	30	320	3220	32206	Yhtenäiskoulu, ruokailu	
1	30	320	3220	32207	Yhtenäiskoulu, kiinteistöjen ylläpito	
1	30	320	3220	32208	Yhtenäiskoulu, laskutettavat	
1	30	320	3220	32209	Yhtenäiskoulu, yhteinen kuljetus	
1	30	320	3230		Moision koulu	4
1	30	320	3230	32301	Moision koulu	
1	30	320	3230	32302	Moisio, sisäinen hallinto	
1	30	320	3230	32303	Moisio, esiopetus	
1	30	320	3230	32304	Moisio, opetus	
1	30	320	3230	32305	Moisio, muu oppilashuolto	
1	30	320	3230	32306	Moisio, ruokailu	
1	30	320	3230	32307	Moisio, kiinteistöjen ylläpito	
1	30	320	3240		Teknisen työn tila (Niva)	4
1	30	320	3240	32401	Teknisen työn tila	
1	30	320	3240	32402	Tekninen työ, opetus	
1	30	320	3240	32403	Tekninentyö, kiinteistön ylläpito	
1	30	320	3250		Aamu- ja iltapäivätoiminta	4
1	30	320	3250	32501	Aamu- ja iltapäiväkerhot	
1	30	325	0		Kansalaisopisto	3
1	30	325	0	32601	Kansalaisopisto	
1	30	330	0		Sivistyspalvelujen hanketoiminta	3
1	30	330	0	33001	Kerhotoiminnan kehittäminen	
1	30	330	0	33002	Koulut.tasa-arvo edist.toim.piteet	
1	30	330	0	33003	Liikkuva koulu-virkeät vekarat, vetreät	
1	30	330	0	33004	Tutoropettajien toiminta	
1	30	330	0	33005	Kainuun arviointitutorit	
1	30	330	0	33006	Suomen mallin harrastetoiminta	
1	30	330	0	33007	Tommipuukon työ- ja mat.ohjeen dokument.	
1	30	330	0	33008	Sitouttava kouluyhteistyö SKY1	
1	30	330	0	33009	Koronaongelmien tuen tehostaminen	
1	30	330	0	33010	Varhaiskasvatuksen tasa-arvo ja laatu	
1	30	330	0	33011	Alakoululaisten päiväleirit	
1	30	330	0	33012	Tukea lähelle	
1	30	330	0	33013	Nuorisotyön vahv&keh kouluissa 9.1.23-20.12.24	
1	30	330	0	33014	Koulut.tasa-arvo edist.toim.piteet JATKO33002	
1	30	330	0	33015	Lapsen tuen malli (inklusion keh.)	
1	30	330	0	33016	TOKI-hanke	
1	30	330	0	33017	Sitouttava kouluyhteistyö SKY2	

1	30	330	0	33009	Koronaongelmien tuen tehostaminen	
1	30	330	0	33010	Varhaiskasvatuksen tasa-arvo ja laatu	
1	30	330	0	33011	Alakoululaisten päiväleirit	
1	30	330	0	33012	Tukea lähelle	
1	30	330	0	33013	Nuorisotyön vahv&keh kouluissa 9.1.23-20.12.24	
1	30	330	0	33014	Koulut.tasa-arvo edist.toim.piteet JATKO33002	
1	30	330	0	33015	Lapsen tuen malli (inklusion keh.)	
1	30	330	0	33016	TOKI-hanke	
1	30	330	0	33017	Sitouttava kouluyhteistyö SKY2	
1	30	330	0	33018	Varhaisen tuen tehostaminen esi-&peop	
1	30	340	0		Kulttuuripalvelut	3
1	30	340	0	34002	Kulttuuritoimi	
1	30	340	0	34003	Musiikki ja taidekasvatus	
1	30	340	0	34004	Museo	
1	30	345	0		Kirjasto	3
1	30	345	0	34001	Kirjasto	
1	30	350	0		Vapaa-aika-palvelut	3
1	30	350	3510		Liikuntatoimi	4
1	30	350	3510	35101	Liikuntatoimi	
1	30	350	3510	35102	Kuntosali	
1	30	350	3520		Nuorisotoimi	4
1	30	350	3520	35201	Nuorisotoimi	
1	30	350	3520	35202	Etsivä nuorisotyö	
1	40	0	0		TEKNISET PALVELUT	2
1	40	400	0		Tekninen hallinto	3
1	40	400	4000		Tekniset palvelut hallinto	4
1	40	400	4000	40001	Tekniset palvelut hallinto	
1	40	400	4050		Asumisen edistäminen	4
1	40	400	4050	40002	Asumisen edistäminen	
1	40	410	0		Valvonta ja kaavoitus	3
1	40	410	4110		Rakennusvalvonta	4
1	40	410	4110	41101	Rakennusvalvonta	
1	40	410	4120		Ympäristönvalvonta	4
1	40	410	4120	41201	Ympäristönvalvonta	
1	40	410	4130		Kaavoitus	4
1	40	410	4130	41301	Yleinen kaavoitus	
1	40	410	4130	41302	Saunamaan asemakaavan muutos	
1	40	410	4130	41303	Ukkoh.as.kaavan muutos ja laajennus	
1	40	410	4130	41304	Tuulivoimayleiskaava	
1	40	410	4130	41305	Pienten kuntien paikkatietohanke	
1	40	410	4130	41306	KATTI-hanke	
1	40	410	4140		Aluepelastuskeskus	4
1	40	410	4140	41401	Aluepelastuskeskus	

1	40	420	0		Liikenneväylät	3
1	40	420	4210		Asemakaavatiet	4
1	40	420	4210	42101	Asemakaavatiet	
1	40	420	4210	42102	KK:n asemakaavatiet	
1	40	420	4210	42103	Ukkohall.asemakaavatiet	
1	40	420	4220		Yksityistiet	4
1	40	420	4220	42201	Yksityistiet	
1	40	420	4220	42202	Aholantie	
1	40	420	4220	42203	Hakolantie	
1	40	420	4220	42204	Hannuksentie	
1	40	420	4220	42205	Heikkilänvaarantie	
1	40	420	4220	42206	Heinijärventie	
1	40	420	4220	42207	Honkarannantie	
1	40	420	4220	42208	Kaiskontie	
1	40	420	4220	42209	Joutenniementie	
1	40	420	4220	42210	Järveläntie	
1	40	420	4220	42211	Kangaskylä-Autientie	
1	40	420	4220	42212	Karjokankaantie	
1	40	420	4220	42213	Karpinvaara-Matinvaarantie	
1	40	420	4220	42214	Katajarannantie	
1	40	420	4220	42215	Koivistontie	
1	40	420	4220	42216	Koivuahontie	
1	40	420	4220	42217	Kokkovaarantie	
1	40	420	4220	42218	Kummuntie	
1	40	420	4220	42219	Kylmäpuro-Jokivaarantie	
1	40	420	4220	42220	Kypärävaarantie	
1	40	420	4220	42221	Kyröntie	
1	40	420	4220	42222	Latvantie	
1	40	420	4220	42223	Lauttalantie	
1	40	420	4220	42224	Lehtosuo-Pekankyläntie	
1	40	420	4220	42225	Lehtosärkäntie	
1	40	420	4220	42226	Letuskyläntie	
1	40	420	4220	42227	Lokkisuontie	
1	40	420	4220	42228	Luokkipurontie	
1	40	420	4220	42229	Mustajärventie	
1	40	420	4220	42230	Mäkikyläntie	
1	40	420	4220	42231	Mäntylammentie	
1	40	420	4220	42232	Mäntyläntie	
1	40	420	4220	42233	Mäntymäentie	
1	40	420	4220	42234	Niemeläntie	
1	40	420	4220	42235	Niemislammentie	
1	40	420	4220	42236	Nuottimäentie	
1	40	420	4220	42237	Nuottisuontie	
1	40	420	4220	42238	Palovaarantie	
1	40	420	4220	42239	Petrontie	
1	40	420	4220	42240	Pihlajaniementie	

1	40	420	4220	42241	Poutalantie	
1	40	420	4220	42242	Pussilantie	
1	40	420	4220	42243	Pöytävaarantie	
1	40	420	4220	42244	Rakkulantie	
1	40	420	4220	42245	Riiheläntie	
1	40	420	4220	42246	Roukaj-Hirvivaarantie	
1	40	420	4220	42247	Salovaarantie	
1	40	420	4220	42248	Seitenoikeantie	
1	40	420	4220	42249	Sopasenahontie	
1	40	420	4220	42250	Tahvelantie	
1	40	420	4220	42251	Tapiorinteentie	
1	40	420	4220	42252	Terva-ahontie	
1	40	420	4220	42253	Tervalantie	
1	40	420	4220	42254	Tiikkajantie	
1	40	420	4220	42255	Tololantie	
1	40	420	4220	42256	Tulilehdontie	
1	40	420	4220	42257	Virrantie	
1	40	420	4220	42258	Vuoriniementie	
1	40	420	4220	42259	Vääräläntie	
1	40	420	4220	42260	Teerivaarantie	
1	40	420	4220	42261	Ranta-ahon tie	
1	40	420	4220	42262	Muut alueet ja tiet	
1	40	430	0		Ulkoilu ja yleiset alueet	3
1	40	430	4310		Liikuntapaikat ja yleiset alueet	4
1	40	430	4310	43101	Puistot ja yleiset alueet	
1	40	430	4310	43102	Vuolijat-veistos	
1	40	430	4310	43103	Liikuntapaikat ja reitistöt	
1	40	430	4310	43104	Suopotkupalloareena	
1	40	430	4310	43105	Ensilumenlatu	
1	40	430	4310	43106	Ladut kk	
1	40	430	4310	43107	Ladut Ukkohalla	
1	40	430	4310	43108	Reitistöt	
1	40	430	4310	43109	Luistinrata/kaukalo	
1	40	430	4310	43110	Tori	
1	40	430	4310	43111	Syväjärven niitto	
1	40	430	4320		Maa-alueet	4
1	40	430	4320	43201	Omassa käytössä olevat maa- ja metsätilat	
1	40	430	4320	43202	Vuokralle annetut maa- ja metsätilat	
1	40	430	4330		Ajoharjoittelurata	4
1	40	430	4330	43301	Ajoharjoittelurata	
1	40	430	4330	43302	Ajohalla-monitoimialue	
1	40	440	0		Kiinteistöt	3
1	40	440	4410		Asuinrakennukset ja huoneistot	4
1	40	440	4410	44101	Asuinrakennukset ja huoneistot	
1	40	440	4410	44102	Kiinteistöt-hallinto	
1	40	440	4410	44103	Kiinteistöt-varallaolo	

1	40	440	4410	44104	Kunnanvirasto	
1	40	440	4410	44105	Kuntosali	
1	40	440	4410	44106	Ent. ryhmis Ahmatie	
1	40	440	4410	44107	Hahtolan ruokala	
1	40	440	4410	44108	Iston koulu	
1	40	440	4410	44109	Moision koulu	
1	40	440	4410	44110	Yhtenäiskoulu	
1	40	440	4410	44111	Nivan huoltorakennus	
1	40	440	4410	44112	Yhtenäiskoulun tekninen tila	
1	40	440	4410	44113	Liikuntahalli	
1	40	440	4410	44114	Ent.lukio	
1	40	440	4410	44115	Kirjasto	
1	40	440	4410	44116	Kaunislehto museo	
1	40	440	4410	44117	Tervatörmä	
1	40	440	4410	44118	Hieteniemen kiinteistöt	
1	40	440	4410	44119	Isku katsomo	
1	40	440	4410	44120	Arkkola	
1	40	440	4410	44121	Ajoharjoittelurata huoltorakennus	
1	40	440	4410	44122	Varikko/varastot	
1	40	440	4410	44123	As Oy Kiviöntaito	
1	40	440	4410	44124	Kirjaston asunnot	
1	40	440	4410	44125	Moision asunnot	
1	40	440	4410	44126	Moision vanhakoulu	
1	40	440	4410	44127	Palvelukeskuskeittiö	
1	40	440	4410	44128	Ent eläinlääkärin tilat Ahmatie	
1	40	440	4410	44129	Palvelukeskus Hoivakoti	
1	40	440	4410	44130	Palvelukeskus Päivätoiminta	
1	40	440	4410	44131	Terveysasema	
1	40	440	4410	44132	Ratatie 4 varasto	
1	40	440	4410	44133	Ukkohallan pirtti	
1	40	440	4410	44134	Päiväkoti	
1	40	440	4410	44135	Vuorisuon sauna	
1	40	440	4410	44136	Ensihoidon tilat (talli)	
1	40	440	4410	44137	Ahmahaka-varallaololähdöt	
1	40	440	4410	44138	Virastotalo-varallaololähdöt	
1	40	440	4410	44139	Kiinteistöt-varallaololähdöt	
1	40	440	4410	44140	Kiinteistönhoitajien palvelut	
1	40	440	4420		Teollisuustilat	4
1	40	440	4420	44201	Teollisuustilat	
1	40	440	4420	44202	Teollisuustilat-hallinto	
1	40	440	4420	44203	Hietaniemi 5 (tiilirak)	
1	40	440	4420	44204	Hietaniemi 5 B	
1	40	440	4420	44205	Monihalli A	
1	40	440	4420	44206	Monihalli B	
1	40	440	4420	44207	Monihalli C	

1	40	440	4420	44208	Monihalli D	
1	40	440	4420	44209	Ratahalli 1 (Ratamo)	
1	40	440	4420	44210	Ratahalli 2	
1	40	440	4420	44211	Teollisuustie 2 (ent.Parker)	
1	40	440	4420	44212	Paloasema	
1	40	440	4420	44213	Teollisuustie 9 (ent.Pesula)	
1	40	440	4420	44214	Heinijärventie 10	
1	40	440	4420	44215	Taitolan toimitilat	
1	40	440	4420	44216	Teollisuuden vastaanottohalli	
1	40	440	4420	44217	Ent. viini-/suoramyynti	
1	40	440	4420	44218	Vonkan kesäravintola	
1	40	440	4420	44219	Vonkan leirintäalue	
1	40	440	4420	44220	Hallan Sauna	
1	40	450	0		Konevarikko	3
1	40	450	4510		Konevarikko	4
1	40	450	4510	45101	Konevarikko	
1	40	450	4510	45102	Kuorma-auto SEZ-205	
1	40	450	4510	45103	Kiint.huoltoauto SMA-240	
1	40	450	4510	45104	Traktori 487-AAI	
1	40	450	4510	45105	Traktori 523-CBB	
1	40	450	4510	45106	Kubota 454-BAC	
1	40	450	4510	45107	Ruoankuljet. KEF-505	
1	40	450	4510	45108	Latukone	
1	40	450	4510	45109	Moottorikelkat	
1	40	450	4510	45110	Pienkoneet-kalusto	
1	40	450	4510	45111	Tilaustyöt	
1	40	460	0		Ateria- ja puhtaanapitopalvelut	3
1	40	460	4610		Ateriapalvelut	4
1	40	460	4610	46101	Ateriapalvelut	
1	40	460	4610	46102	Ateriapalvelut-hallinto	
1	40	460	4610	46103	Moision palvelukeittiö	
1	40	460	4610	46104	Yhtenäiskoulun palvelukeittiö	
1	40	460	4610	46105	Palvelukeskuksen tuotantokeittiö	
1	40	460	4610	46106	Terveysaseman palvelukeittiö	
1	40	460	4620		Puhtaanapitopalvelut	4
1	40	460	4620	46201	Puhtaanapitopalvelut	
1	40	460	4620	46202	Puhtaanapitopalvelut-hallinto	
1	40	460	4620	46203	Kunnanvirasto	
1	40	460	4620	46204	Kuntosali	
1	40	460	4620	46205	Iston koulu	
1	40	460	4620	46206	Moision koulu	
1	40	460	4620	46207	Yhtenäiskoulu	
1	40	460	4620	46208	Nivan huoltorakennus	
1	40	460	4620	46209	Yhtenäiskoulun tekninentila	
1	40	460	4620	46210	Liikuntahalli	

1	40	460	4620	46211	Ent.lukio	
1	40	460	4620	46212	Kirjasto	
1	40	460	4620	46213	Arkkola	
1	40	460	4620	46214	Ajoharjoittelurata huoltorakennus	
1	40	460	4620	46215	Varikko-varastot	
1	40	460	4620	46216	Moision vanha koulu	
1	40	460	4620	46217	Palvelukeskuskeittiö	
1	40	460	4620	46218	Palvelukeskus Hopeahyry	
1	40	460	4620	46219	Palvelukeskus Ryhmäkoti	
1	40	460	4620	46220	Eläinlääkärintila	
1	40	460	4620	46221	Palvelukeskus Hoivakoti	
1	40	460	4620	46222	Palvelukeskus Päiväkeskus	
1	40	460	4620	46223	Terveysasema	
1	40	460	4620	46224	Ratatie 4 varasto	
1	40	460	4620	46225	Monihalli B	
1	40	460	4620	46226	Paloasema	
1	40	460	4620	46227	Lämpölaitos	
1	40	460	4620	46228	Puhdistamo	
1	40	460	4620	46229	Päiväkoti	
1	80	0	0		RAHOITUS	2
1	80	800	0		KUNNAN RAHOITUSOSA	3
1	80	800	8010		Rahoitus	4
1	80	800	8010	80101	Rahoitustuotot	
1	80	800	8020		Korot	4
1	80	800	8020	80201	Korkotuotot	
1	80	800	8020	80202	Korkokulut	
1	80	800	8030		Muut rahoitustuotot ja -kulut	4
1	80	800	8030	80301	Muut rahoitustuotot	
1	80	800	8030	80302	Muut rahoituskulut	
1	80	800	8040		Tulorahoituksen korjauserät	4
1	80	800	8040	80401	Varausten lis./vähennys	
1	90	0	0		INVESTOINNIT	2
1	90	910	0		Aineettomat hyödykkeet	3
1	90	910	9100		Muut pitkävaikutteiset menot	4
1	90	910	9100	90101	Muut pitkävaikutteiset menot	
1	90	910	9100	91001	Talous- ja henkilöstöhall.palv.hank.	
1	90	910	9100	91002	Kunnan nettisivujen uusiminen	
1	90	920	0		Kiinteä omaisuus	3
1	90	920	9200		Maa- ja vesialueet	4
1	90	920	9200	90201	Maa- ja vesial. hankinta	
1	90	920	9200	90202	Maa- ja vesial. myynti	
1	90	920	9200	92001	Maa- ja vesialueet	
1	90	930	0		Rakennukset	3
1	90	930	9300		Hallintotoimen rakennukset	4
1	90	930	9300	90301	Hallintotoimen rakennukset	

1	90	930	9310		Sos.ja terveystoimen rakennukset	4
1	90	930	9310	90302	Sos.ja terveystoimen rakennukset	
1	90	930	9310	93101	Palvelukeskus; lukitusjärj.uusiminen	
1	90	930	9310	93102	Hoitokoti Hyrynsalmi (Palv.kesk.)muutostyöt	
1	90	930	9310	93103	Terveyskeskus/hoivasiiven muutostyöt	
1	90	930	9320		Sivistystoimen rakennukset	4
1	90	930	9320	90303	Sivistystoimen rakennukset	
1	90	930	9320	93201	Kirjasto; lämpövaihtimen saneeraus	
1	90	930	9330		Ympäristötoimen rakennukset	4
1	90	930	9330	90304	Ympäristötoimen rakennukset	
1	90	930	9330	93301	Kisalan valaistus	
1	90	930	9330	93302	Kaunislehto	
1	90	930	9330	93303	Varautuminen/varavoimakytkenät	
1	90	930	9330	93304	Hallan Saunan teknisen tilan viemär.saneeraus	
1	90	930	9340		Teollisuustilat	4
1	90	930	9340	90305	Teollisuustilat	
1	90	930	9340	93401	Teollisuustie 2, muutostyöt	
1	90	940	0		Kiinteät rakenteet ja laitteet	3
1	90	940	9400		Liikenneväylät	4
1	90	940	9400	90401	Liikenneväylät	
1	90	940	9400	94001	Hyttiväylä/kevyen liik.väylä; n.1/2 pituudesta	
1	90	940	9400	94002	Välitie	
1	90	940	9400	94003	Nivan saattoliikenne, päällysteasf.	
1	90	940	9400	94004	Ukkohallan kaavateiden katuval. LED	
1	90	940	9450		Liikunta- ym. yleiset alueet	4
1	90	940	9450	90402	Liikunta- ym. yleiset alueet	
1	90	940	9450	94501	Taajaman yleisilme	
1	90	940	9450	94502	Nivan lähiliikuntapaikka (kuntaosuus)	
1	90	940	9450	94503	Reitistöt/VÄYLÄN vaikutus latulink.+lat	
1	90	940	9450	94504	Reitistöt/Poluilta MTB-reiteille -hanke	
1	90	940	9450	94505	Reitistöt/Luvankosken kalastus ja retk	
1	90	940	9450	94506	Reitistöt/Vorlokin puukansiston korjau	
1	90	940	9450	94507	Suoareena, rakenteiden kunnostaminen	
1	90	950	0		Irtain omaisuus	3
1	90	950	9500		Sivistystoimen irtaimisto	4
1	90	950	9500	90501	Sivistystoimen irtaimisto	
1	90	950	9500	94508	Yhtenäiskoulun kalusto	
1	90	950	9550		Teknisen toimen irtaimisto	4
1	90	950	9550	90502	Teknisentoimen irtaimisto	
1	90	950	9550	95501	Kaluston hankinnat	
1	90	960	0		Osakkeet ja osuudet	3
1	90	960	9600		Osakkeet ja osuudet	4
1	90	960	9600	90601	Osakkeiden hankinta	
1	90	960	9600	90602	Osakkeiden myynti	
1	90	960	9600	96001	Osakkeet ja osuudet	

4.7 Tositelajit

Käytetyt tositelajit ja tositenumerosarjat v. 2024

OR – Ostolaskut	1–19999
MR – Myyntilaskut	10000–19999
T1 – Tiliote	30000–39999
PA – Palkat	50000–59999
MU – Muistiot	90000–99999

4.8 Tilinpäätösasiakirjat

Käytetyt tilinpäätösasiakirjat v. 2024

TASEKIRJA

- Toimintakertomus
- Totetutumisvertailut
 - Käyttötalouden toteutuminen
 - Investointien toteutuminen
 - Rahoitusosan toteutuminen
- Tilinpäätöslaskelmat
 - Tuloslaskelma
 - Rahoituslaskelma
 - Tase
 - Konsernitase
- Luettelot ja selvitykset
 - Päiväkirja atk-tulosteena
 - Pääkirja atk-tulosteena

- Käytetyt kirjanpitoakirjat
- Päiväkirjat
- Pääkirja
- Tase-erittelykirjat
- Ostoreskontra
- Myyntireskontra
- Palkkakirjanpito
- Käyttöomaisuuskirjanpito

4.9 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Hyrnsalmella 25.3.2025

Aira Heikkinen

Kati Kaartinen

Esa Kemppainen

Tapani Kemppainen

Tuula Kivijärvi

Juha Kortelainen

Jussi Tolonen

Heimo Keränen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Hyrnsalmella 5. 5 .2025
Oulussa

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Jyri Pesonen

JHT tilintarkastaja

JHT, KHT